לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ז' בתמוז תשמ"ח, 22 ביוני 1988 / שנה מ"ח מס' 13680 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

ערפאת: האבנים שיכנעו

רויטר, עתיים

ברלין המזרחית. — מנהיג אש"ף יאסר ערפאת אמר אמש כי התקוממות הפלשתינית בשטחים הכבושים אילצה את המנהיגים שהתכנסו לוועידת הפיסגה הכלכלית בטורנטו להכיר בצורך למציאת פתרון מהיר לבעייה. „פירוש הדבר שהאבנים הפלשתיניות אילצו את ועידת הפיסגה הכלכלית להודות בקיום משהו שממנו התעלמו בעבר", הטעים. מנהיגי שבע המדינות התייחסו למזרח התיכון וקבעו שמעשי האלימות המתרחשים עתה בשטחים הכבושים מהווים הוכחה שאינה משתמעת לשתי פנים כי אין להמשיך בסטטוס קוו.

היערכות כללית במשטרה לקראת „יום ההצתות" היום

זהבה מוזס, שלמה גלור, ניצה רימון, עזרא אבירן, עתיים

משטרת ישראל השלימה אתמול את היערכותה לסיכול כוונות ההצתה ברחבי־הארץ היום, על־פי כרוז שהופץ בשטחים וקרא ל„יום ההצתות" בחקלאות ובתעשייה בישראל. המשטרה תפעיל סיורים ותצפיות של שוטרים ואנשי מג"ב ברחבי הארץ ובמיוחד במוקדים המועדים לפורענות. כן תקיים סיורים אוויריים בכלי־טיס אזרחיים ובצבאיים, נוסף לתצפיתני המשטרה, הקק"ל, מכבי־האש, אנשי שמורות־הטבע ואנשי המשמר האזרחי.

תוגבר גם מערך המודיעין והחקירות וננקטו אמצעים שונים כדי להגיב במהירות על הודעות הסיירים וללכוד את המציתים.

היערכות גם בצה"ל

משטרת מרחב העמקים תפעיל כוחות מוגברים של המשטרה ומג"ב, שיסיירו ביערות ובשדות ברחבי העמק והגליל, כשדגש מיוחד יושם באיזורי היער בגבולות הקו הירוק, כהרי הגלבוע ובאיזור עמק עירון. גם בצה"ל נערכו באופן מיוחד למניעת הצתות. בצה"ל מודעים לכך, שהבסיסים הם אובייקט מועדף על גורמים לאומניים, ולפיכך ניתנו הנחיות קפדניות בנושא.

דליקות בשדות קוצים

דליקות רבות הוצתו אתמול במקומות שונים בארץ: ירושלים תל־אביב; סמוך לאבו־גוש; סמוך לכביש חוצה שומרון, 4 קילומטרים מזרחית לצומת קאסם — במקום אותרו שני מוקדי אש; בשדה קוצים בצומת סירקין בפתח־תקווה — לא נגרם נזק; בשדה־קוצים בשכונת קרית־משה ברחובות; בשדה־קוצים במושב אחיסמך, ליד בן־שמן; בקצה שיכון המזרח בראשון־לציון, הגובל בבסיס צבאי, סמוך לבתי־המגורים; בגבעת הזיתים בלוד, שם נעצרו גבר תושב העיר ושני קטינים, שהיו במקום בזמן ההצתה, וחקירתם נמשכת.

נמנע אסון בבסיס רפואה

אסון כבד נמנע אתמול בבסיס רפואה מרכזי של צה"ל בצפון. נלכד ערבי תושב השטחים, שהצליח להגיע לגדר הבסיס ולהשליך משם פחית ובה חומר דליק שהצית שדה־קוצים סמוך.

(המשך בעמוד 2)

סוכלה הברחת מכונית חבלה במעבורת לישראל

עומאר סופריני, פלשתיני יליד נצרת בעל דרכון גרמני, ניסה להעלות מכונית מרסדס על המעבורת „פאלומה" המשייטת בקו אתונה־קפריסין־חיפה ● פעולה משותפת של אנשי בטחון הביאה להסגרת החשוד למשטרת אתונה

דאן כהן (יוון)

אתונה. — אנשי־ביטחון סיכלו אתמול ניסיון של פלשתיני להבריח כלי־נשק ותחמושת לגורמים עויינים בישראל, באוניית המעבורת „פאלומה", המפליגה פעמיים בשבוע בקו אתונה־קפריסין־חיפה.

הפלשתיני, עומאר סופריני, הטמין את הנשק והתחמושת־החבלה

(המשך בעמוד 2)

חיילת שנסעה ברכבת נפגעה בעינה מאבן

זהבת מוזס, ניצה רימון

חיילת נפגעה אתמול בעינה, מאבן שנזרקה לעבר רכבת בה נסעה בקו תל־אביב חיפה. המשטרה עצרה 25 חשודים ערביים לחקירה. החיילת נחתכה מהאבן מעל הגבה. בתחנת נתניה עצרה הרכבת והחיילת הועברה לטיפול במתקן הצבאי.

שרון: לו הייתי שר הבטחון ההתקוממות לא היתה פורצת

דורית גפן

שר התעשייה והמסחר אריאל שרון אמר אתמול, כי המצב כיום בשטחים, הוא בלתי ניסבל, ועל הדרג המדיני להורות בנחרצות לשים קץ למצב הנוכחי. השר הוסיף, כי פנה לראש הממשלה וביקש ממנו שיפעיל את סמכותו כלפי שר־הביטחון לנקיטת הצעדים הדרושים לפתרון בעיית ההתפרעויות. המדובר כאן בחיי יהודים ואם שר ביטחון אינו מסוגל לפעול — יש להחליפו", אמר. „לו הייתי שר הביטחון ב־9 בדצמבר 87' — ההתפרעויות ביהודה, שומרון וחבל עזה לא היו פורצות", הוסיף השר, שהופיע בפני פורום המועדון המשפטי של לשכת עורכי הדין בירושלים.

לא צפוי נצחון קל

בהופעה נוספת אמש הביע השר שרון דאגה כי מערכת הבחירות לא תהיה קלה עבור הליכוד וכי לא צפוי לו ניצחון בטוח. בכנס שאורגן על ידי עורו ישראל כך המציג את מועמדותו לכנסת מטעם תחיה, אמר שרון כי השאננות שפוקדת אנשים בליכוד אינה במקומה. הוא ציין כי לליכוד יש בעייה עם תנועת „כך" „אלה קולות אבודים מבחינתנו — איני רואה אפשרות שקולות אלו יוכלו לסייע לנו להרכבת הממשלה".

להוציא העם מהדרא

ח"כ אליהו בן אלישר סיפר באותו כנס על סדרן בכנסת שאמר לו: אתם מוכרחים לנצח. כאשר אתם עליתם לשלטון הוצאתם אותנו מהדרא. בן־אלישר קרא למאות המתכנסים ואמר: אנחנו נמשיך להוציא את העם מהדרא.

ארה"ב מבקשת הבהרות מאש"ף בדבר נכונותו למו"מ ישיר עם ישראל

זאת בעקבות המיסמך של באסם אבו־שאריף ● „שמנו לב לנימה הקונסטרוקטיבית של מיסמך זה" — אמרה דוברת משרד החוץ ● ירדן מנסה בינתיים להכשיל דיאלוג ישראלי־פלשתיני ופירסמה ידיעה מוקדמת על מפגש נוסף הצפוי בין הצדדים

מנחם ענברי, סי"צ

ארה"ב פנתה אתמול לאש"ף בבקשה שיבהיר את עמדתו בנוגע לתהליך השכנת השלום, בעקבות פירסום מאמר של אחד ממקורביו של יאסר ערפאת, באסם אבו־שאריף המתואר כ„קונסטרוקטיבי בדרך כלל".

באסאם אבו־שאריף הצהיר בראיון שראה אור בשבוע שעבר כי אש"ף מוכן לפתוח במו"מ ישיר עם ישראל „במסגרת ועידת שלום בינלאומית" לענייני המזה"ת. עוד אמר אבו־שאריף כי אש"ף מביא בחשבון דו־קיום של ישראל עם מדינה פלשתינית.

(סוף בעמוד 4)

שמיר: אנחנו נהיה פה ולא הם	● עמוד 2
סין מכחישה מכירת טילים לסוריה	● עמוד 2
גינויים בכנסת למנכ"ל רשות השידור	● עמוד 3
54% תומכים בפשרה טריטוריאלית	● עמוד 4
ישיבה מרתונית לפתרון משבר הבריאות	● עמוד 15
עוד סיבוב בין הממשלה ל„אליאנס"	● עמוד 15

בומרנג האלימות

אם תרצח של אלי כהן, חבר מושב שקף במזרח חבל לכיש, בוצע על רקע לאומני – וזוהי סברה רווחת, אם כי החקירה מתנהלת בכיוונים שונים – הרי שהאינתיפדה חצתה את הקו הירוק. זוהי התפתחות חמורה לגבי המשך היחסים בין יהודים לערבים. אלימות תגרור אחריה אלימות, ונסיון להטיל אחריות קולקטיבית על ישוב שלם בשל מעשהו של פרט זה או אחר.

התגובה שלנו במקרים מחרידים אלה צפויה מראש. יש מרחיקים לכת וקוראים „לגרש 100 פלשתינאים על רצח ישראלי אחד", הצעה חסרת הגיון, שבאה להעניש את מי שאינו מעורב במעשה. אחרים מבטיחים באופן שגרתי, כי לא נשקוט עד שלא נתפוס את הרוצח, הבטחה שקל להשמיעה וקשה לממשה, וכרגיל חוזרת ונשמעת התביעה להנהגת עונש מוות.

חיד השפלה, אשר השיגה את אלי כהן בעת שיצא בשעת ערב לטפל בכרם שלו, תפעל כבומרנג. במעגל החוזר של האלימות היא תפגע בסופו של דבר בבני עמו של הרוצח עצמו, אשר התיימר להלחם על זכויותיו הלאומיות באמצעות הרצח השפל במושב שקף.

צה"ל יכול להפעיל כוח רב כדי לדכא את מעשי האלימות, אך צודק הרמטכ"ל באומרו, כי צריך לשקול בתבונה את מידת הכוח שאפשר וצריך להשקיע שם. אכן במשך למעלה מחצי שנה של האינתיפדה למדנו, כי הכוח לא פותר דבר. למעשה זהו חלקת של שני הצדדים גם יחד. הפלשתינים נכחו לדעת, כי במלחמת האבנים לא הצליחו לגרש את השלטון הכובש, ואילו אנחנו למדנו, כי הגדת לא תשוב יותר למצב שבו היתה לפני האינתיפדה. הנכון הוא, כי הפלשתינים זכו לחישג אחד. לראשונה מאז הכיבוש זקפו את קומתם במאבק נגד צבא הכיבוש. אילו חזרו התבונה והשפיות לשני העמים גם יחד, היו מגיחים כבר לשפיכות הדמים ההדדית, ומורים לנציגיהם להתיישב בצוותא ליד שולחן הדיונים.

לאחר שהרבנות ביטלה ברגע האחרון חתונתם של בני הזוג

אילנה בן־דוד ודני מזרחי הוחתמו על הסכם נישואין ע"י ח"כ אלוני

בית־הדין הרבני ברחובות פסל כשרות הנישואין בטענה שאם הכלה אינה יהודיה ● הורי הכלה, אב ממוצא צ'כי ואם מאיראן, נישאו בטהרן באמצע שנות השישים ● לאחר שכבר נקבע מועד לחתונה הלשינה הדודה מתוך נקמנות, כי האם גויה ● אילנה בן־דוד: זו דיבה, לעולם לא אתגייר

אילנה ודני חותמים לפני שולמית אלוני. (צילום: אפי חזאב / חדשות)

אשר שילוני

אילנה בן־דוד (23) ודני מזרחי, יצאו אמש מאלמוניותם כאשר הוחתמו על ידי ח"כ שולמית אלוני על הסכם נישואין ביניהם, במעמד שני עדים, באולמי „נסטון" בבת־ים שהיה גדוש מאות אורחים.

הטקס התקיים למרות הפסול שמצאו רבני חולון ורבני בית־הדין הרבני ברחובות, בכשרות יהדותה של אם הכלה, כתוצאה של הלשנה נקמנית מצד הדודה של בת הזוג.

שולמית אלוני אמרה לכתבנו שיעצה לבני־הזוג לנסוע לקפריסין ולהינשא שם נישואין אזרחיים. הבג"ץ דחה אתמול עתירתו של עורך הדין אורי שטיינברג, שביקש לאסור על ח"כ אלוני להחתים את בני הזוג על הסכם נישואין ביניהם. העתירה נידחתה על ידי הבג"ץ מטעמים

(סוף בעמוד 4)

חוכמת זקנים/רפואה

„הפוליטיקאים באים והולכים, שירותי הרפואה נשארים על מכונם. הפוליטיקה בת חלוף — הרפואה נצחית", כך אמר בהתלהבות לורד הורדר, איש רפואה בריטי, שנפטר ב־1955. מה נלין עליו. הוא לא הכיר את הרפואה הישראלית — ולא את הפוליטיקה שלה.

רוביק רוזנטל

בשטח/ גן גני

„ומה עשה צ'יץ?"

ארבעה יושבים על ספסל בגינה ומחכים לצ'יץ'. הקשישה מימין — תומכת נלהבת. הזוג שבאמצע — נמנעים. הצעיר משמאל — אופוזיציונר מוצהר.

הודות לתרומתה הנדיבה של משפחת צוקר־גורדון הניו־יורקית, עברה הגינה המקומית טיפול „עשרת אלפים" יסודי וגם זכתה לשם חדש: „גן גורדון". בשעה 7 בערב יגיע צ'יץ' לחנוך באופן רשמי בתל־אביב ויחנוך את הגן החדש. בינתיים מגיעים המוני ילדים והורים ומתערבבים ביחד בארגז החול, על הדשא הטרי ומגלשות הצבעוניות.

גלישה בגן גורדון המחודש

אומרת הקשישה: „אני זוכרת איך היתה הגינה הזאת בהתחלה, כל הכבוד לראש העיר. כולנו פה שמחים ומאושרים ואת, אל תשימי לב אל הבחור הזה". אומר האופוזיציונר: „אני לא וגר תגן, אני גר צ'יץ'. כמה עלה הגן הזה למשלמי המיסים? למה עוד פעם גן בצפון תל־אביב? מה זה פה — רבגון?" הזוג הנמנע, שבאמצע, מחייך בחביבות פעם אל הקשישה, פעם אל הצעיר.

„נו, איפה ראש העיר שלנו, כבר 7.15" צועק מישהו ממעמקי ארגז החול.

„כנראה הודיעו לו כמלאפון שעוד לא נאספו פה מספיק בוחרים" מסנן האופוזיציונר בלהט. כסוף צ'יץ' מגיע. הוא ... את מה שכבר אפשר לומר בטקסים כאלה ומודה בענווה רבה לתורמים ולעוזרים שלו ומציין מה כל אחד עשה, עד שמישהו שואלת פתאום: „ומה עשה צ'יץ'?" „צ'יץ לא עושה שום דבר" עונה צ'יץ. „צ'יץ' אחראי רק על שני דברים — להשיג כסף מאנשים טובים ולבזבז אותו על אנשים אחרים".

הקשישה מהספסל ועוד הרבה קשישים וצעירים אחרים צוחקים ומוחאים כפיים. מישהו שיושב על הדשא מבקש ממני להסביר לראש העיר שכל זה לא יעזור לו. האופוזיציונר ומחייך.

ודד לוי

מפגש חברי גבעת מיכאל (נס־ציונה)

ביום ב', כ"ו תמוז תשמ"ח 11.7.88 ייערך באולמי „ויטראז'" בנס ציונה

מפגש לקיבוצים ולחברים שעברו הכשרה בגבעת־מיכאל

בתכנית:

- ✦ התכנסות מפגש חברים
- ✦ סיור בגבעת מיכאל ובמושבה נס־ציונה
- ✦ עצרת מרכזית באולמי „ויטראז'"

חברים שעברו הכשרה בגבעת מיכאל ומעוניינים להשתתף באירוע, מתבקשים להתקשר בהקדם לצביקה ומר במועצת פועלי נס־ציונה, טלפון: 08-466002, 08-475752

על המשמר

ציורמצב

אייר: ארנון אבני

שטיפת־מוח / „בזק"

צלצול רחוק־קרוב

אריאלי, משרד הפרסום שעבודותיו, גם אם הן שגויות, הן אלגנטיות ומשמעותיות, פתח לפני מספר שבועות במסע פרסום חדש לחברת „בזק" שמטרתו, ממש כמו באמריקה, לעודד שיחות טלפון בינ־בשתיות, ואם אפשר או בשעות מסוימות.

„צלצל רחוק תרגיש קרוב", אומרת הכותרת הנחמדה של מסע הפרסום ומזכירה באופיה את מסעות הפרסום של אל־על, סרטון הקולנוע של הלנה רובינשטיין ואפילו את טבעול, שלכולם, הפלא ופלא, מסרים אמוציונאליים טהורים השומטים, לעיתים, את המניעים ההגיוניים לביצוע הפעולה המבוקשת.

ובמה דברים אמורים? פרסום אריאלי, במקום לומר לקהל המטרה (מיהו? עשירים? מטיילים? יורדים? סתם?):

„משתלם יותר לצלצל בשעות מסוימות", בחר להציג סדרת סרטונים, סטיילסטים ברובם, המתבססים על מסרים ריגשיים להלוטין (אב משכיב את בנותיו ומודיע לאישתו האהובה שהכל בסדר; מסיבת יום הולדת כניכר שהופכת למסיבה משפחתית בעזרת הטלפון ועוד), תוך התעלמות, כמעט מוחלטת, מהמסר הראציונאלי: חיסכון בכסף, זמן מתאים, נוחות וכו', שאת טיבם שמענו כבר אלף פעם.

האם צדק פרסום אריאלי? האם המסר האמוציונאלי עדיף על המסר הראציונאלי? דומה שכן. שיחות טלפון בינ־בשתיות, אולי יותר מכל מוצר אחר, הן מוצר שהרגש הכרוך בשימושו הוא קריטי. קהל המטרה, ולא משנה כרגע מיהו, נמצא בשעת החשיפה למסע הפרסום הזה, בנגעוע, בחסך מסוים, וטיעון לוגי כולט, במקום טיעון אמוציונאלי, היה מנטרל את געגועיו ומכניס אותו לוויכוח עם עצמו, שבו, כמו בכל ויכוח, הוא גם יכול להפסיד, כלומר להתגבר על הפיתוי וללכת לישון עם תמונת הנוסע מתחת לכרית.

ומשפט אחרון לפני סיום: פרסום אריאלי, אולי יותר מכל משרד פרסום אחר, הציג בשנה האחרונה סדרה של תשדירי שירות (מועצת הפירות, חברת החשמל) וסרטוני פרסומת (הלנה רובינשטיין, אל על), שגם אם הביקורת לגבי האפקטיביות שלהם גדולה, הם מקצועיים, אסטטיים ובהחלט ברמה, לפחות טכנית, גבוהה. יופי.

דן בחלילי

בשטח/„מחשבות" בע"פ

דיבורים

כאשר אי.בי.אם (המוציא את עתון „מחשבות") חוגג את יובל ה־40, ופרופ' אסא כשר מנחה לרגל האירוע יום עיון „על תופעת החיים", ברור שאולם „בר־שירה" באוניברסיטת תל־אביב לא יוכל להכיל את כל הקהל הרחב ואת כל המוזמנים. או למי שלא הגשים את החלום להיכנס פנימה, וכאלה היו המון, הוציא צבי ינאי, עורך העתון „מחשבות" רמקול מתחשב אל הדשא שבחוץ, ובכך הוכיח בפעם המי יודע כמה אותה האקסיומה מתימרת, כי עם קצת רצון וקצת יכולת יכול גם פיל לדפוק אחה"צ של „סופיסטקטר". חוץ מהאקסיומה הזו שמעתי עוד כמה וכמה אקסיומות פיסיקאיות, ביוכימיות, אנתרופולוגיות, ספרותיות וכמובן ישעיהו ליבוביץ'יות (משום מה הוא תמיד נראה לי מעין נביא זעם, אבל מה, צודק), שניסו להבהיר לי מי אני, מה אני ובכלל. מכולם ועד אחד לא

מאזינים לקול „המחשבים"

צילום: משה קמחי

למרתי שום דבר חדש על מהות החיים או בלשון קונקרטית מוצא החיים. למרות התסכול והאכזבה האישיים ואולי דווקא בגללם, פתאום הבנתי שאם אי־אפשר לדעת על החיים האלה כלום, דווקא אז אפשר לומר עליהם כל כך הרבה. וזה מה שאנחנו עושים, הדגים הגדולים והדגים הקטנים בים החיים המביך הזה, מדברים. מדברים על זמן ומקום ועל היחס ביניהם. על הפיצוץ הגדול, על די.אנ.אי וי־אר.אנ.אי כעל צומת דרכים משמעותי בתפישת החיים. מדברים דארווין, מדברים תודעה אנושית, מדברים על הטוב שבעולם, מדברים ומדברים. ומה יצא לנו מזה? שבמקרה הטוב אחרי שחקרנו והעמקנו ודרשנו ושאלנו, אנחנו מבינים ש„המילים צריכות לעמוד דום בפני המציאות", כבציטוט משורה של מאיה בז'דנו, שהביא פרופסור כשר בראש דבריו, וגם את זה אנחנו אומרים.

אלישבע איילון

מדף/מלחמת השחרור

מלווי השיירות

הדסה אביגדורי־אבידב; בדרך שהלכנו; הוצאת משרד הביטחון; יוני 1988, 254 עמודים.

למראית־עין עוד סיפור אישי מיותר אודות נושא „מודקן" — מלחמת השחרור — והפעם באמצעות יומנה של בחורה המלווה שיירות בדרך לירושלים. ובכל זאת מסתבר שוב ושוב, שהקיבולת האנושית לחוות ולהפיק את החומר על הכתב — אין לה שיעור, ואנו נהנים מחדש מחד־פעמיותם של עניינים שכבר נידונו בכתובים.

המחברת, הדסה, „נערה פשוטה מן השורה", חשה צורך לתת פומבי לרישומיה את שרות מעורבותה במלחמה. הצורך הזה ניזון מרמת ידיעותיו/בורותו של הדור הצעיר, שמלחמת העצמאות לגביו היא נתח של היסטוריה יבשה.

מה יכול, באמת, מי „שלא ידע את יוסף" ללמוד מן היומן שלפנינו? מושג ברור אודות המערכה על ירושלים ואכבותת הצירים המובילים אליה — יקשה עליו לקבל. העדרן של הערות המבהירות את האירועים המכותבים איננו תורם להפיכתם של הרישומים האישיים לתמונה כוללת יותר. אבל את התום של הנוער (כמובן התם של המילה), את האמונה בכוונותינו, את האשראי שהעניקו לוחמי הדרג הנמוך למפקדיהם ואת „מזוריותה" של המלחמה — את כל אלה משדר יומנה של מלוות השיירות, ועוד איך!

ספר מעניין, לכל מי שרוצה לחוות את „הצד האחר" של המלחמה, בטרם היות המזרח־התיכון בית אולפנה צבאי המקדים בתחכומו בהווה את שדה־הקרב העתידי.

אבי ידידיה

עורך „עמודאחורי": אמי לנדאו

חילוקי דעות בוועה"פ על „רשות החינוך" ו„הקליטה הישירה"

דני בירן

נושאי החינוך, העלייה והקליטה המשיכו לעמוד במוקד דיוניו של מושב הוועד הפועל הציוני הלא'.

אישים וארגונים שונים הגיבו אמש בהסתייגויות על תוכניתו של יו"ר הוועד הפועל הציוני ל„רשות חינוך משותפת" ובשלב זו מסתמנת הצעה להקים „ועד מתאם" בין רשויות החינוך השונות, במקום ה„רשות" המוצעת.

סגיעה בתנועות הנוער

סיעת מפ"ם בוועד הפועל הציוני לא שללה את התוכנית בכללה, אך היא רואה בדאגה רבה את הכוונה לפגוע בתנועות הנוער החלוציות. „אנחנו מודעים לכורח בקיצוץ, אבל כל הגורמים החברים בקונגרס הציוני מדגישים את חשיבות הגברת החינוך היהודי־הציוני" — אמר חבר נשיאות הוועד הפועל הציוני מטעם מפ"ם, חייני בורשטיין. „על כן, לא מתקבל על הדעת שהקיצוץ הדרסטי ביותר יחול דווקא על תנועות הנוער".

גם בנושא תוכנית ה„קליטה הישירה" נשארו חילוקי־הדעות בעינן.

דיעה השוללת את חיסול מרכזי הקליטה במרכז הארץ נשמע גם מצד הסיעה המשותפת עבודה־מפ"ם, שתקרא לשר הקליטה לבטל את הסעיף מתרש.

נציגת דור המשך מטעם מפ"ם, שרה דורון, הציגה עמדה האומרת, כי „על הוועד הפועל הציוני הלה חובה לדאוג לקליטת העובדים שייפגעו מן השינויים הצפויים בתוכנית הקליטה הישירה".

היום יקיים הוועד הפועל הציוני דיון בנושא „חיזוקה של הפדרציה הציונית ותפקידה בקהילות". בערב יינעל המושב בקבלת החלטות ובהרצאת ראש־הממשלה יצחק שמיר.

שמיר בהלוויית אלי כהן: אם נגזר עלינו — אנחנו נהיה פה ולא הם

במושב שקף החליטו למנוע מעבר ערבים לקו הירוק בדרכי הבטחון

גבי בשן, עזרא אבירם

במושבה גבעת־עדה הובא אתמול למנוחות בהשתתפות קהל אלפים אלי כהן שנירצח שילשום בשדות מושב שקף. ספדו לו ראש הממשלה, ראש המועצה האיזורית לכיש, ראש האגף להתיישבות בסוכנות מתתיהו דרובלס וחבריו במושב שקף ובגבעת־עדה בה נולד וגדל.

„המעשה של המרצחים אינו מעשה של לוחמי־חופש" אמר ראש־הממשלה ברחבת בית הכנסת של גבעת עדה לקול קריאות „מוות למחבלים" שנשמעו בקהל. „המניע שלהם הוא רק שינאה ומשטמה, אך רצונם לא השאיר כאן שריד ופליט ורצונם להשמיד אותנו לא יעלה בידם. הוא נירצח על־ידי בני בליעל, סמל לשיפלות, סמל אכזרי וחייתי לפראי אדם. אם ניגזר עלינו ללחום על חיינו — הרי אנחנו נהיה פה ולא הם. אם הם רוצים להציג דילמה, אנחנו או הם התשובה ברורה, אנחנו נהיה פה." אמר ראש־הממשלה שהוסיף: „הממשלה לא תיגרר בתגובותה אחרי רגשות, אך לא ניכנע לשום קושי ומיכשול. ניבנה עוד מושבים ונחזק את הארץ. עם ישראל יקים מושבים נוספים, יבנה ארץ־ישראל חזקה מבוצרת ומבוססת, שרוצחים שפלים לא יוכלו לה". ידידה קראה שיר לזיכרו.

מבית הכנסת יצא מסע ההלוויה אל בית־העלמין. כן השתתפו בהלוויה השרים משה ארנס ויגאל הורוביץ ואלוף פיקוד המרכז, האלוף עמרם מיצנע.

נסגרו דרכים

במושב שקף נתקבלו אתמול החלטות קשות לאחר רצח אליהו כהן. הוחלט שלא לאפשר יותר לערבים, תושבי הכפרים הסמוכים, מעבר לקו הירוק, לחצות את דרך הביטחון ולנסוע דרכה, מערבה לישראל. הדרך הוכרזה כדרך צבאית אסורה לכניסה, וזאת בתיאום עם נציגי הצבא. גם יהודים ישראלים, לא יוכלו מעתה לעבור את דרך הביטחון, אלא אם הם תושבי אותו איזור. שלשום בלילה החליטו חברי מושב שקף, באסיפה סוערת, בנוכחותו של נסים זווילי, ראש מחלקת ההתיישבות של הסוכנות להימנע מלהעסיק ערבים תושבי השטחים ולהעסיק רק פועלים יהודים, או מתנדבים. נסים זווילי הבטיח לפעול לחזק את מושב שקף על־ידי הבאת משפחות נוספות או מתנדבים שיקבלו דיור ארעי במושב. דוד אלינסקי רכז הביטחון של המושב אמר כי „נהיה פחות עשירים והעבודה תהיה יקרה, אך נשמור את הביטחון ואת חיינו".

בני משפחות הנרצח בהלוויה (צילום: ברוטמן)

הערכות כללית במשטרה

(סוף מעמוד ראשון)

החשוד: הצתות

מאות דונם יער נשרפו אמש ברכס הגלבוע, בין קיבוץ מעלה־גלבוע לכפר פקועה. לשריפה היו שני מוקדים וכנראה מדובר בהצתה. בכל המקרים תושרת המשטרה, כי מדובר בהצתות ונעצרו עשרות חשודים. במשטרה החליטו לנקוט במדיניות של העברת הטיפול בתיקי החשודים בהצתות לידי הפרקליטות בתוך זמן קצר ביותר.

אבנים וקטטות

אבנים נזרקו אתמול על כלי־רכב ישראליים בכביש ראשון־לציון — נס־ציונה, ובכביש תל־אביב — ירושלים. קטטה אלימה בין יהודים לערבים היתה אתמול אחה"צ בעיר העתיקה בירושלים והסתיימה במעצרם של שני יהודים, ביניהם בנו של ח"כ מאיר כהנא, בנימין, וערבי אחד, ובפציעתו של איש תנועת „כך". עדי־ראייה אמרו, כי נפצעו גם מספר ערבים, אך הם ברחו לפני שהגיעה המשטרה.

פצועי ירי

צעיר בן 16, תושב הכפר בורקה באיזור שכם, נפצע אתמול מירי חיילי צה"ל, במהלך הפרות־סדר שהיו בכפר. אורח ישראלי נקלע לתקרית של יידוי אבנים בשכם ובמוהלכה ירה מנשקו יריות באוויר, כדי לחלץ עצמו. לבית־החולים אתיחאד בשכם הובא ילד בן 10, פצוע מירי ברגלו הימנית. בודקים אם יש קשר בין פציעתו לירי.

נהרסו מבנים

פקחי עיריית ירושלים הרסו אתמול שני מבנים חד־קומתיים במזרח־העיר, האחד בשכונת סלואן והשני בוואדי גוז. העוצר ברהוב הראשי של עזה נמשך אתמול, לאחר פציעתם של שני אנשי מילואים, שנכוו מבקבוק תבערה ביום ג'. עוצר הוטל ביממה האחרונה גם על מחנה הפליטים של חאן־יונס, כדי לאפשר לכוחות הבטחון לערוך סריקות אחר מתפרעים. במחנה הפליטים אל־בורג' נמשך העוצר זה היום ה־14.

מוחמר סמי אל חסנאת, בן 20, ממחנה הפליטים שאטי בעזה, הובא אמש לבית־החולים „אל־אהלי" בעזה כשהוא פצוע מירייה.

סוכלה

(סוף מעמוד ראשון)

במכונית „מרצדס" וביקש להעמיסה על הספינה „פאלומה" בנמל פירֵיאוס. במכונית זו עשה את הדרך מגרמניה, דרך יוגוסלביה, ליוון, כשהוא מצויד ברשיון גרמני.

חומרי חבלה במכונית

בעת הבדיקה הבטחונית, גילו אנשי הביטחון את אמצעי־הלחימה, למרות שהוסתרו במומחיות רבה. הם עצרו את סוקריני ומסרוהו לידי משטרת יוון. ידיעות ראשונות מוסרות, כי הנשק והחומרי־הנפץ נועדו לשימושם של מחבלים בישראל. עד כה, לא פרסמה משטרת יוון מידע כלשהו על האירוע.

יליד נצרת

סופריני, בן 41, נולד בנצרת. במכונית הטמין 101 כדורים בקוטר 9 מ"מ, אקדח, שני משתיקי־קול, שני מכלים של חומר נפץ ונוזלי ר־20 נפצים. הוא טוען, שמסר את האוטו שלו, לטיפול, למוסכניק לבנוני בגרמניה, והלבנוני הוא שהכניס את חומרי הנפץ למכונית ללא ידיעתו. היום בצהריים יואשם רשמית.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מס' 25/88 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 40, 19, 18, 9, 6, 5. המספר הנוסף 36.

אנשי אקדמיה בארה"ב מוקיעים ההתנכלויות לחופש העתונות בישראל ובשטחים

שלמה סלוצקי

20 אנשי אקדמיה ועתונות בארה"ב, שלחו אתמול מברק לראש־הממשלה יצחק שמיר, בו הם מוחים ומגנים בחריפות את מה שהם מגדירים „התקפות חסרות התקדים נגד עתונאים ישראלים ופלסטינים בישראל ובשטחים המוחזקים".

המברק מציין במיוחד את סגירת „דרך הניצוץ" ומעצרם של 5 מעורכיו; את הסגירה ל־6 חודשים של משרד העתונות הפלסטינית במזרח ירושלים; את המעצר המינהלי של 25 עתונאים פלסטינים, ואת ההתנכלויות לעתונאים זרים בישראל.

פרופ' נועם חומסקי

בין חותמי המברק בולטים במיוחד פרופ' נועם חומסקי מהמכון הטכנולוגי במסצ'וסטס; סנטור קלו, עורך „ירחון העתונות של קולומביה"; ג'יין הונטר עורכת של כתב העת ליחסים בינלאומיים של ישראל; יואל בינין וזכריה לוקמן, עורכי „המידל איסט ריפורט", ופרופסורים מאוניברסיטת קליפורניה.

רבין מזהיר מדינות ערב משימוש בטילים ונשק כימי

„ביכולתנו להכות בהם עשרות מונים" ● עוד אמר כי האיום אינו אבני האינתיפאדה אלא צבאות ערב

יהודה צור

„אם מישהו ממנהיגי אבן חושב להשתמש בנשק טילים או בנשק כימי, מוטב לו שיידע שבידי ישראל אמצעים להכות בהם עשרות מונים, אמר אמש שר הבטחון יצחק רבין, במהלך מסיבת עתונאים שהתקיימה בנהריה לסיכום 3 שנים לפינוי צה"ל מלבנון.

רבין אמר שנושא טילי הקרקע אינו חדש וכי מזה שנים יש בידי סוריה מגוון של טילים מסוג זה, וטילי „פרוג" שבידי סוריה פגעו במלחמת יום־הכיפורים באזור נצרת. רבין הרגיש שטילי „הסקאד", המגיעים לטווח של 900 ק"מ אשר בידי סוריה, מסוגלים לפגוע במטרות עד צפונה מבאר־שבע.

הוא הצביע על העובדה שלעיראק טילי „סקאד" לטווח ארוך יותר, לסעודיה טילי „אף. אף 2", שרכשה לאחרונה מסין, ועתה מוסרות הידיעות על מגעים בין סין לסוריה על רכישתם של טילים מסוג „אם 9". לדבריו טילים אלה עדיין אינם מבצעיים, ואין הוא יכול לקבוע כמה זמן יארך תהליך הפיתוח שלהם.

האיום לא אבנים

רבין הרגיש כי מן הראוי שנוכור שגם כאשר ידוי אבנים תופס כותרות ראשיות, האיום העיקרי על בטחון ישראל הוא צבאות ערב. במיוחד אם נוסיף לכך את העובדה שמלחמת אירן עיראק נעשה שימוש בנשק כימי ויש אפשרות של שילוב טילי קרקע ונשק כימי. וכן ציין שחילות האוויר של מדינות ערב, למעט במלחמת העצמאות, לא הצליחו לחדור, בכל מלחמות ישראל, באופן משמעותי לתחומנו וזה הדבר שדחף אותן להצטייד בטילים. הוא הוזהיר את מדינות ערב שישראל ערוכה גם התקפית וגם הגנתית, אך בעיקר התקפית, לתת תשובה מוחצת לכל נסיון לפגוע בה בנשק זה.

פרס: גם ברית־המועצות מודאגת מהטילים הסיניים

פקינג: אין כוונה למכור טילים לסוריה

יורם בר, סוכנויות

שר החוץ שמעון פרס אמר אתמול בוועדת חוץ ובטחון כי „אנחנו מעמידים את כל קשרינו בעניין הטילים הסיניים. קשרינו אינם מוגבלים לארה"ב. גם הסובייטים מודאגים מהתפתחויות זו". גילוי זה היה במרכז דבריו של שר החוץ שמעון פרס בוועדת החוץ והבטחון אתמול.

סין הכחישה אתמול את הידיעות שפורסמו בשבועון אמריקני, לפיהן היא עומדת למכור לסוריה את טיליה המשוכללים ביותר. „מידע זה חסר כל בסיס", הבריז טלפונית דובר של משרד החוץ, בהגיבו על ידיעה שפורסמה בגליון האחרון של השבועון האמריקאי „ניוזוויק".

לטענת השבועון, שהסתמך על מקורות אמריקניים, עומדת סין למכור לסוריה טילי אם־9 בעלי טווח של 600 ק"מ, המקרימים בשכלולם את טילי „סילקוורם" המפורסמים כ־20 שנה. השבועון הוסיף כי עיסקה זו עלולה „לגרום למשבר החמור ביותר ביחסי סין ארה"ב זה 10 שנה".

סין תמיד הכחישה את כל הידיעות בדבר מכירות נשק וטילים סיניים לאיראן, אם כי מומחים צבאיים מערביים בפקינג טוענים רובם שעסקות אלה אכן בוצעו.

ביום השנה
למותו של חברנו היקר
דודק'ה מנדל ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום 24.6.88 בשעה 15.00
המשפחה
ובית נגבה

ח"כ שריד אושפז ב„הדסה" לאחר שחש כאבים בקיבתו

רונית תמרי

ח"כ יוסי שריד אושפז שלשום במחלקה הכירורגית של המרכז הרפואי „הדסה" עין־כרם, זאת לאחר שחש מיחושים עזים בקיבתו. ח"כ שריד, הובר מייד לזונדה והחל בביצוע בדיקות רפואיות מקיפות. שריד סיפר לרופאיו כי חש כאבים ביום ראשון בלילה בביתו. „אך השכתי שזה יעבור ולא התייחסתי לכך ברצינות. בבוקר נסעתי לכנסת להשתתף בישיבה של ועדת החוץ והבטחון, אך נאלצתי לעזוב באמצע את הישיבה כי הכאבים לא פסקו". שריד אושפז בחדר תשע במחלקה הכירורגית א' עם עוד שלושה חולים. אתמול בבוקר היה עסוק בעיון בעתונים ונראה ניגות. סגן מנהל המחלקה הכירורגית א' פרופ' יונה מאני מסר בתגובה כי מצבו של שריד השתפר מאוד בשעות שלאחר אישפוזו, אך עדיין מוקדם להחליט האם אפשר לשחררו. לדבריו נערכות עתה לשריד בדיקות וצילומי קיבה בכדי לאתר את מקום כאבי הבטן מהם הוא סובל. פרופ' מאני העלה השערה כי יתכן וכאבי הבטן נובעים מקיבון שנוצר אחרי ניתוח של כריתת המעי העיוור, ניתוח אותו עבר שריד לאחרונה.

● במסיבת סיום של המדרשה לאמנות ברמת־השרון, המאוחדת עם מכללת בית־ברל, הציג ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות לעובדים לנצל את המעבר לשבוע עבודה מקוצר ללימודי אמנות להנאתם.

● שגריר פקיסטאן בבריה"מ הודיע, כי כמה שבויי מלחמה סובייטיים מוחזקים על ידי המורדים האפגנים בטריטוריה מאקיסטאנית — מסרה אתמול סוכנות „טאס". השגריר, שאהר אמין, מסר כי ממשלת פקיסטאן פועלת כדי לשכנע את המורדים שישחררו את השבויים.

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רובק רוזנפלד
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 החשבון בבנק הדואר 4—43860—6
המען למכתבים: שירות שקדואר נעל ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר הדרים 102—121, טל' 5—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33154 רח' מבנור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בדיון על גל ההתפטרויות ברשות השידור

נמיר על פורת: אסור להניח לביב השופכין הזה לשאת עוד בתפקידו

פורת למחלקת החדשות: אתם בית הכיסא של הטלוויזיה ● ח"כ גרוסמן: ברדיו משטר של פוליטיזציה ופחד שלב"ארי יחזור

בצלאל עמיקם

„אתם בית הכיסא הציבורי של הטלוויזיה. באים, עושים צרכיכם והולכים" — דברים בוטים אלה הטיח מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, בראשי מחלקת החדשות של הטלוויזיה ובמנהלם, חיים יבין. ח"כ אורה נמיר סיפרה, כי הרקע לנזיפה היה אי שליחת צוות לסיקור שובו של ראש הממשלה מארצות הברית.

נמיר אמרה, כי „אסור להניח לביב השופכין המצחין הזה, שאינו יודע לשים מחסום לפיו המזוהם, לשאת עוד בתפקידו". נמיר אמרה את הדברים בדיון בהצעה לסדר היום על גל ההתפטרויות ברדיו שהגישה ח"כ חייקה גרוסמן.

ח"כ גרוסמן אמרה: „הרדיו סובל מיחסי עבודה ויחסי אנוש עכורים, מקיצוץ בתוכניות בעלות אופי יצירתי, ומלחצים פוליטיים המשתקים אותו. בין 31 נבחרי הוועד המנהל החדש יושבים אנשים, שכל רצונם לנגח ולהצר את צעדיהם של הכתבים. יש להם גישה שלילית מראש לגוף אותו הם מנהלים".

לדעתה, „הפוליטיזציה ברשות השידור תוגגת רק לכיוון אחד. התקציב לא אושר — כי לא אוהבים את כלי התקשורת. כועסים על התוכן — ולא עונים אמן. עובדים מוכשרים יושבים בבית כי לא נותנים להם לעבוד.

„הרדיו התנהל עד עתה במשטר של חשבון ופחד. קולו המעליב והרועש של המנהל הדיר לוודדים והפחיד את הלבבות" אמרה ח"כ גרוסמן. „בתקופת כהונתו של לב־ארי פחדו להתאונן, שמא יודע מצבם עוד יותר, ועתה פוחדים — שמא יחזור".

שר החינוך והתרבות נבון, אשר השיב להצעה, אמר כי הוקמה ועדת בירורים, בראשות יו"ר הוועד המנהל של רשות השידור, לבדוק את פרשת התפטרות של מנהל הרדיו, גדעון לב ארי. בשלב זה של בירורים, סירב נבון לחוות את דעתו על ההתפטרות, ובהסכמת הח"כים שהיו באולם, הועבר הנושא לוועדת החינוך של הכנסת.

הכנסת ניסתה הצבעה אלקטרונית — הח"כים התקשו להשתלט על הכפתורים

יורם בר

הכנסת התלושה אתמול על שיוך הכנסת, על הצעת הבחירות לכנסת מתבחירות, ומובייזליות ודחתה את חוק שטר חוורי והחזיתו את העלאת אותו ותסימה. אבל קרת תוך חצי שעה למרות ההצבעת הפרישות. יצאו כל חברי הכנסת מרוצים מהפלאות הכנסת לא ומגודות במועצ. כל ההצבעות הללו היו הצבעות ניסיון של מכשיר ההצבעה האלקטרונית, שהופעלו אתמול לראשונה.

ההצבעה האלקטרונית נועדה לחסוך את תהליך ההצבעה למהיר ומדויק ולהתגבר על הסרבול שבהצבעה בהרמת יד. ליד כל מושב של חבר כנסת הותקנו ארבעה כפתורים. אחד בעד, אחד נמנע, אחד נגד וכפתור רביעי עליו לחצים בזמן ההצבעה כדי שחברי הכנסת לא יוכלו להצביע ברמנויות מכיסא של שכנם. מסתבר שאין אמון בח"כים. בהצבעה האלקטרונית מעסיקים את שתי הידיים. אם בעתיד יהיו גידם לכנסת תהיה לו בעיה.

גרוסמן נשארת במזנון

כאשר הודיעו ברמקולים של הכנסת על ההצבעה הניסיונית, חייכת ח"כ חייקה גרוסמן במזנון ואמרה: „אלה שרצים לכנסת הבאה שיילכו, אני נשארת במזנון". למועד שנקבע לניסוי התייצבו רק הרגילים למשמעת: הרמטכ"ל לשעבר רפאל איתן והאלוף במיל. מתי פלד. כ־20 חברי כנסת נוספים הגיעו רק אחרי קריאה נוספת ברמקולים.

לתצבעת ניסיון ראשונה הכריז הלל על הצעה לשיוור הכנסת. חברי הכנסת עדיין לא מבינים את האלקטרוניקה המסובכת, ורק ארבעה מצליחים להצביע. התוצאות: 2 בעד, 2 נמנעים, אין מתנגדים. שבח וייס: השאר התחשמלו. הצבעה חוזרת: 7 בעד, שני נמנעים ו־4 נגד. הכנסת פוזרה.

כהן: ואם ארצה לחשוב?

לגאולה כהן יש בעיה עם ההצבעה המהירה: „אני רוצה רגע לחשוב". הלל: „המחשבה היתה צריכה לבוא קודם". ... מנגנון שכבר לא ניתן להצביע. היא שולחת אצבע לעבר ספסלי המערך ואומרת: „אני מצביע תמיד הפוך מהם". הלל מסביר שאין דרך לתיקון לאחר ההצבעה. אפילו אם ח"כ והדיונו מצביע נגד חוק חזיר — הצבעתו תוספת האינה ניתנת לתיקון. והדיונו הומם ראשו בשתי ידיו ופולט „אוי ואבוי, אוי ואבוי".

בעת מצביעים על הצעת הבחירות, עדיין יש בעיות ותוספת הכנה. עושים ניסיון נוסף על חוק מיון יהודי, החוק נופל.

בימון רצוקה „סיבנו"

יצחק ארצי מציע להצביע קודם אלקטרוני ואחר כך להצביע בקולו ולראות אם התוצאות זהות. הוא עדיין לא סומך על הכפתורים האלה ומעריך את חוזי הישנה והטובה. יהודי עוסק בדיני הוא ...ביטוי הצליל. להצביע שלוש פעמים, פעמים עבור עצמם, ופעם מכפתורי מושבו של אמירה סרטני שנעדרה מהגיעי. המערכת לא אמינה, הלל לא מתרגש. הוא מאמין שבהצבעות אמת דבר שכזה לא יישנה. יהודי מאמין. לפני חודש בוטל נוסף רומת מאותה סיבה אך הבעיה לא נפתרה.

באמון בירי חזקה

ליתר ביטחון, הצבעה נוספת הועם על העלאת אותו ותוסימה. יוסל נאמן נכנס באמצע ההצבעה ומצביע בירדו תוך כדי הליכה. כולם צוחקים והוא לא כליכך יודע למה. הוא מבקש לצרף את קולו לתומכים. הלל מסביר לו שאי־אפשר.

הניסוי תם. על פי קשיים מתבקשים שגילו 20 הנוכחים, מאה חברי הכנסת שנעדרו, מבטיחים לנו כלבול והצבעות שגויות. אולי רצוי וחוסה שבלפני לכל חברי הכנסת יצילו את כבודם מול המכונה המתוחכמת והמאיימת.

נדחה הדיון באיסור עיסוק נוסף לח"כים

יורם בר

ועדת הכנסת דחתה לחודש הבא את ההצבעה על החוק האוסר עיסוק נוסף על חברי הכנסת. הוועדה קיבלה בכך את פנייתו של ח"כ אוריאל לין (ליברלים) שביקש לדחות את ההצבעה בגלל היעדרותו הקשורה לבחירות הפנימיות במפלגתו.

פרס: הוועידה הבינ"ל היא הכרזה למעשה שבריה"מ וארה"ב לא יכפו פתרון על ישראל

הגיב על האשמות שמיר: אני גם אחראי לנסיגה מאפגניסטאן... ● גרנות: החוק האוסר מפגשים עם פלשתינים מנוגד לאינטרסים של ישראל

יורם בר

בסקירה שמסר אתמול בוועדת חוץ וביטחון העריך שר החוץ פרס, שוועידת אלג'יר לא שינתה באופן יסודי את התמונה בעולם הערבי: „הדיבורים על התחזקות או החלשות ערפאת אינם מתממשים על עובדות. עובדה היא, שאש"ף לא זכה לסיוע בספי משמעותי". על מסמך אבו שריף שאש"ף העביר לארה"ב אמר פרס, ש„אפשר להירגע, הם כבר הכחישו קבלת 242".

את עיקר דבריו ייחד פרס לברית המועצות. הוא קבע כי ועידה בין לאומית היא למעשה הכרזה סובייטית־אמריקנית, כי לא יכפו פתרון על ישראל. „זו עמדה אמריקנית נחרצת, וגם בריה"מ הצטרפה אליה, כולל בשיחות שמיר־שוורנדזה". לדבריו, הסובייטים מסרו לערפאת, שיש להבין כי זכויות ישראל להגנה עצמית אינן נופלות מזכויות הערבים.

על האשמות שמיר שהוא האחראי לשינוי בעמדת ארה"ב מתמיכה במו"מ ישיר לתמיכה בוועידה בינ"ל, אמר פרס: „אני מאוד מודה על המחמאות, ובוודאי רואה את עצמי אחראי גם ליציאה מאפגניסטן. אלה דברים חסרי שחר".

פרס המשיך: „לא יעזור מאומה. ישנה נוכחות מעצמתית באזור. נוכחות בין־לאומית שלילית שפרנסה את הסכסוך. ייתכן מאוד שתיעול המעורבות הסובייטית לכיוון הסדר, תמצמם אספקת אמצעי לחימה לאויבנו".

כאן שאל אותו דן מרידור אם אפשר להציג כתנאי לוועידה את הפסקת אספקת אמצעי הלחימה הסובייטיים לערבים. פרס ענה: „אתה הרי נגד ועידה. מה תעשה אם יתמלא התנאי?"

ברוח קרבית המשיך פרס: „אני אומר לליכוד: תפסיקו לחיות על סילוף. אלה המטיפים היום לקמפ דיוויד היו בעבר ממתנגדיו החריפים. לפני כן הליכוד העבירו החלטה בעד ועידה בין לאומית. הקיצוניות השתלטה מאז על הליכוד. לא צריך לשנות את העמדה".

גרנות: לא ללאוים

ח"כ אלעזר גרנות בירך, בישיבה על התקרבות בין בריה"מ לארה"ב והזהיר, שהתנגדות ישראלית להתקרבות זו, תוציא את ישראל ממעגל ההתייעצות ותקפח אינטרסים חיוניים של ישראל בהסדר עתידי. גרנות תמך בדיאלוגים בלתי רשמיים דווקא בתקופה זו, ובהקשר זה תקף את החוק האוסר מפגשים בין ישראלים לפלשתינים והגדירו כחוק הנוגד את האינטרסים הקיומיים של המדינה ושל אזרחיה.

גרנות תקף בחריפות את הלאוים של פרס: לא לאש"ף ולא למדינה פלשתינית, וטען שהם מכשול מיותר לתהליך השלום. הוא הציע, שבמקום מדיניות של „לאוים", תאמר ישראל מה הם התנאים אשר יכשירו כל גורם פלשתיני להיות שותף שווה ערך למו"מ.

מרכז תקשורת
NTU-50

• טלקס • דאר אלקטרוני
כולל תוכנה — עד 3 קווי תקשורת
עתה במבצע!
NTU-50 החל מ־1600$
מודמים 2400 — 1200 — 300
החל מ־240$
ISTEX ENTERPRISES LTD.
רמת־גן, בצלאל 27
טל' 03-7514710

רגשות מעורבים במפ"ם באשר להחלטת הממשלה על הגירת יהודי בריה"מ

יורם בר

סיעת מפ"ם קיימה אתמול דיון על החלטת הממשלה בדבר הטיסות הישירות של יהודים מברית המועצות. חברי הסיעה הביעו רגשות מעורבים, והדעות לא היו חד משמעיות. ח"כ חייקה גרוסמן אמרה, כי במהלך הזה יש סתירה בין הרצון שלא יהיו יהודים שהם פליטים, לבין הרצון שלנו לפתור את בעיית היהודים באופן אידאי־ציוני ולא בכפייה.

גרוסמן אמרה, כי בריה"מ הכירה דה־פקטו בזכותו של כל יהודי לעלות למולדתו ההיסטורית, למרות שעד היום לא הכירה בציונות. היא תבעה מארה"ב להוציא את הנושא הזה מהמאבק הפוליטי בין שתי המעצמות, לעזור לעלייתם של היהודים, ולהיאבק למען „חיים תרבותיים יהודיים בבריה"מ. „יש לכבד את זכותו של האדם לנסוע לכל מקום שהוא רוצה. יהודי הרוצה להגר לארה"ב, האמריקנים יכולים להנפיק לו ויזה אמריקנית. לא ייתכן שאחרי 40 ריבונות ישראלית, יסתובב יהודי בארה"ב עם ויזה לישראל ומעמד של פליט" אמרה גרוסמן.

ח"כ אלעזר גרנות שנטה לא להחמיר עם החלטת הממשלה למרות הבעייתיות שבה, ביקש לא לבזות את הוויזה הישראלית הניתנת ליהודים היוצאים מברית־המועצות, ומשמשת להם אמתלה בלבד ליציאתם, כאשר בפועל רובם ממשיכים לארה"ב. לדבריו, חופש ההגירה של יהודים לכל מקום צריך להישמר, אך אין להשתמש לשם כך לרעה בוויזה ישראלית. לדבריו, כיום הבעייה חמורה פחות, כי ניתן לבקש הגירה ישירות לארה"ב, לאיחוד משפחות.

ח"כ יאיר צבן אמר כי עיקרה של הסתירה הוא בעמדה הסובייטית. הם יודעים שרוב אשרות היציאה לישראל מנוצלות להגירה למקומות אחרים, אך נוח להם שלא להתמודד עם הבעיה, כדי לנגח את ישראל ולומר: „ראו עד כמה אתם לא אטרקטיביים". צבן התלונן על שבמקום להתמודד עם הבעיה אנחנו מחפשים פטנטים ואמצעים אדמיניסטרטיביים שאינם פותרים את שורשה. סוכם, כי כאשר הנושא יגיע למליאה, מפ"ם תבטא את עמדותיה.

רשות השידור מתאמת איסור תעמולה עם ועדת הבחירות

טוביה בסקינד

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה־12, שופט בית המשפט העליון, אליעזר גולדברג, קיבל אמש בלשכתו את יו"ר רשות השידור, אהרן הראל, ומנכ"ל הרשות, אורי פורת.

הפגישה עסקה ב„חוק הבחירות — דרכי תעמולה" ובמגבלות האמורות לחול על שידורי הרדיו והטלוויזיה בתחום 150 הימים שלפני מועד ההליכה לקלפי. חברי הנהלת רשות השידור דיווחו לשופט על הצעדים שכבר ננקטו על ידם, ברוח אותו חוק.

השופט גולדברג אימץ את הקו הנקוט בידי רשות השידור, לגבי תוכניות פוליטיות וראיונות עם פוליטיקאים.

על־פי בקשת מנכ"ל הרשות, ייפגש יו"ר ועדת הבחירות עם משתתפי „פורום החדשות" ברשות השידור, המורכב מבכירי הרדיו והטלוויזיה, כדי להנחותם לגבי שידורים העלולים להחשב לתעמולת בחירות, האסורה ברשות השידור על־פי החוק.

בפגישה השתתפו גם נציג המנכ"ל בוועדת הבחירות, ארי אבנר, והיועץ המשפטי של רשות השידור לרשות, נתן כהן.

„מקום בצמרת"
„מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' — קול ישראל — 21.6.88

1. מטעור – אדם	מדשדשים (על סף 30 הגדולים)
2. עגילי דמאר – ירדנה ארזי	31. עוד שיר אחד למענך – ארנה ומשה דץ
3. עוד מעט – גלי עטרי	32. ביום הטוב הזה – להקת חיל האוויר
4. הנשיקה הזרות – ריטה	33. מקיץ אל החלום – גלי עטרי
5. ימי התום – ריטה	34. בן אדם – ירדנה ארזי
6. אתונהי – משינה	35. לשמישהו אוהב אותך – ורדינה
7. נבראתי לך – שלמה ארצי	36. אולי היא ילדה – לאה לופטין
8. חשבנו אינשאללה – עפרה חזה	37. אסתור את עשר – גבי שושן
9. את יא ראב – זאב רוזה	38. הולך איתך לסרט – שם־טוב־לוי
וצוות סלנאה שבתי	39. לא יודעת – רונה
10. סוף הצד – אילנה אביטל	40. אין ענבים בגפן – תגיבי
11. לב שבור – מני נגר	„כתוב באזניכם" —
12. לשתחרורת – יאיר כהן	הפינה לשיפוטכם
13. כפני טובה – דור החמש	41. אל עצמי – מיכת ביטון
14. שתי טובות על חוט – שרון ליפשיץ	42. הנבר הנכון – אנוני סוט
15. אור – שושנה דמארי	43. משמעות אחרת – ראובן לביא
16. חולם בספרדית – שלמה יידוב	44. רק אותה – הרצל לוי
17. עיר מתמתקת – סי היימן	45. חיא רוקדת – ירדנה ארזי
18. כי אל אשר תלכי אלך – דורון מזר	46. ציפור שלי טורפת – חיים צעינביך
19. שלום עליכם – מתי כספי ובועז שרעבי	47. קלפים – אסתי כץ
20. תסר סיכה – נער שוליים	48. בדיונתי – טאסו
21. שיר הבוארים – דורון מאר	יצאו את המצעד
22. תמונה שבורה – מני ארנון	● לא נשאר עוד לבד – עליזה עזיקרי
23. ילקתה באמן – מזי כהן	● תמיד בן שבתות עשרה —
24א. לי רק – שלוה ברטי	להקת פיקוד הצפון (שבוע אחד)
24ב. תתת שמי ים התיכון – שלמה ארצי	● עוב התווך תורש את חיים – ריבי (3 שבועות)
25. עכוף ברחמים – ריטה	● לבד – נאוה ארבל (6 שבועות)
26. ספור האהבה – איתן מסורי	● במלחמה – להקת קין (8 שבועות)
27א. נסיעה – יאם יאם	
27ב. בעבר לא רב בגינון לא קוור – ריקי גל	
28. האמנת נתנה להאמר – קר 8	
29. מקום אחר – אולי סיימן	
30. קרוב אל קו המטרה – אסתר שמיר	

גזור ושלח – אולי תזכה בפרס
בין המשתתפים יוגרלו פרסים
לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ירושלים, מיקוד 91010
זה הדירוג שלי (ציין את מספר חשיר)
☐1 ☐2 ☐3 ☐4 ☐5 ☐6
☐7 ☐8 ☐9 ☐10 ☐11 ☐12
שם:
כתובת:
מיקוד: תאריך:

המשכים

אילנה בן־דוד ודני מזרחי

(סוף מעמוד ראשון)

מינהליים, בלא להתייחס למהות העניין. עו"ד שטיינמיץ אמר לכתבנו שהוא יגיש עתירה נוספת לבג"ץ.

ביה"ד הרבני פסל

בית הדין הרבני ברחובות, בראשותו של הרב שמחה קוק, החליט אתמול בבוקר לא לאשר את נישואי בני הזוג. לדבריו הם שיקרו בפני הרבנים, והרבנים קיבלו עדויות מאנשים זרים לפיהן אם הכלה, מרים בן־דוד, איננה יהודיה. בית־הדין הרבני החליט לקיים דיון נוסף בפרשה בשבוע הבא.

לא תסכים להתגייר

אילנה בן־דוד אמרה לכתבנו שבשום אופן לא תסכים להתגייר שכן היא יהודיה והיא מתכוננת גם להגיש תביעה משפטית נגד רודפה כגון הוצאת־דיבה.

נישאו בטהרן

אביה של אילנה, חיים בן־דוד אמר לכתבנו שכבר לפני מספר שנים הוא הביא עדים לרבני רחובות שהעידו שאשתו היא יהודיה. עדים אלה היו יוצאי איראן והוא משתומם שעכשיו נעורה הרבנות בערים מישראל.

האב, יוצא צ'כיה, ולשעבר חבר קיבוץ חמדיה. הוא עשה באיראן מטעם "מקורות" ולאחר מכן עסק בעבודות עפר באותה ארץ. הוא נשא לאשה את מרים אצל הרב ידידיה בטהרן. באמצע שנות ה־60, חזרה המשפחה ארצה באופן בהול, ותעודות הנישואין מיסמכים אחרים של המשפחה נשארו בפרס.

הלשנת הדודה

הכל היה כשיר עד יום ה' בשבוע שעבר, כאשר מרבנות חולון התקשרו לבני הזוג העתידים והודיעו להם שעליהם לדחות את חתונתם עד שתתברר כשרות נישואיהם. עד מהרה התברר שאחות אביה של הכלה, באה ביוזמתה לרבני חולון, וסיפרה כי אם הכלה, ילידת איראן, איננה יהודיה. רבני חולון העבירו את הנושא לבית הדין־הרבני ברחובות ולאחר דיון קצר, דחה בית־הדין את המשך הדיון לחודש יולי, וזאת למרות שהכל היה מוכן ומוזמן לחתונה ואף נשלחו הזמנות למאות ידידים. בלחץ שהופעל על בית־הדין הרבני הוא חידש את הדיון בפרשה אתמול בבוקר, וכאמור הוא הודיע מחדש שאין הנישואין כשרים.

עימות שטיינמיץ — אלוני

בעת חתימת הסכם הנישואין היה עמות חריף למדי בין ח"כ שולמית אלוני לעו"ד אורי שטיינמיץ כאשר הוא טען שאלוני השעתה את עצמה מלישכת עורכי־הדין, בעקבות פרשייה אחרת, והיא איננה רשאית להחתים את בני־הזוג על הסכם נישואין. ח"כ אלוני אמרה לכתבנו שהחתימה את בני הזוג כח"כית ולא כעורכת־דין.

ארה"ב מבקשת הבהרות

(סוף מעמוד ראשון)

"שמנו לב לנימה הקונסטרוקטיבית בדרך כלל (של מאמר זה) ולכמה נקודות חיוביות", אמרה רוברת משרד החוץ האמריקני גב' פיליס אוקלי. היא הוסיפה ואמרה "השאלה הנשאלת היא האם הצהרה זו מוסמכת ומייצגת את העמדה הרשמית של אש"ף.

"אם אכן מתכוון אש"ף ברצינות למתן את עמדותיו, כדי לתרום תרומה קונסטרוקטיבית לתהליך השכנת השלום, יכול הארגון לעשות זאת בצורה מוסמכת", אמרה גב' אוקלי והוסיפה "עד כה לא ראינו הצהרה מוסמכת מסוג זה".

הירדנים מבקשים להכשיל

הטלוויזיה הירדנית מסרה אתמול כי בקרוב עתיד להתבצע מיפגש נוסף בין ישראלים לפלשתינים. על פי דיווחים ישתתפו מהצד הפלשתיני אכרם הניה, חנא סניורה, אחמד אל־חאלדי, ומוחמד דראוושה. הידיעה לא מסרה מי יהיו הישראלים, שיקחו בו חלק.

זאת הפעם הראשונה שהטלוויזיה הירדנית מדווחת מראש על פגישות מהסוג הזה, ומטרתה קרוב לוודאי, להכשיל את הפגישה. ייתכן כי לאחר נייר העמדה שפירסם דובר אש"ף, באסם אבו־שאריף, בדבר שיחות ישירות בין ישראל לאש"ף, בחסות ועידה בינלאומית, מבקשת ירדן להכשיל התפתחות של דיאלוג במפגש ישראלי־פלשתיני. מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, דחה פנייה מסורשת בעניין זה במהלך שיחותיו עם נשיא סוריה חאפז אל אסד, ואחת הסיבות להתלקחות המחודשת בקרבות בין תומכי ערפאת לבין הפלשתינים תומכי סוריה בלבנון הוא פירסום נייר העמדה מטעם דובר אש"ף.

גם תושבי השטחים יוכלו להצטרף לאגודה לזכויות האזרח

שלמה סלוצקי

האגודה לזכויות האזרח בישראל החליטה אתמול באסיפתה השנתית לקבל לשורותיה "כל אדם".

משמעות ההחלטה היא, שמעתה ואילך יוכל כל אדם, בין היתר, גם תושבי השטחים וגם יהודי התפוצות, ליטול חלק באגודה לזכויות האזרח ובפעולותיה, אם יהיה מעוניין בכך, יתקבל על־ידי הנהלת האגודה וישלם דמי־חבר.

נסגר התיק נגד החייל שהרג אשה בכפר א־דם

כתבנו הצבאי

החייל שהרג את האישה תושבת הכפר א־דם שליד רמאללה בינואר השנה, לא יועמד למשפט. אתמול החליטה פרקליטות מחוז המרכז, סגן אלוף רחל דולב, לסגור את התיק. ב־3 בינואר השנה נקלע חייל למרדף אחרי מיידי אבנים בכפר א־דם. בחקירת מצ"ח שבדקה את נסיבות פגיעתו בתושבת הכפר, שתלתה כביסה בחלון דירתה, התברר כי החייל נקלע למצב שסיכן את חייו והוא ירה באוויר לפקודות. הפגיעה באישה היתה כשוגג ולא מכוונת.

נקטעה כף ידו

על בסיס הממצאים האלה התלבטו בפרקליטות הצבאית אם להעמיד לדין את החייל. החייל עצמו יצא בינתיים לקורס קצינים ובתאונת אימונים לפני כחודשיים נקטעה כף ידו. העובדה הזאת הגבירה עוד את המבוכה ביחס להחלטה בקשר למשפט. אתמול כאמור הוחלט שלא להעמידו לדין ולסגור את התיק.

סקר של המועצה לשלום וביטחון: 54 אחוז בעד פשרה טריטוריאלית

28% מהנשאלים: הסכם שלום יקרב מלחמה • 78%: צה"ל יוכל להגן גם אחרי הפשרה

דורית גמן

בסקר דעת קהל, שנערך לפי הזמנת המועצה לשלום ולביטחון, השיבו 54 אחוזים מ־1174 הנסקרים שהם תומכים בפשרה טריטוריאלית, לעומת 43 אחוזים שהתנגדו לפשרה.

השאלה שהוצגה היתה: יש רמטכ"לים לשעבר ואנשים במילואים, התומכים בפשרה טריטוריאלית עם ירדן והפלשתינים במסגרת הסכם שלום עם ירדן והפלשתינים. לעומתם יש רמטכ"ל לשעבר ואלופים אחרים המתנגדים לפשרה טריטוריאלית לפיה יוחזרו מרבית שטחי יהודה, שומרון וחבל עזה, בדעתם של מי אתה תומך?"

שאלה אחרת שהוצגה היתה, "האם הסכם שלום עם ירדן והפלשתינים על בסיס פשרה טריטוריאלית והירדן כגבול ביטחון, עשוי לקרב את המלחמה הבאה או להרחיקה?" 38 אחוזים השיבו כי הסכם כזה ירחיק את סכנת המלחמה, 31 אחוזים אמרו כי יתכן שירחיק את סכנת המלחמה, 28 אחוזים טענו כי הסכם כזה יקרב או יתכן שיקרב את סכנת המלחמה.

שאלה נוספת: "אם יושג הסדר שלום על בסיס של פשרה טריטוריאלית והסדר ביטחון, האם לדעתך כוחו של צה"ל יספיק או לא יספיק כדי להגן על גבולות המדינה?" 78 אחוזים היו סבורים שיספיק, 19 אחוזים היו סבורים שלא יספיק.

200 קצינים ותרגיע

במסיבת עיתונאים אתמול בתל־אביב הציגו כמה מאנשי המועצה לשלום וביטחון את הסקר. האלוף (מיל.) יוסף גבע הבהיר, כי כל חברי המועצה מוכנים לשלום תוך ויתורים על חלק מהשטחים. חברי המועצה, רובם קצינים בכירים במילואים, רוצים להרגיע כי השלום הוא מרכיב מרכזי וחשוב לביטחון ישראל.

סגן אלוף (מיל.) הר־אבן אמר, כי להערכת חברי המועצה הדיון המרכזי שמעסיק את הציבור וכצעת בכל מה שנוגע לעתיד השטחים, הוא שאלת הביטחון. הוא וחבריו מאמינים בכוחו של צה"ל לגונן על המדינה גם אחרי הסדר טריטוריאלי שיש בו הסדרי ביטחון.

משה עמירב אמר, כי למועצה מצטרפים גם אנשים שאינם אנשי צבא — פרופסורים ואנשי אקדמיה וכלכלה. עדיכה יש כ־200 קצינים בכירים במועצה. הוא וחבריו מתכננים אופנסיבה הסברתית, ולא רק בארצות־הברית. הם יגיעו גם לשלומי, לאשקלון ולקטמונים, ויקיימו כנסים. "אנחנו מאמינים שהעם יהיה פתוח לויכוח", אמר.

סגן ביבי ואלוף יריב

גבע גם התייחס להופעת חבריו, האלופים יריב ואור, בפני נציגי הקונגרס היהודי וועידת הנשיאים, ואמר כי בפני ועידת הנשיאים מופיעים כל הזמן נציגי ישראל, המנופפים בדגל של אף שעל. "גם לסגן (מיל.) ביבי נתניהו מותר להופיע בפני חברי הקונגרס היהודי וועידת הנשיאים בארצות הברית, מותר גם לאלופים כמו אהרן יריב ואורי אור להשמיע את דעתם בפניהם", אמר.

גם הפלשתינים יוותרו

על האינתיפאדה אמר אלוף הר־אבן כי נכון שהיא העלתה את השטחים על סדר היום ביתר דחיפות, אך היא לא המציאה את יסודות הבעיה — לא הבעיות הדמוגרפיות ולא את מערכת השליטה על עם אחר. לדבריו, המועצה לא גורסת ויתורים חד־צדדיים. במשא ומתן ובהסדר יהיו ויתורים קשים משני הצדדים. גם הפלשתינים יצטרכו לוותר על חיפה, אשקלון, באר־שבע ויפו, והם יצטרכו למצוא נוסחה לויתור על אחד היסודות המרכזיים שלהם, זכות השיבה.

שלושת הדוברים דחו את הטענה שאין עם מי לדבר בצד השני. הם ציינו את השינויים שחלו בעולם הערבי מאז ועידת חרטום וטענו כי בישראל יש שמיעה סלקטיבית. גבע טען כי הבעיה היא שגם אצלנו אין עם מי לדבר, ובפרט בממשלה.

תנועת המרכז בוחרת מועמדיה לכנסת הי"ב

דורית גמן

תנועת המרכז בוחרת היום ומחר את נציגיה לרשימה לכנסת הי"12 בשני כנסים נפרדים. היום תתכנס מועצת שינוי בתל־אביב לבחירת המקומות הראשון, השני, הרביעי והחמישי ברשימת המרכז, שנועדו לנציגיה.

המקומות השלישי והשישי מיועדים לנציגי לי"ע, שייבחרו מחר על ידי חברי מרכז לי"ע. על המקום הראשון אין מתמודדים, והמועמד היחיד לשינוי הוא פרופ' אמנון רובינשטיין, אשר ייבחר ברוב קולות

שגיא: חוסר התגובה שלנו על כניסת הסורים לביירות — פיתוי למלחמה

רפול: התעצמותה של סוריה אינה מיועדת לחידוש המלחמה

קובי מנדל

"חוסר התגובה של ישראל לכניסת שתי דיוויזיות סוריות לביירות, אלופים במילואים המוכנים לוותר על יהודה שומרון ועזה, המצב שבו כל ילד ערבי בשטחים עושה צחוק מחיילי צה"ל, ועתה מלחמת הבחירות הגורמת לדיכוי של עם שסוע, יוצרים פיתוי לסורים לפתוח במלחמה נגד ישראל" — אמר אתמול אלוף (מיל.) יהושע שגיא, ראש אמ"ן לשעבר, במסיבת עיתונאים בחיפה.

לדבריו, כניסת שתי הדיוויזיות הסוריות לביירות היא חציית קו אדום מבחינתה של ישראל.

על האפשרות שהסורים יצטיידו בטילי קרקע־קרקע אמר שגיא, כי טילים מסוג זה אינם חדשים בזירה, וגם לטילי הקרקע־קרקע בהם צויד הצבא הסורי בעבר, כטילי ה"פרוג", ה"סקאד" והאס.אס 21" יש טווח המאיים על ישראל, ומכסה למעשה כמעט את כל שטחה. השינוי היחידי שיתכן עתה, הוא שימוש בראשי נפץ כימיים בטילים הללו, ולכך על ישראל להתייחס בחומרה. עם זאת, הוסיף, גם בעידן של טילים ארוכי טווח, יש משמעות להחזקה בשטח אסטרטגי. "מה שיכריע בשדה הקרב העתידי הוא לא טילים ארוכי טווח אלא אחיזתם של חיילים וטנקים בקרקע".

על גירוש הדיפלומט הישראלי מבריטניה אמר ראש אמ"ן לשעבר, כי בריטניה תיפגע יותר מישראל, והוכח שהמודיעין הישראלי תורם למדינות אירופה ואחרות יותר מאשר כל גורם ביון אחר.

על ההתקוממות בשטחים אמר שגיא, כי לו היה צה"ל מתנהג כצבא ולא כמשטרה, היתה ההתקוממות נעלמת בראשיתה.

רפול רוצה גירוש

ח"כ רפאל איתן אינו סבור, כי התעצמותה הצבאית של סוריה מיועדת לחידוש המלחמה עם ישראל. לדעתו, ההתעצמות מכוונת, בשלב הנוכחי, פנימה. "סוריה לא תלך לבדה למלחמה נגד ישראל", אמר רפול שלשום בערב, בבית פוסטר בשכונת נוה עמל בהרצליה.

איתן הסביר כי "האיזון האסטרטגי של סוריה פרושו אחדות בעולם הערבי בשלב ראשון, וקרב מגע עם ישראל בעתיד". הוכחה לכך, אומר רפול, "היא שסוריה נמצאת בתהליך של התקרבות לירדן וזאת לאחר שאנחנו קשקשנו בקומקום על שיחות עם ירדן. סוריה מיהרה לקרוא לחוסיין, האיבה ביניהם נמחקה, וחוסיין הודיע שלא היו שיחות שלום".

רפול אמר, שהטיפול בהתקוממות חייב להעשות בעוצמה רבה ובגירוש המוני. "בעבר, העונש המקובל היה גירוש מאות המסיתים והפורעים וזה עזר. צריך לגרש מיד 50 ראשי אב ללבנון ממקום שקיימת התפרעות, ולא חשוב מי ביצע את המעשה" אמר.

"אם זו התקוממות של העם, הטיפול חייב להיות קולקטיבי. מקום מתפרע־מקום סובל, אין דלק, אין רשיונות עבודה. בשביל זה אין צורך לירות בילדים".

רפול חושב, שהערבים אינם מעוניינים בפתרון מדיני. "הבעיה שלהם היא שיש יהודים בארץ ישראל וכל עוד יש יהודים בארץ ישראל הם לא יכולים לישון בלילה."

רטוב זה יפה

להקת המחול של הסטודנטים מאוניברסיטת ת"א ערכה אתמול חזרה רטובה בבריכת שחיה במלון בתל־אביב, במסגרת החזרות האחרונות לקראת פסטיבל המחול בכרמיאל שייפתח בשבוע הבא ויימשך שלושה ימים. קהל הצופים בכרמיאל יוכל ליטול חלק בהרקדה רטובה, כשקילוחי מים ניתזים עליו מעשרות ממטרות – פתרון לימי שרב.

לוי: איסור על ערבים לעבוד ממערב לקו הירוק — ניצחון למבצעי הרצח

שר השיכון קיבל אתמול אורחות כבוד בחצור הגלילית

יהודה צור

בעקבות הרצח במושב שקף אמר אתמול סגן ראש הממשלה דוד לוי, שאין למנוע מפועלים ערבים מן השטחים לעבוד מעבר לקו הירוק. לוי דיבר בחצור הגלילית, שם קיבל אורחות כבוד.

"איסור על ערבים מהשטחים לעבוד מעבר לקו הירוק יהיה ניצחון לאלה שביצעו את הרצח הנתעב", אמר לוי, והוסיף, שממשלת ישראל חייבת לסייע למושב כדי להבטיח את המשך ישיבתו במקום, למרות הרצח.

לוי אמר, שאין הוא מסכים עם החלטת חברי המושב למנוע מהערבים לעבוד בשדות המושב. "אין להעניש עובדים חפים מפשע שכל רצונם לעבוד לפרנסתם ואנחנו צריכים לדעת, שאחיזתנו ורצוננו להיות כאן קשורים בכך שגם ערבים יוכלו לעבוד".

השר לוי הדגיש, שנתונים שנאספו במשרד השיכון מראים כי אין שום ירידה במספר הפועלים הערבים הבאים לעבוד בבנייה בארץ.

קבוצה של כ־60 קשישים, הפגינה אתמול עם שלטים בגנות ראש מועצת חצור, בשל מצב הקשישים בעיירה. לוי לא היסס לגשת לקבוצה שצעקה גם נגדו, ותוך כמה דקות של שיחה פרצו כולם בקריאות עידוד דווקא לדוד לוי. לחברי תנועתו בצפון אמר השר לוי, כי "חולשה" שמגלים מתנגדיו אחיים בתנועת החרות ה"מסמנים" מועמדים של מתנגדו כדי למנוע מהם מקום ברשימה לכנסת. "אני מבליג, ואני חושב שהתבונה תגבר. והחברים במרכז חרות אינם רובוטים, וכבר ראיתי רשימות שנזרקות לסל או על פרצופם של המגישים", אמר.

בריה"מ מתנגדת להחלטת ישראל לאלץ מהגרים יהודים להשתקע בה

גראסימוב: כפי שאמרה דוברת אמריקנית, מי שתומך בחופש התנועה, אינו יכול להכתיב לאנשים לאן ללכת

רויטר

מוסקווה. — דובר סובייטי, גנאדי גראסימוב, הבריז אתמול כי בריה"מ מסכימה לעמדת ארה"ב, ומתנגדת למהלכים הישראליים שנועדו לאלץ מהגרים יהודים מבריה"מ להשתקע בישראל.

הוא אמר במסיבת עיתונאים, כי למרות שהכוונות של ישראל עדיין אינן ברורות, תומכת מוסקווה בעמדה שהכתיעה רוברת משרד החוץ האמריקני, פיליס אוקלי. "עמדתנו עולה בקנה אחד עם עמדתה של הגב' אוקלי. היא אמרה כי אם אנו תומכים בחופש התנועה, אין אנו יכולים להכתיב לאנשים לאן ללכת", אמר.

הוא ציין כי רק אחד מכל 10 יהודים שהודיעו לשלטונות הסובייטים כי בכוונתם לנסוע לישראל, אכן נסע לשם. רוב היהודים הסובייטים המקבלים אשרות הגירה נוסעים ממוסקווה לוינה, ושם הם חופשיים להחליט לגבי יעדם הסופי. אחרים נוסעים לבוקרשט ומוטסים משם הישר לישראל.

גראסימוב אישר, כי משלחת קונסולרית ישראלית תבוא בחודש הבא למוסקווה. הונפקו אשרות לחמישה פקידים קונסולריים ממשרד החוץ הישראלי, והם יגיעו למוסקווה במחצית השנייה של יולי.

פסגת טורונטו החליטה לסייע למדינות העניות

רויטר, סי"צ

ועידת הפסגה של שבע המדינות התעשייתיות במערב החליטה אתמול לסייע למדינות העניות ביותר בעולם על־ידי הקלת התנאים לפרעון חובותיהן.

"הגענו לקונסנזוס באשר לפריסת החובות הרשמיים של מדינות אלה" — נאמר בהצעת־ההחלטה שהוגשה לאישור ראשי המדינות. במסגרת זו, יאפשרו המדינות התעשייתיות למדינות העניות ביותר לפרוש את חובותיהן לתקופה ממושכת יותר ויעניקו להן שערי ריבית מועדפים ובמקרים מסוימים גם יבטלו מחובותיהן.

מדינה שתהנה מתנאים מועדפים אלה חייבת להיות ענייה ביותר — שהכנסה השנתית לגולגולת אינה עולה על 425 דולר, לעומת ההכנסה לגולגולת בארה"ב, המגיעה ל־18,00 דולר לשנה. לפי שעה יהנו 20 מדינות באפריקה מתנאים אלה וייתכן שלרשימה יצורפו במועד מאוחר יותר 10 מדינות נוספות.

לפי אומדן, מרובר בסכום חובות כולל של 10 עד 15 מיליארד דולר.

בין ההחלטות שנכללו בהודעה הסופית — הבטחת יציבות הדולר ושיתוף־פעולה לצמצום האינפלציה.

חיבוק מסוכן

שודד בנק במונטריאול לכד אשה כבת ערובה, ולאחר מכן נורה ונהרג. האשה נפצעה (צילום: איי.פי.)

המשטרה מנעה גם השנה חג'יגה של היפים בסטונהג'

רויטר

איימסברי, אנגליה. — אלפי היפים ניהלו אתמול לפנות בוקר קרבות עזים עם שוטרים, שמנעו מהם לצעוד לעבר האתר ההיסטורי העתיק סטונהג', כדי לחגוג את זריחת השמש ביום הארוך בשנה.

המשטרה מסרה כי 4,000 בני נוער זרקו בקבוקים וחפצי ברזל לעבר שרשרת של 1,000 שוטרים ששמרו על דרכי הגישה למעגל־האבנים מתקופת הארד במישור סולסברי, 100 ק"מ מדרום־מערב ללונדון, אתר שבו רואים ההיפים את ביתם הרוחני.

שני היפים ו־8 שוטרים נפצעו, אחד מהם קשה, ו־67 מתפרעים נעצרו.

ההשתתפות באירוע באתר הפרה־היסטורי הוגבלה ל־1,000 בעלי כרטיסים על ידי קרן "המורשה האנגלית" המופקדת על שימור האתר. הטקס הרשמי לא זכה לתשומת לב כלשהו.

שורות־שורות של שוטרים הדפו את ההיפים חזרה למאהלם בחורשה סמוכה, אחרי עלות השחר, והורו להם לארוז את חפציהם ולהסתלק תוך שעה.

ההיפים אכן התפזרו בשקט, בשיירות של מכוניות, אוטובוסים וטנדרים, וגרמו לפקקי תנועה ענקיים. בשלוש השנים האחרונות התנהלו קרבות בין היפים ושוטרים באתר המגאליתי, הנחשב למונומנט הקדם־היסטורי המפואר ביותר באנגליה.

הכיוונים של מעגל האבנים באתר תואמים במדויק את מצבי השמש בזמן הזריחה ובזמן השקיעה ביום הארוך ביותר בקיץ וביום הקצר ביותר בחורף וכן את נטיות הירח במעמדיו הקיצוניים.

שני אנשי קומנדו מדרא"פ נלכדו בבוצואנה; 5 נמלטו

רויטר

גאבורון, בוצואנה. בוצואנה הודיעה אתמול כי לכדה שני אנשי קומנדו דרום אפריקניים, מתוך חוליה שביקשה לבצע פיגוע בעיר הבירה גאבורון.

בהודעה רשמית נמסר, כי סיור משטרה בלתי חמוש הפתיע את החוליה בת שבעת החברים ליד המסיון קגאלה, 8 ק"מ מעיר הבירה. חמישה מחברי החוליה — שלושה לבנים ושני שחורים — נמלטו במכונית שיטור, שנתגלתה לאחר מכן נטושה בקרבת הגבול.

ההודעה פורסמה בעקבות פיצוץ בגאבורון, ולאחר שעד ראייה מסר, כי כמה שוטרים נפצעו בחילופי ירי בקגאלה, כאשר ניסו לעצור מכונית. לא היה ברור מיד אם יש קשר בין הפיצוץ לבין חילופי הירי. בפיצוץ, לא היו נפגעים, אולם הוא גרם להריסת מכונית ולניפוץ חלונות בבתים הסמוכים.

לבוצואנה צבא קטן וכוח משטרה מצומצם בגבולותיה הארוכים עם דרום אפריקה, והיא היתה חסרת אונים כאשר ניסתה בעבר למנוע פשיטות תמושות של שכנתה.

גאבורון שוכנת קילומטרים ספורים בלבד מגבול דרום אפריקה. כוחות דרום אפריקה פשטו על עיר הבירה בסוף מאי והרגו ארבעה אנשים, בנימוק שהיתה זו התקפה על אנשי גרילה של הקונגרס הלאומי האפריקני, הלוחם נגד משטר האפרטהייד.

בוצואנה מכחישה כי היא מתירה לאנשי גרילה אלה לפעול מתוך תחומה, ומתנגדת ללחצים מצד פרטוריה לשיתוף פעולה ביטחוני הדוק יותר.

עשרים סנאטורים דורשים ערובות שהנשק לכוויית לא יאיים על ישראל

רויטר, סי"צ

וושינגטון. — 20 סנאטורים אמריקנים שלחו מכתב לממשל, אשר תוכנו פורסם אתמול ובו הם מביעים דאגה נוכח מכירת הנשק בהיקף של 1.9 מיליארד דולר לכוויית, ודורשים ערובות שהנשק הזה לא יאיים על ישראל.

המכתב מתייחס להודעת הממשל לשני בתי הקונגרס, לפיה יימכרו לכוויית 40 מטוסי אפ.איי.־18 וכן סוגי טילים ונשק אחר, לרבות 300 טילי "מאווריק". "אנו מודאגים מאוד נוכח הכמות הגדולה והאיכות הגבוהה של עיסקת נשק זו", אומרים הסנאטורים במכתבם למזכיר המדינה ג'ורג' שולץ.

הסנאטורים, ביניהם ראש ועדת החוץ של הסנאט, קליירבורן פל, אומרים כי "נודעת חשיבות הקריטית לקבלת ערובות מכוויית שהמטוסים לא יוצבו אף פעם בקרבתה של ישראל ולא יעזבו את גבולות כוויית".

כמו כן הם דורשים, שהממשל יקבל ערובות שכוויית לא תבקש לתדלק את המטוסים באוויר, כך שלא יעברו את הטווח הרגיל שלהם — 640 ק"מ.

● מכת יתושים, כמותה לא ידעה עכו מזה שנים רבות, תוקפת בעת האחרונה את תושבי העיר, וכל הנסיונות להדבירם עלו עד עתה בתוהו.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 21.6.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7097	1.7310	1.7176
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5891	1.6089	1.5970
מרק גרמני	1	0.89	0.93	0.9051	0.9163	0.9087
לירה סטרלינג	1	2.79	2.92	2.8400	2.8754	2.8522
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2683	0.2717	0.2694
ין יפני	100	1.24	1.29	1.2582	1.2739	1.2634
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8048	0.8149	0.8080
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.12	1.0884	1.1020	1.0933
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2604	0.2637	0.2620
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2494	0.2525	0.2507
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2379	0.2409	0.2391
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3818	0.3866	0.3838
דולר קנדי	1	1.29	1.36	1.3171	1.3335	1.3235
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3068	1.3231	1.3125
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.58	0.6978	0.7065	0.7011
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4318	0.4371	0.4343
שילינג אוסטרי	10	1.26	1.32	1.2853	1.3013	1.2918
לירה איטלקית	1.000	1.19	1.27	1.2179	1.2331	1.2241

יוסרו ההגבלות על הסעת סחורות בשוק המשותף

רויטר, סי"צ

לוקסמבורג. — השוק האירופי המשותף קיבל החלטה היסטורית ביום שני, שלפיה יוסרו כל ההגבלות על מעבר סחורות בכבישים בכל מדינות השוק המשותף עד 1993.

צעד זה ישים קץ לשיטת מכסות, המגבילה את אפשרויותיה של כל מדינה להעביר כמות מסוימת של סחורות בכבישים למדינות החברות האחרות.

"ההחלטה שנתקבלה היום מניחה את היסוד לאיחוד אירופי ממשי בכל הקשור להובלה בכבישים", אמר נציב השוק המשותף סטנלי קלינטון דייוויס, לאחר קבלת ההחלטה. ההחלטה גם התפרשה כצעד מכריע לקראת הסרת כל הגבלות המכס בשוק המשותף.

שר התחבורה הבריטי פאול צ'נון אמר כי ההחלטה תאפשר למדינות בהן יש מערך יעיל של תובלה יבשתית, כמו בריטניה, לתפוס חלק גדול יותר של שוק התובלה האירופי.

יותר ממחצית הסחר בין מדינות השוק המשותף נעשה באמצעות תובלה בכבישים. זה מכבר טוענים ראשי השוק כי אין טעם בשחרור הסחורות מהגבלות בלי שיוסרו ההגבלות לגבי המשאיות המובילות אותן.

ריקודי הגשם לא הועילו הבצורת באוהיו מחריפה

רויטר

שיקאגו. — החום הכבד שפקד את המערב התיכון, לב האזור החקלאי של ארה"ב החריף את הבצורת באזור וכילה את שארית הלחות באדמה החקלאית. המים בנהר המיסיסיפי ירדו לשפל שאינו מאפשר המשך העברת הסחורות והיבולים ברפסודות שנשארו תקועות על שרטונים.

בעיירה קלייד באוהיו שכר איש עסקים מקומי קבוצת רקדנים משבט אינדיאני בדקוטה הדרומית, כדי שיבצעו ריקודי גשם לשבירת הבצורת. הלהקה האינדיאנית קיבלה עבור מבצע זה 2,000 דולר, אולם עד כה הריקודים לא הועילו, והבצורת נמשכת.

"אין ספק כי היבולים יהיו נמוכים אפילו אם יתחיל לרדת גשם בימים הקרובים", אמר המטרואולוג ג'ים קנדור. "מה עוד, שלפי הסימנים יימשך היובש עד סוף יולי והיבול החקלאי יהיה צפוי לכיליון".

חקלאים ותוואים במערב התיכון הישוו את עונת היובש הנכנסת לחודשה השלישי לבצורת הקשה במערב התיכון בשנות ה־30' שזכתה לכינוי "קערת האבק".

יבואן עם קופת שרצים הדהים אנשי המכס הצרפתי

רויטר

פאריס. — פקידי המכס הצרפתי בנמל התעופה של פאריס ביקשו מצרפתי צעיר לפתוח שני תרמילים גדולים שהביא עמו, ולתדהמתם גילו בתוכם 64 נחשי פיתון, 20 צבים, ומספר רב של לטאות נדירות.

דובר שירות המכס אמר, כי הצרפתי בן ה־19, שאת שמו לא מסר, הסתיר "גן חיות נע של זוחלים" בתרמילים, אותם הביא מן המדינה האפריקנית מאלי ביום ראשון.

המטען, שעבורו היה הצעיר מקבל סכומי כסף גבוהים מסוחרי זוחלים, כלל 64 פיתונים מלכותיים, 17 לטאות מסוג ואראניאן, 20 צבים, 3 צפעונים גבוניים ו־20 לטאות אפורות.

הדובר אמר כי כל היצורים משתייכים למיני חיות הנתונים בסכנת הכחדה. הם עברו בשלום את הטיסה, ועתה שוכנו בגן החיות של פאריס. היבואן הצעיר הואשם בייבוא בלתי חוקי של בעלי חיים מסוכנים.

הטור השבועי

יום הגימלאי

בביתן ההסתדרות בתערוכת ה־40 למדינה. ביום ראשון, 19 ביוני ש.ז. התאסף קהל הגימלאים בביתן ההסתדרות לציון הגימלאי. את המפגש פתח מזכ"ל הסתדרות הגימלאים החי' חיים טלמור ובירך את הנאספים ואת ההסתדרות הכללית ליוזמה הזאת. בדבריו הדגיש כי הנאספים רואים בביתן זה את מפעלם והם כמי שמסתכלים בראי חיים. חיים טלמור בירך את ח"כ נאוה ארד על היבחרה כמועמדת מפלגת העבודה לכנסת ה־12. חברת־ הכנסת שהיא יו"ר השדולה למען הגימלאים בכנסת בירכה את הגימלאים בציינה את הישגיהם למען המדינה וההסתדרות והדגישה שהיא רואה את משימתה בכנסת הבאה לדאוג ולקדם את ענייני הגימלאים. את המפגש הנעימה זמרת בשירתה.

האוניברסיטה הפתוחה

ביום ראשון, 12 ביוני ש.ז. התקיים טקס סיום שנת תלימודים הראשונה בבית ציוני אמריקה. קרוב ל־200 גימלאים סיימו את חוק הלימודים בתולדות עם ישראל, פילוסופיה, אנגלית, ערבית, פסיכולוגיה. ד"ר תמר ברש, האחראית על לימודי חוץ באוניברסיטה הפתוחה חילקה את התעודות למסיימים. פרופ' נחמיה לב־ציון, נשיא האוניברסיטה בירך בשמה ומזכ"ל הסתדרות הגימלאים חיים טלמור בירך והביע את סיפוקו הרב של ההסתדרות הגימלאים בקיום המפעל החשוב הזה המשותף. בדבריו התעכב על תרומתה של הד"ר ברוש לקידום נושא הלימודים בקרב הגימלאים. הנחה אבי רן, המורה לפילוסופיה.

גימלאי הוועד־הפועל

ב־19 ביוני ש.ז. התקיים טיול מודרך בו השתתפו כ־150 חברים וחברות. ביקרו במוזיאון אלון בגינוסר בטבריה ובחפירות בית שאן. בכל מקום קיבלו הסברה על־ידי מדריכים מוסמכים, הביעו שביעות רצון מהטיול והודו לוועד על הטיפול והארגון.

מכללות

13.6.1988 – מסיבת סיום בעכו. פתח והנחה שמואל ציפאר. בירכו: עזרא פיק, מזכיר מועצת פועלי כרמיאל. דוד עזרא, דוד קורן, קיסר, סגן ראש העיר. החי' שמואלי, מזכיר מועצת פועלי נהריה, החי' חנה, רכז התרבות של מועצת פועלי כרמיאל, המרצה יעקב לבב הודה לחברים על השי שקיבל מלומדי המכללה ובשם התלמודים החי' דרורי.

19.6.1988 – מסיבת סיום ברחובות. פתח והנחה יצחק בנארי, יו"ר תסניף. בירכו – יעקב כהן; אלי פלג, מזכיר מועצת פועלי רחובות; מיכאל לפידות בשם העיריה, בשם התלמידים – עמנואל קופלוב. שמעון אביזמר הרצה על מהות המכללה. ופרופ' גבוביש סיכם את שנת הלימודים.

ב־29 ביוני ש.ז. – באשקלון, בהשתתפות אביגדור רקח.

ב־27 ביוני ש.ז. – בהשתתפות טדי קאופמן מאירי, ודוד עזרא – בבית תבורי.

ב־29 ביוני ש.ז. – בבית ברנר, בהשתתפות טדי קאופמן, סגל דוד עזרא, אריה לוין.

ב־30 ביוני ש.ז. – רמת־גן – בהשתתפות אליהו בילצקי, יעקב כהן.

ב־4 ביולי ש.ז. – קרית־מוצקין – בהשתתפות דוד עזרא.

ב־11 ביולי ש.ז. – חולון – שמעון אביזמר.

ב־20 ביולי ש.ז. – כנס מכללות בתל־אביב, בהשתתפות טדי קאופמן, נתן וולך, א. סגל, י. צירני, דוד עזרא, ושמעון אביזמר.

מועדים לגימלאי שפרעם: ב־8 ביוני ש.ז. – פתיחה רשמית בהשתתפות ישראל קיסר, משה יהודה, נירה פוקס, נחמן ורד, ודוד עזרא. פתח והנחה מישעל חלילי, מזכיר מועצת הפועלים; הח' אניס קסיס, יו"ר סניף הגימלאים הודה לקיסר ולמרכז משען ולדוד עזרא.

בסניפים

מחוז חיפה – ב־12 ביוני ש.ז. התקיימה ישיבה של ראשי הסניפים וראשי קרנות הפנסיה. הוצע לארגן המנגנון של גימלאי המחוז בחיק הטבע. לוועדת הארגון נבחרו משה כגן, גבריאל קנטור, לילית דרורי, ועקב גלעדי, זמירי, בורובסקי. פתח והנחה החי' יוסף בלושטיין, יו"ר גימלאי המחוז.

חולון – ב־14 ביוני קיים החוג לידיעת הארץ שבמכללה את טיולו האחרון לעונה זו שהוקדש לכרמל ולגליל המערבי. המטיילים סיירו ברמת מנשה ובגבעת נח, היא גוערה של ימי חומה ומגדל. רבים מן המשתתפים התרגשו בביקור זה שכן כפעילים בהגנה עברו את אימוניהם בנעורם. לסיכום נערכו 8 טיולים לימודיים ובהם השתתפו כ־500 גימלאים.

על היום 22.6.88

הפתרון הקונפדראטיבי

לטווח הארוך, אירופה, ארה"ב ובריה"מ רואות את פתרון הבעיה הפלשתינית יותר כתוצאה של מו"מ בין ישראל לפלשתינים מאשר על סמך הסדר עם ירדן ■ ישראל כגשר בין העולם הערבי והשוק האירופי המשותף

פנחס ענברי

מרוב שאנחנו מנסים להבין את עמדותיהם של הצדדים הישירים בסכסוך הישראלי־ערבי, אנחנו שוכחים שגם למעצמות יש מה לומר — ואת תפישותיהן בעניין פתרון הבעיה הפלשתינית הן מעצבות על פי דמות המזרח התיכון המתאימה לאינטרסים שלהן, וכבר מתחילות ליישם אותן בגדה המערבית.

פתח התקווה הגדול להסדר מדיני הוא ההתקרבות בין שתי מעצמות־העל, ארצות־הברית וברית־המועצות, ובמידה גדולה מאוד — לא רק עצם הסיכוי להגיע להסדר מדיני, אלא גם טיבו של ההסדר יוכרע לא מעט לא כתוצאה של פשרות בין ישראל לערבים, אלא פשרות בין ארה"ב לבריה"מ. תהליך השגת הפשרות כבר החל, ואולי הוא בעיצומו, ומן הראוי לנסות להעריך כיצד הוא ישפיע על עיצוב דמותה של הגדה המערבית בעתיד.

כפי שהדברים נראים כעת, מתקרבות שתי המעצמות להבנה בשני עניינים מרכזיים: טיב התהליך המדיני וגיבוש צורת הפתרון.

טעות אופטית

אשר לתהליך המדיני, יש טעות אופטית בכך שסבורים כי ארה"ב הלכה לקראת הסובייטיים בעניין הוועידה הבינלאומית. האמת היא ששתי המעצמות הלכו זו לקראת זו, אבל השינוי הבסיסי בעמדת בריה"מ הוא שאיפשר לאמריקנים לאמץ את עקרון הוועידה הבינלאומית. מה שקרה באמת הוא שהסובייטים ויתרו על תוכניתם המקורית כדבר ועידה בינלאומית כנוסח תוכנית ברז'נייב. כאשר עניין זה הובהר לאמריקנים, נעשתה פריצת הדרך בעניין טיב התהליך.

תוכנית ברז'נייב גוססה מתוך ההנחה ששתי המעצמות מתחרות ביניהן, והוועידה הבינלאומית נתפשה כפורום שבו תעמוד ארה"ב בעמדת נחיתות מול הסובייטים, מכיוון שהסובייטים יגנו על העמדה הערבית, והאמריקנים ייאלצו לעמוד בבדידות בלתי מזהרת עם ישראל. הסובייטים צירפו את מדינות מערב־אירופה לוועידה, כדי לפלג בינן לבין בעלי בריתם האמריקנים, מכיוון שהעריכו נכונה, כי גם האירופאים יעמדו לימין הערבים.

כעת השתנו השיקולים הסובייטיים מן הקצה אל הקצה, וזה בסיס ההתקרבות עם וושינגטון. לא זו בלבד שאין הסובייטים רואים באמריקנים מתחרה במזרח התיכון, אלא הם מבקשים להביא לידי מהפך ביחסי שתי המעצמות, ולהופכם לבעלות ברית ומשתפות פעולה.

האירופאים עוקבים בדאגה אחר ההתפתחות הזאת, מכיוון שהיא מדללת את המטרייה האמריקנית מעליהם, ואחד האמצעים שעמם מבקשים האירופאים לעצור את התהליך הזה, או לפחות לפקח עליו, הוא הוועידה הבינלאומית על המזרח התיכון.

מכיוון שהסובייטיים חזרו בהם מתוכנית ברז'נייב, הרי אין להם עוד עניין לשתף את האירופאים (ולא את הסינים) בהסדרי במזרח התיכון, אדרבא, הם מבקשים להדגיש את האחריות המשותפת עם וושינגטון לגורל העולם.

תחליפים לוועידה

ואכן, בד בבד עם תשלום מס שפתיים לוועידה הבינלאומית, מדברים הסובייטים על תחליפים לוועידה, כמו שלב מכין, ועדה מכינה, ועידה של שרי חוץ וכו', אבל בעיקר — להכניס את המזרח התיכון לשגרת הדיונים של ועידות הפיסגה והמגעים השוטפים בין שתי המעצמות.

האירופאים מודאגים מן ההתפתחות הזאת, מכיוון שאם ייכנס המזרח התיכון לשגרת המגעים הישירים בין מוסקבה לוושינגטון גם גורל מערב אירופה ייחרץ באופן כזה. הוועידה הבינלאומית, במתכונתה המקורית פחות או יותר, כלומר: תוכנית ברז'נייב, היא מתכונת מתאימה לשילובם במסכת ההסכמות בין שתי הגדולות. האירופאים מדברים על המזרח התיכון — אבל מתכוונים לאירופה.

זה סוד מעורבותם המגרצת בענייני הגדה המערבית, והעימות הבלתי מובן לכאורה עם ישראל בעניין השיווק החקלאי מן הגדה לאירופה. עמידתם של האירופאים לצד החקלאים הפלשתינים בגדה היא בעצם רכישת מניות בוועידה הבינלאומית. כך מתקשר יצוא הבננות מיריחו ויצוא התפוזים מטול־כארם עם בטחון אירופה.

התרופפות הקשר ההיסטורי

אבל מי שחושב כי האינטרס האירופי ארוך הטווח הוא עם הפלשתינים בשטחים נגד ישראל, טועה בירו. לטווח ארוך, אירופה משלימה ככל הנראה עם התרופפות הקשרים ההסטוריים עם אמריקה, בגלל תהליך ההשלמה בין המעצמה הקפיטליסטית למעצמה הסוציאליסטית. לפיכך חייבת אירופה להערך לחיזוק הקונפדראציה האירופית, כדי לגבש את אירופה כמעצמה עולמית שלישית.

פרופ' אנדרה שוראקי, יו"ר תנועת הקונפדרציה הישראלית, המאגדת אישים ממפלגות שונות, או בלתי מפלגתיים, הדוגלים בפתרון קונפדראטיבי גם בארץ ישראל, אמר באחרונה, לאחר שחזר מביקור באירופה, כי יש בקהיליה האירופית כאלה הרואים הכרח לשלב את הים התיכון במסגרת הקונפדראטיבית של אירופה, כדי שהאירופאים אכן יוכלו לגבש בעוד מועד מענה להתפתחויות ההסטוריות המתרחשות בין מוסקבה לוושינגטון. לדבריו, זה פשר התאוצה לתהליך האיחוד הקונפדראטיבי של צפון אפריקה, שעשוי לקשור בסופו של דבר את מרוקו, אלג'יריה, תוניס ולוב עם השוק המשותף של מערב־אירופה.

אם כך, אירופה תהיה מעוניינת עוד יותר בגיבוש קונפדראטיבי בארץ ישראל, שיהיה כמובן קשור עמה, מכיוון שדווקא שילובה של ישראל בקונפדראציה כזאת תקשור גם אותה עם מערב־אירופה, ותחזיר לים התיכון את תפקידו מימי קדם כים המחבר את התרבויות השוכנות לחופיו. דווקא ישראל, שמצד אחד שומרת על אופיה המערבי במשטרה ובתרבותה, ומצד שני משולבת בקונפדראציה עם ישויות ערביות, עשויה לשמש חוליית הקשר בין העולם הערבי לשוק האירופי המשותף.

בחירה גורלית

עדיין מוקדם לראות התהליכים האלה קורמים עור וגידים, אבל אם זה יתרחש — ישראל תצטרך לבחור בחירה גורלית ומרחיקת לכת — לנטוש את יחסיה המיוחדים עם אמריקה לטובת פיתוח דרמטי של יחסיה עם אירופה.

ישראל נרגנת על מעורבותה של אירופה לטובת הפלשתינים בגדה, אבל גם ירדן אינה לגמרי שבעת רצון. מדיניותה המסורתית של ירדן היתה לקשור את הכלכלה של הגדה המערבית בריבת־עמון. היא לא הרשתה יצוא דרך נמלים ישראליים ולא הרשתה יבוא של חומרי גלם דרך הנמלים האלה. והנה אירופה לוחצת על יצוא ישיר של הגדה לא דרך ירדן, אלא דרך ישראל. אף על פי שמדובר על יצוא ישיר לאירופה — התוצרת החקלאית של הגדה אמורה לעבור דרך הנמלים הישראליים — ולא הירדניים. הנה, אירופה כבר מעוררת — בלי להכריז על כך בקולי קולות — דגם של פתרון קונפדראטיבי בין ישראל לגדה, ופרגמת בעצם כדגם של הפתרון הקונפדראטיבי בין שתי גדות הירדן. נרגנותה של ישראל נבעה מן הלחצים של חברת „אגרקסו", ולא משיקול דעת מדיני ארוך טווח.

כך מסתבר, מדוע ירדן כל כך חשדנית כלפי כל נוסחה של פתרון קונפדראטיבי בין ישראל לשטחים, כי זה יבוא על חשבונה ועל חשבון מעמדה בגדה המערבית.

אבל יש סימנים לא מעטים, כי גם מוסקבה וגם וושינגטון מאמצות את הדגם הקונפדראטיבי בין השטחים לישראל כדגם הפתרון הרצוי לטווח ארוך. באחרונה נמצאו כמה ניסוחים סובייטיים שדיברו באפשרות של פתרון קונפדראטיבי — בלי לפרט — והדגם הזה מוצג בתוכנית החדשה של מכון ברוקינגס האמריקני כדרך־פתרון אולי יחידה.

אם כך, מן הבחינה ארוכת הטווח, אירופה, ארה"ב ובריה"מ רואות את פתרון הבעיה הפלשתינית יותר כתוצאה של משא־ומתן בין ישראל לפלשתינים על הסדרת חייהם המשותפים בארץ ישראל המערבית על פי דגם קונפדראטיבי, כאשר תפקידה של ירדן נדחק לפינה (לא מעט בגלל היסוסיו והפכפכנותו של חוסיין).

החשבון לירדן — אחרי הבחירות

התוצאה המיידית של הגישה הזאת היא מכתבו של דובר אש"ף בסאם אבו שריף לדעת הקהל האמריקנית. המכתב הוא תוצאה של ביקור ערפאת במוסקבה מצד אחד, ומופנה אל האמריקנים מצד שני. עיקר הגיונו של אבו שריף, ובכך הוא עולה בקנה אחד עם התפישות האירופיות, הסובייטיות והאמריקניות, הוא שהסכסוך יפתר בין הישראלים לפלשתינים — לא בין הישראלים לירדן. האירופאים — מכיוון שהם מעוניינים

(סוף בעמוד 8)

חוסיין. יקבל חשבון

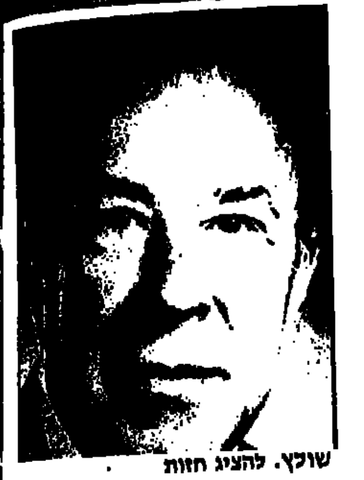
שולץ. להציג חזות

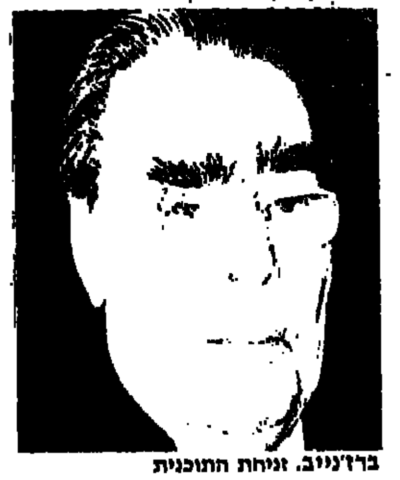
ברז'נייב. זניחת התוכנית

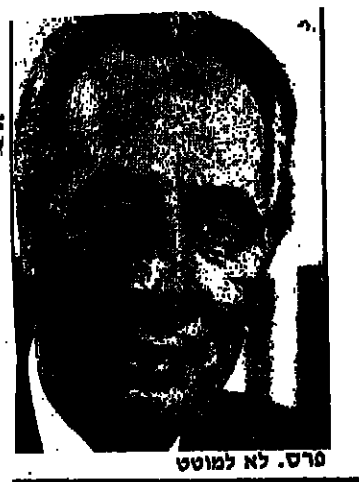
פרס. לא למוטט

תחבולות ציוניות

צריך להפסיק את ההתעללות ביהודי ברה"מ ואת ההתנכלות לזכויות האוניברסליות המקודשות שאפילו הצצה בישראל עומדת אתן בסתירה גמורה

אריה פלגי

מוכי גורל הם יהודי ברה"מ. לא די שמשטר קומוניסטי רדף אותם עשרות בשנים, עכשיו ממשלה ציונית חסרת רגש החליטה, שמי אשר מהם הגיש בקשה לבוא לישראל, צריך לבוא לישראל.

נכון, שיהודי ברה"מ נמצאים במצוקה. עובדה, שרבים מהם ביקשו לעזוב את ארצם. אבל עובדה הסטורית מוצקה היא, שאנשים במצוקה הם ברנים מאד לגבי מצילים. ומי אנחנו, יהודים בישראל שנציל אותם? שהקמנו את מדינת ישראל בדיוק למטרה הזאת ולאחר ארועים שנה היא כבר מנפיקה היתרי כניסה אליה, זה מקנה לנו זכות מוסרית להביא אותם הנה? ביצענו כמה מבצעים חלוציים, כינינו, קלטנו, לחמנו, שכלנו, התפתחנו אפילו הפגנו מידי פעם למען יהודי ברה"מ — כל זה מסמיך אותנו לצעד הטאליטרי להציע את מדינת ישראל כמקום מגורים גם להם? את כל זה עשינו שיהיה חומר בידי מארגני תערוכת ה־40. אבל לנסות חיים משותפים אתנו כאן? עם החום הזה, עם תאוונות הדרכים ועם האינתיפאדה?

צודקים הטוענים ובראשם השר וייצמן, שקודם צריך לשפר את תנאי הקליטה, כלומר להעלות את רמת החיים, ליצור אקולוגיה נעימה, לטפח נימוסין טובים ולעשות שלום עם שכנינו. התנאים שהיו לכולנו כאשר הגענו. מצאנו ארץ פורחת, משגשגת, שקטה ושלווה. כל מה שהיינו צריכים לעשות הוא לבחור את המקום הטוב ביותר לשבת בו תחת גפננו ותאנתנו. מדוע דווקא יהודי רוסיה יופלו לרעה? רק כי ביקשו היתר יציאה בדיוק אלינו? נכון אמנם שהתנאי העיקרי לשיפור מצבנו הוא עלייתם של מה שיותר יהודים אלינו אבל למה דווקא יהודים מברה"מ צריכים לפרוץ את מעגל הקסמים הזה בגלל האקט הפורמלי התעבורתי הקטן, שציינו אותנו כיעד לנסיעתם?

ובאיזו זכות אנחנו מרשים לעצמנו לשלול מהם להיות פליטים? נרדפים כבר היו אבל פליטים עוד לא. רוב תושבי ישראל, התנסה במעמד זה. על סמך מה אנחנו מבקשים למנוע מהם את החוויה? לנדוד זו מסורת יהודית עתיקה וזה כמעט הכל מה שנשאר להם מן המסורת הזאת.

צודקים גם אלה הטוענים, שהם לא רוצים לבוא אלינו כי אין להם שורשים יהודיים. נכון שכאן בישראל הם עשויים להצמיח אותם מחדש. בכל זאת כאן מדברים עוד עברית, יש בתי ספר עבריים, בהם לומדים גם הסטוריה יהודית ויש גם עופרה חזה והגששים וגם אוניברסיטאות ובית התפוצות ושבוע הספר ומימצאים ארכאולוגיים מעניינים. הגיוני לחשוב, שאם ייפגשו עם כל אלה, ילבלב אצלם משהו בלב. אבל אם לא, אז יישארו חסרי שורשים וממילא לא יבואו אלינו, יוכלו להיות פליטים ונושאי הדגל האוניברסלי של כל אדם ללכת אל כל מקום שרוצה.

את אכזריותם של השלטונות הישראליים מוכיחה גם העובדה, שהם יודעים על ארגוני סעד יהודיים הפועלים על מנת להפנות את יהודי ברה"מ אל אמריקה אבל שלטונותינו, בהתנשאות אופיינית, מנסים למנוע מהם לבוות מיסמך ישראלי רשמי ולהרחיק יהודים מאתנו. נכון אמנם, שמאז קום הציונות, נאבקים הציונים עם הארגונים האנטי ציוניים האלה אבל בינתיים התנאים נעשים בלתי שווים. ארגוני הסעד שומרים נאמנות לדרך היהודית הקלאסית של העברת חלקים מעמנו מגולה לגולה ואנחנו הציונים בתחבולה ערמומית, חדשנית, הקמנו מדינה עם משרדים ממשלתיים המנפיקים תעודות בירוקרטיות, בלתי ליברליות ומשמיטים את הקרקע — עדיין לא את הכסף — מתחת לרגלי הארגונים ההם.

צריך להפסיק את ההתעללות ביהודי ברה"מ ואת ההתנכלות לזכויות האוניברסליות המקודשות שאפילו הצצה בישראל עומדת אתן בסתירה גמורה.

• • •

מקורות: מאמרים ראשיים של עתונים ישראליים מלפני יומיים.

מן הכותרות: „עלייה חופשית — כפויה". „חכמים על חלשים". „אין להעלות יהודים נגד רצונם". „צודק ופרובלמטי".

כמה מובאות מן המאמרים: „הממשלה החליטה להעמיד (את יהודי ברה"מ) בפני ברירה אכזרית: להישאר בברה"מ או להיתפס בעל כורחם בטיסה ישירה לישראל". „החלטה ציונית, לא ציונית, לא דמוקרטית". „כל עוד ישראל תומכת בזכות התנועה החופשית של כל בני האדם... אל לה לאחוז בצעדים שיובילו למעשה לפגיעה בה". „יש מקום לחשוש שהתומכים בשינוי לא בדקו עד הסוף את הנתונים ואת ההשלכות ואנחנו עשויים למצוא את עצמנו לוקים מכאן ולוקים מכאן". „רבים מאד מן היהודים הסובייטיים חסרים חיזוק ושורשים יהודיים... שיעורי העלייה יגדלו כאשר ישתנו דברים רבים בישראל... החלטת הממשלה מעוררת ספקות לגבי סיכויי הצלחתה".

יוני חורץ הגורלות

בחירות המילואים המכריעות, שנערכו בהודו ב־16 ביוני, מהוות ציון דרך במדיניות ההודית

ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

ה־16 ביוני היה ציון־דרך חשוב במדיניות ההודית. ביום זה תושבי אלאהאבאד מימשו את זכותם הדמוקרטית לבחור את נציגם ללוק סאבהא (בית־הנבחרים הכל־הודי) ובכך לקבוע, במידה רבה את עתידן של מפלגת הקונגרס השלטת ושל האופוזיציה.

בחירות מילואים נערכו גם ב־6 איזורי בחירה נוספים לפרלמנט המרכזי וב־11 איזורי בחירה לפרלמנטים של המדינות, אך רק אלאהאבאד שימשה אתגר לאמינותו של ראש־הממשלה, ראג'יב גנדי, כמנהיג האומה.

הטעם הוא ברור. כל מפלגות האופוזיציה העיקריות — למן השמאל הקיצוני, המיוצג על־ידי המפלגה הקומוניסטית המארקסיסטית ועד לימין הקיצוני, מפלגת בהאראטייה ג'אנאטה, הצביעו פה אחד נגד מועמד הקונגרס סוניל שאסטרי. את ויש־וואנאת פראטאפ סינג, לשעבר שר־האוצר ושר־ההגנה, אשר גורש ממפלגת הקונגרס על המסע שלו נגד השחיתות הפוליטית בצמרת. רק ו.פ.סינג נוסך אימון בלבם של מתנגדי גנדי, בתוך מפלגתו ומחוצה לה, כיוון שהוא מסוגל למגר את שלטון הקונגרס. הוא עלה לכלל אלטרנטיווה לראש הממשלה בהיותו „מר נקי" האמיתי, והוא גורש מן הממשלה ומן המפלגה השלטת, בעיקר בגלל אמונתו בפוליטיקה המבוססת על ערכים.

עד לסוף 1986 נחשב כשר נאמן ונכנע בממשלה ראג'יב גנדי, ושום דבר לא הצביע על־כך שימרוד נגד מנהיגו. אך שורת מאורעות, שבאה בזה אחר זה תוך זמן קצר, העניקה לו הילה של קדוש מעונה, שהוקרב על מזבח השחיתות ותאוות הבצע.

אט אט, אך בביטחון, הוא כבש את רוחם ואת לבם של הבריות — העילית ופשוטי העם. גם מנהיגי האופוזיציה הניצים, החלוקים ביניהם בעיקר בגלל ההתנגשות בין יומרות ה„אגו" האישי שלהם, אנוסים היו על כורחם לגייס את תמיכת העם בעד סינג, ונגד שלטון הקונגרס של גנדי באלאהאבאד. נראה, כי בחירות המילואים באלאהאבאד היו ממש תמורות לשם בדיקת הלך הרוחות בין הבוחרים בהודו, ובדרך הטבע הן שקבעו את המגמה הכללית.

איזור הבחירה יוצג בעבר על־ידי ה„סופר־סטאר" הקולנועי, וידיד הילדות של ראג'יב גנדי, אמיטאב באכצ'אן — המקבל 600,000 דולרים על כל סרט בו הוא משחק. ואולם ההשלכות המסוכנות מהפסד אפשרי של באכצ'אן הכריעו את הכף נגד התקוות לניצחון, שעלולות היו להתברר כאשליה. גנדי לא יכול היה סתם להתעלם מן האפשרות של מרידה מצד העסקנים המסורתיים של מפלגתו, שפלישת כוכב קולנוע בלתי־פוליטי לשטחם אינה לרוחם.

אחדות האופוזיציה

אט אט מתבררות לגנדי וליועציו ההשלכות מהניצחון של סינג. המכה הראשונה הונחתה עליהם בצורת אחדות האופוזיציה. גם בכל שאר בחירות המילואים התלכדו מפלגות האופוזיציה כדרך נס ושכחו את מריבותיהן הבין־מפלגתיות והפנים־מפלגתיות. זהו אות מבשר רעות למפלגת הקונגרס, שכן היא מרוויחה במידה רבה מן ההתמודדויות בין גורמים רבים בבחירות הכלליות ומן הפיצול של קולות האופוזיציה.

אלאהאבאד, השוכנת במקום איחודם של שני הנהרות הקדושים, הגאנגס והג'אמונה היתה בעת מלחמת השיחרור ליבת הפוליטי של הודו, ונתנה לקונגרס את כל ארבעת ראשי הממשלה שלו — ג'אווהארלאל נהרו, לאל באהאדור שאסטרי, אינדירה גנדי וראג'יב גנדי — שלטו בהודו מאז הכרזת העצמאות — להוציא תקופה קצרה של שלוש שנות שלטונה של מפלגת ג'אנאטה.

לגבי בעלי אמונות תפלות, יוני הוא חודש סוער ומהווה נקודת מיפנה במדיניות ההודית. ביוני 1975 נשלל מאינדירה גנדי על־ידי בית־המשפט העליון באלאהאבאד מושבה בפרלמנט, ב־25 ביוני של אותה שנה היא הכריזה על מצב חירום. והנה מתברר, שגם חודש יוני 1988 הוא גורלי למפלגת הקונגרס. הוא עלול להיות ציון דרך במדיניות ההודית.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

„אליאנס": ההבראה עוד לא מתה

מפרק הצמיגים ושוברי העקרונות

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני: „המשבר ב„אליאנס' יצר מצב חדש בשוברו מוסכמות עקרוניות שהיו נר לרגלינו ונתנו טעם מיוחד לשלטונה של ההסתדרות במערכת יחסי העבודה"

אבשלום קווה

עד השביעי ביולי, מועד ישיבת בית־המשפט, אמור גורלו של מפעל הצמיגים „אליאנס" להיות מוכרע. סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי אפרים זילוני, אשר לו חלק מרכזי בהשגת ההסכם שנחתם (ב־2 ביוני) בין האגף לבין נציגות העובדים מאמין, כי ניתן להגיע לפתרון מהיר. „הפתרון הוא בהסבת הסכם ההבראה לבסיס למשא־ומתן בין האגף לבין הנהלת „אליאנס" לשם הסדרת מכלול יחסי העבודה וזאת תוך פרק־זמן לא מוגדר, אך קצר, ככל שיאפשרו הנסיבות", דברי זילוני.

ב־3 במאי הוגשה מטעם הנהלת המפעל הבקשה למינוי מפרק ל„אליאנס". חודש ימים

הוועדה המרכזת לא דנה בנושא אך רשמה לפניה את הודעת קיסר, כי יעשה מאמץ לפתוח את המפעל אך לא נוקב תאריך מקסימאלי או מינימאלי.

הלומי מפרק

„כל הגורמים המעורבים בעניין ידעו מה יש בהסכם. כולם האיצו, בין אם בשתיקה ובין אם ביוזמה, לסיים את המשא־ומתן. חיים הברפלד ואני זכינו לאמונם של העובדים. מה שאמרתי ביום הראשון היה נכון גם לגבי היום האחרון", דברי זילוני.

לדבריו, השגיאות שנעשו ב„אליאנס" הן:

● מינוי המפרק. „אני לא מאמין שבחברת העובדים ניתן לחיות עם מפרק שבעצם תפקידו הוא בעל מרות חוקית, כאשר כל השיקולים ההסתדרותיים אינם קיימים לגביו. בין מינוי מפרק לבין החלטה לסגור את המפעל, החלטה המתקבלת באחריות העובדים, אני מעדיף את האחרונה".

חותמים על הסכם ההבראה: אפרים זילוני (משמאל) ויו"ר ועד עובדי „אליאנס" (מימין)

לאחר־מכן, לאחר דיונים מרתוניים, נחתם הסכם ההבראה בין האגף לבין נציגות העובדים. על פי תוכנית זאת יוותרו העובדים על 11 אחוזים משכרם. תוכנית המפרק מדברת על 14 אחוזים. כן הוסכם, כי כוח־האדם יצומצם ב־250 ב„אליאנס" ו־80 במפעל־הבת „שמשון" בפתח־תקווה. תקופת ההבראה אמורה להשתרע על 18 חודש. בתקופת ההבראה לא יינתנו תוספות מפעליות. גם תוספות ענפיות לא יחולו על המפעל. התוספות היחידות בהן יזכו העובדים יהיו הארציות. ותוספות־היוקר שישולמו בכל המשק. כן הוסכם על ניידות עובדים ממחלקה למחלקה ובתוך המחלקות עצמן. בפרק ההתייעלות נקבע, כי יוקמו מועצות ייצור שיחליטו על מדידות התפוקה, הנורמות והפרמיות. לגבי סעיף הפיצויים: הנהלת „אליאנס" נהגה לשלם עד כה 2560 ש"ח לעובד שפוטר עבור כל שנת עבודה. בהסכם החדש נקבע, כי מי שעובד משנה ועד שבע שנים יקבל 2000 ש"ח עבור כל שנה, משמונה שנות עבודה ועד ארבע־עשרה — 2500 ש"ח ומחמש־עשרה והלאה — 3000 ש"ח.

סך הפיצויים: 10 מיליון דולר

לדברי זילוני ניתן כיום להוציא 250 איש ממעגל העבודה. סדר גודל ההוצאות בגין תשלום הפיצויים לפי הסכם זה הוא עשרה מיליון דולר ואילו הפיצויים על פי הסכם המפרק הם שבעה־וחצי מיליון. „והדבר מטריד אותי אם אני מבין מה רוצים המנכ"ל והמפרק: ניתן לסיים את ענין הפיצויים תוך חודש ימים ולמנוע סחבת מיותרת", אומר זילוני.

זילוני פנה אל מזכ"ל ההסתדרות בסוף השבוע שעבר בדרישה לקיים דיון בנושא בוועדה המרכזת. בפנייתו נאמר: „המשבר ב„אליאנס" יצר מצב חדש בשוברו מוסכמות עקרוניות שהיו נר לרגלינו ונתנו טעם מיוחד לשלטונה של ההסתדרות במערכות יחסי העבודה. אחדות הפונקציות שהיתה ביטוי לכלליותה של ההסתדרות ולאחריותה הכוללת נפגמה. בפרשת „אליאנס" נוצרו נורמות חדשות ומסוכנות כאחת שאינן מבית מדרשנו. הפרגמטיזם הצעיר כל שליחות חברתית ולעתים אף ציני קונה לעצמו חלק ונחלה בחברת העובדים, לרבות הסממנים החיצוניים, שלא היו מביישים את הניאו־קפיטליזם של ישראל ואין מי שפוצה פה ומצפצף".

● סגירת המפעל. „לא נעשה מאמץ לשכנע את המפרק שלא לנקוט צעד זה. הנהלת „אליאנס" איבדה את מעמדה בשוק הצמיגים, איבדה קליינטים ועד שניתן יהיה לרוכשם בשנית יעבור הרבה זמן ויוצא הרבה כסף. ניתן היה להמשיך ולהפעיל את המפעל".

● פניה לבית־המשפט. „תוך כדי משא־ומתן, כאשר אנחנו יושבים עם נציגות העובדים, נעשתה פניה לבית־המשפט ואני חושב שזה דבר חמור ביותר".

„לאחר שנחתם ההסכם בין האגף לאיגוד מקצועי לבין נציגות העובדים מיהרה צמרת „כור" לבשר, כי היא לא תעמוד בהתחייבויות, כפי שנדרשות מהסכם זה. אחד מחברי הנהלת „כור" אמר: „אין לנו שום עניין ב„אליאנס". זהו מפעל אבוד. צריך להשקיע בתוכנית ההבראה הרבה מאד כסף ואנחנו לא רוצים להשקיע יותר. אין הצדקה לקיום המפעל".

בישיבת הוועד הפועל האחרונה, שנערכה ביום ראשון שעבר, נכחו מספר אנשי ועד באולם הישיבות. דוד איטח ודפי בוהדנא כבשו לרגעים ספורים את המיקרופון ואמרו את דברם הקצר. היה זה אחד הרגעים הקשים והמביכים שעבר על מוסד זה: איטח ובוהדנא הסתובבו — עד הגיעם למקרופון וגם לאחר מכן — הלומי מפרק ואילו חברי הוועד הפועל היו הלומי חוסר אונים.

נוסחת פשרה או עימות

יו"ר סיעת ר"צ בוועד הפועל, רן כהן, פועל אף הוא להשגת נוסחת פשרה שתביא להפעלת המפעל. הוא צופה עימות קשה בין העובדים לבין ההסתדרות, אם יתמהמה פתרון מהיר. הוא טוען כי קיסר משתעשע באשליה אם הוא חושב שהעובדים יחזרו „על ארבע" לעבודה, כאשר הוא מציע להם למעשה לעבוד תחת כנפי המפרק, ללא הגבלת זמן.

גם חבר הכנסת המיועד של מפלגת העבודה וראש מועצת שדרות, עמיר פרץ, נכנס לתמונה. שלשום נפגש עם הגורמים המעורבים בעניין. פרץ העלה הצעה, כי ההסתדרות תתחייב לחסל את מינוי המפרק תוך שלושה־ארבעה חודשים, המפעל יופעל על פי הסכם ההבראה של המפרק, והעובדים יקבלו פיצוי על הפגיעה בשכרם ובתנאי עבודתם.

תשוקות (דיפלומטיות) באפריקה

מקור בכיר

מוטי בסוק

מנכ"ל משרד החוץ, אברשה טמיר, קיים לאחרונה שני ביקורים סודיים בארץ אפריקנית, שאין לה יחסים דיפלומטיים עם ישראל. שמה של ארץ הזעיר נשמר בסוד. "אדריאנו", חברת תעופה יוגוסלווית, התעניינה בארין באפשרויות לקיים טיסות שכר בקו בלגרד־לור — אדיס־אבבה. ישראל אמרה כן. כידוע, אין לנו יחסים דיפלומטיים עם אתיופיה.

ישראל ממשיכה לחפש את אפריקה השחורה. מתוך 40 הארצות השחורות ביבשת השכנה, לישראל קשרים עם עשר. (לישראל קשרים באפריקה גם עם מצרים ודרום־אפריקה). שלוש מדינות לא ניתקו מעולם את היחסים איתנו, מאלוואי, סוזילאנד ולסוטו. חמש מדינות חידשו את היחסים איתנו בשנות השמונים, זאיר ('82), ליבריה ('83), חוף־השנהב ('86), קאמרון ('86) וטוגו ('87). בקאמרון יתחלף שגריר בזמן הקרוב. בשתי מדינות, גאנה וקניה, יש לנו נציגות במעמד של ממונה על האינטרסים. ישראל היתה מעוניינת מאוד ביחסים עם ניגריה, אתיופיה, מוזמביק, זאמביה ואנגולה. ביחס לארצות האחרות, ינהגו בארץ לפי הפתגם — ירצו יבואו, לא ירצו, לא יבואו.

הסתיימו הזמנים בהם נציגים ישראלים היו עולים על המטוס הראשון, אחרי שמישהו היה מספר, כי שמע שנשיא מסויים, בארץ קטנה וחסרת חשיבות, אולי ישנה את מדיניותו בנושא שלנו, וכדאי ללכת ולשאול.

עקרונית ישראל מוכנה לחדש יחסים עם כל מדינה. כאמור, המחיר כעת השתנה. מדוע דווקא אנגולה, מוזמביק, אתיופיה, זאמביה וניגריה? מדובר במדינות גדולות ובעלות חשיבות איסטרטגית. לנוכח הקשיים הפוליטיים, הציפיות הישראליות נבנות על הטווח הבינוני והארוך. באתיופיה, אנגולה ומוזמביק השפעה סובייטית. אלא שבריה"מ, בדומה לארה"ב, מוכנה להשקיע היום פחות באפריקה, להוציא את הנושא הצבאי. בארצות האמורות יש בעיות כלכליות והן משוועות לעזרה. האכזבה מבריה"מ מתמשכת. בשלוש המדינות יש מלחמות אזרחים. יש בהן יותר פתיחות לכיוון המערב. השינויים איטים. ישראל, בתבונה, צריכה ומנסה להשתחל לתוכן.

לישראל, אתיופיה חשובה אסטרטגית במיוחד. היא שוכנת מצידו המערבי של ים סוף, בעוד שמדינות ערביות שוכנות מהצד האחר. תה"ל, כור, חברות ציבוריות נוספות, וכן חברות פרטיות, פעילות באתיופיה. בפסקא מגיעים לארץ משם כ־300־500 צליינים. בשאר ימות השנה תנועת הצליינים מאתיופיה לישראל דלילה יותר.

לאם ניגריה הגדולה תקשור קשרים דיפלומטיים עם ישראל, יהיה רצף מדינות, במערב־אפריקה (להוציא את בנין הקטנה), שיש להם קשרים איתנו. לרצף יש משמעות פוליטית־פסיכולוגית. יש פעילות כלכלית ישראלית בניגריה, אין קשרים דיפלומטיים, גם בשל מיעוט מקומי, בתוך המיעוט המוסלמי, שהוא קיצוני בנושאים שונים, כולל עוינות לישראל. ניגריה היא המדינה המאוכלסת באפריקה. אין זה מן הנמנע, כי היא תקשור קשרים דיפלומטיים איתנו. בכלל תהיה זו טעות לראות את המוסלמים באפריקה כעוינים את ישראל. היוצאים מהכלל הם חומיניסטים רדיקאלים, וחומייניסטים למיניהם פרו־לובים בעיקר בצפון ניגריה וסנגל.

היעדר התקציבים פוגע ביכולתנו לחזור עוד יותר לאפריקה. במדינות בהן אנחנו על המפה היעדר המשאבים פוגע ביכולתנו לתת יותר תוכן ליחסים. לא מדובר בסכומים גדולים. ארצות־אפריקה מודעות למצוקה הכספית של ישראל. בסך־הכל איננו מפסידים ביבשת להיפך, אנחנו מוכרים לה סחורות ב־70 מיליון דולר בשנה וקונים בפחות. היצוא הצבאי שלנו מכסה ומותיר עודף לגבי ההשקעות בסיוע הצבאי. האלמנט הרווחי ביותר הוא העבודה של החברות הישראליות. ישראל קונה באפריקה עץ, קפה, קקאו ויהלומים. בית־החרושת ללכרים באפקיים בנוי על עץ מסויים, הגדל בגבון ובארץ נוספת אחת בעולם כולו.

מדינות ערב־אפריקניות רגישות מאוד ליחסיהן עם המדינות השחורות באפריקה, וליחסן של אלו לישראל. היום קיים רק גורם חתרני אחד באפריקה — קדאפי, הוא היחיד שמנסה להפיל משטרים ולתפוס שטחים בכוח (צ'אד). יש לו כוחות שאינם מבוטלים בצפון־סודאן, בניז'אר (עשירה באורניום). הוא חותר, באמצעים שונים, במספר ארצות, תחת השלטון, כולל על־ידי קניית אנשים במימסד. הרבה מדינות באפריקה רואות בישראל גורם מאזן, מרתיע, בפני החתרנות הלובית. ההתקשרות הפומבית עם ישראל מביאה לנטישה לובית של אותה מדינה.

האפריקנים מצפים מישראל למידע ועזרה בחקלאות, רפואה, טכנולוגיה, גם על־ידי שיגור מומחים להשתלמות בארץ. הם מעוניינים כמובן, בייעוץ בטחוני. שתי מדינות מקבלות מאיתנו יותר מייעוץ. המנהגים האפריקנים, ובכל מדינה שם איש אחד קובע (גם אם קוראים לה דמוקרטית), מאמינים כי פיתחנו יכולת בלתי רגילה בתחום הבטחוני, לשמור על יציבות. המדינות האפריקניות מצפות מישראל להשקעות, על־ידי גורמים יהודים בינלאומיים ועל־ידי הפעלת השפעה בזירה הבינלאומית ובעיקר על המימשל האמריקני.

עכשיו אני כבר לא לבד

ביום שני השבוע, חמישה ימים לאחר שמרכז העבודה בחר אותה למקום השלישי, המכובד מאוד, בעשיריה הראשונה של המפלגה לכנסת השתים־עשרה, מאחרת שושנה ארבלי־אלמוזלינו בחצי שעה למגישה שקבענו. "הבעיות במערכת הבריאות", היא נאנחת.

השרה מקרינה כלפי חוץ שקט, ניצחות, למרות המאבקים הקשים בהם היא נמצאת לאחרונה. "התוצאה במרכז המפלגה, בסיבוב הראשון והשני, היא ביטוי להזדהות של החברים עם המאבק שאני מנהלת נגד הליכוד ונגד שר האוצר, בנושא הרפואה השוויונית והציבורית.

ארבלי אלמוזלינו. מתקוממת

התוצאה במרכז היא גם ביטוי של הכרה בפעילות רבת השנים שלי במפלגה. במפלגה ראו כי בעבר וממשיכים לראות כי גם היום אדם הלוחם על עקרים, ונושא את הדגל החברתי, וממלא בצורה נאמנה, ללא משוא פנים ופחד, את השליחות שהוטלה עליו".

שושנה ארבלי־אלמוזלינו מדגישה: "לאחר שהגעתי לתפקיד הרם בממשלה, לא שכחתי, ולא אשכח לעולם, היכן צמחתי. גדלתי מתוך העובדים, ואני עושה כמיטב יכולתי להיות הנציגה שלהם. טוענים נגדי, כי אני נציגת ההסתדרות בממשלה. אני גאה בכך. זו תעודת הזהות שלי".

— הרושם בציבור הוא שהמערך הפקיר אותך בממשלה.

— "עכשיו זה כבר לא נכון. היתה תקופה די ממושכת שנשאתי וניהלתי את המאבק במערכת הבריאות לבד. עכשיו, כשהמאבק הפך לאידיאולוגי בין המערך והליכוד, כבר אינני בודדה במערכת. החברים נרתמו למאבק והם נותנים לי גיבוי ועזרה. בוועדת השרים, כששמיר היה בחו"ל, פרס עשה עבודה יוצאת מהכלל, לשיתוף, הבנה ולקידום הפתרון לטובת רפואה ציבורית ושוויונית בארץ. אני מצטערת על כי בעשרת הימים האחרונים, מאז ששמיר שב לארץ והוא עומד בראש הוועדה, לא חלה כל התקדמות. יש פחות ישיבות והדיונים פחות אינטנסיביים. דרשתי מרה"מ להחיש את הקצב. כל התמהמהות מובילה לדרדור נוסף של המערכת. לשמיר אסור ללכת שולל אחרי העקשנות הבלתי מתפשרת והבלתי מובנת של שר האוצר. הוא מביא להרס מערכת הבריאות, ומאוחר יותר להרס המשק כולו.

הייתי רוצה, ויש לי תוכניות, לבצע רפורמה ברפואה הציבורית — הקמת רשות אישפוז, חוק ביטוח בריאות, שילוב שירותים למניעת כפילויות, אוטונומיה ניהולית של בתי־החולים, מיחשוב מערכת הבריאות ועוד. אבל לצערי, לא ניתן לי לבצע זאת. אני גם מעוניינת בהרחבת השירותים במיגזר הערבי, במיוחד בתחום הרפואה המונעת, ושיפור מעמד העובדים במערכת הבריאות."

— בבחירות הפנימיות בעבודה הצליחה מאוד גם אורה נמיר. אם המערך ירכיב את הממשלה הבאה, האם תילחמי על שתי נשים בממשלה?

"בהחלט. אני חושבת שהגיע הזמן. יש לנו חברות שהוכיחו את עצמן בכל תפקיד שהוטל עליהן. ומדוע שלא יהיו יותר משתי נשים בממשלה?"

— תתמכי בממשלת אחדות־לאומית גם אחרי הבחירות?

"לא. אני גם הצבעתי נגד ממשלת האחדות הלאומית הזו עם הקמתה. צריכים לעשות הכל כדי להצליח בבחירות ולהרכיב קואליציה עם השותפים הטבעיים שלנו, מפ"ם וכד'. ההגה צריך להיות בידינו, כדי שנוכל לנהל את המדינה לפי התפיסה וההבנה שלנו. אנחנו חייבים להיות נאמנים לדרכנו, להרים את הדגלים שאנחנו מאמינים בהם. הדגלים שלנו שונים בתכלית מהדגלים של הליכוד."

— את מזוהה בציבור כיונה, בקרובה מאוד בעמדותיך המדיניות לליכוד. יש הבדלים בין העמדות שלך ושל דוד לוי למשל, בנושאי חוץ וביטחון?

"בוודאי, מצע המערך מקובל עלי. אני תומכת בפשרה טריטוריאלית, אני תומכת בתוכנית אלון, אני מוכנה לוותר על שטחים. אני בעד מדינה יהודית, ומתנגדת לחזרה לגבולות 67', ואני אומרת לא למדינה פלשתינית. אני בעד ירושלים מאוחדת והירדן גבול ביטחון. הבקעה צריכה להישאר בידינו. יש ביני לבין הליכוד ויכוח. אף פעם לא קיבלתי את התפיסה שלהם. כולי מתקוממת כשמנסים להדביק לי תוויות, סטיגמות. אני מתקוממת כשמנסים לזהות אותי עם תפיסות הליכוד, ארץ־ישראל השלמה וכל הכרוך בה".

הקוזק הנגזל

למה יש אלימות בשטחים? מי אשם באינתיפאדה? באינטרנשיונל הראלד טריביון מ־16.6.88 במדור המכתבים למערכת, מצאנו את התשובה.

אליבא דשלמה גזית, לשעבר ראש אמ"ן בצה"ל (1974־1979), לשעבר מנכ"ל הסוכנות היהודית, העיתונות המוסלמית אשמה בצרות שירדו ויורדות עלינו בשטחים. וכך כתב האלוף (מיל.) שכשל ולא חזה את ביקור סאדאת בארץ (ב־1978): "הופתעתי מהתמונות שפרסמתם ב־14 וב־17 במאי. בשני הימים פרסמתם בעמודכם הראשון תמונות גדולות המציגות את הבעיה הישראלית־ערבית. הדיווח מישראל לא היה מספיק חשוב כדי להופיע בעמוד ראשון. היו לכם דיווחי אלימות מביירות ואיראן. למה יש להציג את ישראל, מדי יום, כמקום הצרות של העולם. כיסוי כזה רק מזמין עוד אלימות".

שלמה גזית, כצפוי, לא חתם על המכתב — ראש אגף המודיעין במטה הכללי של צה"ל, לשעבר. הוא הצטנע וחתם — "הסוכנות היהודית לישראל, ירושלים". גזית, לאחר שהתפטר מתפקיד מנכ"ל הסוכנות, הוא עם רגל ושלושת רבעי בחוץ. בימים אלה הוא האחראי לביתן הסוכנות בתערוכת ה־40 למדינה, ובסוף יוני הוא יפרוש למכון ללימודים אסטרטגיים בתל־אביב.

הטאקטיקה ברורה. אחרי הכיסוחים החוזרים ונשנים של התקשורת הישראלית, (תראו מה קרה לטלוויזיה שלנו ומה קורה כעת ל"קול ישראל"), עוברים לתקשורת העולמית. גם הנשיא, חיים הרצוג, בעניין: "העיתונות העולמית נגועה באנטישמיות בלתי מודעת. יש 25 מלחמות ברחבי העולם, אך זריקת אבנים על־ידי ילדים הופכת להיות הסיפור המרכזי". הרצוג, ביום עיון באוניברסיטה העברית, ב־16.6.88.

ישראל, הקוזק הנגזל.

התפוח הרחיק מהעץ

העיתון ההודי הנפוץ, "הינדוסטאן טיימס", טען בשבוע שעבר, כי דובר רשמי בניו־דלהי, הכחיש את כל הדיבורים והשמועות, שמקורם בארה"ב, לפיהם בדעת ממשלתו להחזיר את סטטוס הנציגות הישראלית בבומביי לדרג של קונסוליה.

פקידים במשרד החוץ, המתמחים בנושא ההודי, מציינים, כי לאחרונה עוסקת העיתונות שם, בצורה אינטנסיבית לגבי היחסים, או יותר נכון בהיעדר היחסים בין הודו לישראל. רוב העיתונות אוהדת את הדרישה הישראלית להעלאת רמת היחסים בין שתי המדינות.

במשרד החוץ בירושלים קיימת תחושה, כי הפרסומים אחרי הפגישה בין ראג'יב גנדי, ראש הממשלה, ובין מוריס אברמס, יו"ר מועצת הנשיאים של הארגונים היהודיים, פגמו בסיכויי הקלוש לחימום קל ביחסים בין שתי המדינות. כידוע, סיפר אברמס, אחרי הפגישה, כי ההודים יעלו את הדרג של הנציגות שלנו בבומביי לקונסוליה. היום יושב בעיר ההודית הגדולה, ולא בניו־דלהי הבירה, סגן קונסול, רדיאן שמו. תחומי העיסוק שלו, וגם אפשרויות הפעולה והתנועה שלו בתת־היבשת, מוגבלים. במשרד החוץ מעריכים, כי בשל האינטרסים ההודים הגדולים מאוד בעולם הערבי והמוסלמי, אין לגנדי אינטרס ממשי לחמם את היחסים שלו עם ישראל. טוענים גם כי יחסה של הודו לישראל, בזמנו של ראג'יב, גרוע מיחסה של אימו אינדירה.

ראג'יב גנדי ● יחס גרוע מהאם

רשות הקורא

עונת השריפות

עם הקיץ בא גל החמסינים, אחריו גל ההצתות ועימו גל ההסתות. וכך, [illegible] מסתער לו שוב השוביניזם הלאומני של אבירינו הקבועים וכבר אין הבחנה בין עבריינים בודדים לציבור רחב, בין [illegible] לאזרחים, והשר שרון שוב מציע חוק [illegible] מיוחד לערבים המציתים שריפות. ומה מחזיק אחריו ראש ממשלתנו, המכריז, בשם "עדינות": "כוונת המציתים היא נגד המעטה הירוק שאנחנו הבאנו לארץ־ישראל". צורם במיוחד היה ההקשר שבו קרא [illegible] המדינה להתארגנות יעילה נגד השריפות (ועל כך, כמובן, אין לוויכוח איתו [illegible] מניה, עם שום אדם שפוי במדינה), כמו שהדבר הובא במסגרת טקס הענקת התואר "יקיר ישראל היפה" ל...צה"ל.

הרי ברור לכולנו ששריפות־יער ושטחי־בר טבעי לא החלו אצלנו השנה. הן מתרחשות מדי קיץ בקייצו, וחשוב להזכיר כי במשך כל השנים הללו היה צה"ל עצמו אחד הגורמים העיקריים להן. את עצם העובדה הזאת ניתן להבין, אבל אי־אפשר בשום אופן לקבל את היחס האדיש וחוסר האיכפתיות [illegible] מתסכל הדבר בצבא.

לפני כשנה, בעת שירות מילואים [illegible], תורגלנו בירי נק"ל באש חיה. המטווח היה מיתקן אימונים קבוע, לא היה מגונן מפגע ותוך זמן קצר הוצת חורש גדול ויפה. לתמהוני הרב, לא היתה שום תגובה מצד מישהו מן המפקדים במקום, וגם אם מישהו היה מחליט להורות לחיילים לכבות את האש שהוצתה על־ידם — ספק אם היו יכולים לעשות הרבה, משום שבכל המיתקן לא היה כל ציוד כיבוי מתאים. בסופו של דבר [illegible] חמישה אנשים שניסו נואשות להילחם באש האוכלת בכל פה בשטח [illegible] בשמורת טבע: שלושה פקחי רשות שמורות הטבע, הח"מ, שהצטרף אליהם בהתנדבות, וקצין בודד בדרגת רב־סרן, שהגיע מאוחר יותר. ציוד הכיבוי שלנו היה זה שסופק ע"י רשות שמורות הטבע, ובעיקר ענפי עצים וסוליות נעלינו, בהן ניסינו לרכא את האש הבוערת. אותה שריפה כילתה במשך יומיים מאות דונמים של יער טבעי ועצי אורן נטועים. בשלב מסויים התקרבה האש למתקני צה"ל שעל הגבול, אך משום מה איש לא יצא משם לעזור בכיבויה.

עתה, כאשר רשויות שונות מתארגנות סו"ס לפעולה בתחום חשוב זה, חייב גם צה"ל ליטול קורה מבין עיניו ולפעול בדחיפות לרכישה ואספקה של ציוד כיבוי מתאים לשריפות־שטח ולהסברה וחינוך בקרב החיילים.

זהר אוסיר, אילון

מתי הם ילמדו?

ישנן מדינות באירופה בהן עובדים רק 36 שעות בשבוע, ורמת הכלכלה והחיים שם טובה מאד. הרצל קבע למדינת היהודים 7 שעות ביום. בוודאי נגיע לכך תוך עשור או שניים. מפעלי תעשייה גדולים במדינתנו עובדים רק 5 ימים בשבוע, התפוקה עלתה והחיסכון בהוצאות גדל. עובדי "עם הספר" נהנים יותר ממנוחה, מתרבות וכידור טובים.

השר נסים והתעשיינים מתנגדים בחירוק־ייסרק, להצעת ההסתדרות. מתי הם ילמדו, שועים אלה, את צרכי העם [illegible]

מ. שבואלי, באר־שבע

הפתרון הקונפדרטיבי

(סוף מעמוד 6)

בתולדות הקשר הישראלי [illegible] הקונפדרציה האירופית אל המזרח התיכון [illegible] הסובייטים והאמריקנים, מכיוון שהם רואים את עיקר הסכסוך במישור הישראלי הפלשתיני, לא הישראלי ירדני.

אבל כל זאת, כאמור, רק במחשבה לטווח ארוך. במהלכים הנוכחיים עדיין יש לירדן תפקיד, אבל אין הוא עוד בעל השלכות אסטרטגיות אלא טאקטיות. [illegible] והתייחסות לירדן תשונה מן הסתם מייד לאחר הבחירות בישראל.

יש מאמץ בינלאומי לעזור לראש מפלגת העבודה שמעון פרס, [illegible] בצדק כנושא בעל הכבוד של קידום תהליך השלום בישראל. יש כעס מיוחד על המלך חוסיין, על שהפקיר את פרס דווקא ערב הבחירות הגורליות בישראל. היסוסיו של חוסיין הפקירו את פרס לכלי ריק, חשוף ללעג הליכוד על "האופציה הירדנית" ו"הסכם לונדון". [illegible] הזאת נועד סירוב שיתופו הפעיל של שולץ במזרח התיכון להציל את האופציה הירדנית — לא כל כך מכיוון שקיימת אופציה כזאת, אלא כדי להציג [illegible] כאילו היא קיימת, כדי שלא למוטט כליל את מערכותיה של מפלגת העבודה. [illegible] לירדן יוגש מן הסתם אחרי הבחירות.

הקרב על המו"פ החקלאי

יעדי המחקר והפיתוח (מו"פ) החקלאי נהפכו בשנים האחרונות לסלע מחלוקת בין בעלי־העניין. כולם נשבעים בשם המו"פ וכל צד מאשים את השני בהקטנת תקציבי המו"פ. לפי פרסומי משרד החקלאות, ההוצאות למו"פ ממומנות ברובן (80 אחוז) ממקורות ציבוריים — משרד החקלאות, הסוכנות, הקרן הדו־לאומית ישראל־אמריקה. המימון הפרטי (20 אחוז) הוא מהיטלים על החקלאים. ב־1987 הסתכמו ההוצאות למו"פ חקלאי בכ־65.5 מיליון דולר. חלקו של משרד החקלאות באותה שנה היה 59 אחוז מהתקציב ואילו השנה ירד חלקו ל־50 אחוז.

שר החקלאות הכריז באחרונה כי המחקר והפיתוח ישן שנת־חורף ארוכה מדי וכי דרושה התנערות. התנערות של מי — שואלים החקלאים. עיקר יעדי המו"פ שפירסם המשרד לשנת 1988/89 הוא פיתוח תשתית חקלאית לשנת 2000, תוך שיקום המיגזר ההתיישבותי, ופיתוח ההתיישבות באזורים מועדפים — הערבה, הנגב, בקעת הירדן ורמת הגולן. יעדי המו"פ החקלאי הם: פיתוח היצוא החקלאי; פיתוח, קידום והתאמת אמצעי הייצור והמשק המשפחתי לתנאים המשתנים; הרחבת/ייצור תחליפי יבוא; פיתוח ההתיישבות באזורים מועדפים; העלאת תפוקת המים והתאמת החקלאות לשימוש במים באיכויות ירודות.

בתנאים הנוכחיים של השוק בחו"ל, ובתנאי התחרות החזויים בעתיד, יש צורך להתמקד בתחומים הבאים:

חקר שווקים ושיווק — איתור פוטנציאל השווקים, תוך הגדרת העדפות הצרכנים לגבי מוצרים, זנים ואיכויות שונות בכל שוק או פלח שוק;

מחקר ופיתוח אגרוטכני — פיתוח גידולים, זנים ומוצרים קיימים וחדשים, תוך הבטחת מאגר מתחדש בכל מספר שנים (4־10 שנים לפי הסוג והמין, חד־שנתיים או רב־שנתיים), ומתן דגש לטיפול בתוצרת ועיבודה, תוך שמירה קפדנית על האיכויות.

בחינה כלכלית וארגון המערכות — פיתוח גידולים, זנים ומוצרים לאחר בחינת כדאיות כלכלית, תוך שימת דגש על תשלום לגידול תמורת איכות.

פיתוח, קידום והתאמת אמצעי הייצור והמשק המשפחתי לתנאים המשתנים — תכנון המשק המשפחתי לשנת 2000, תוך התמקדות בנושאים הבאים:

* הקצאת גורמי הייצור במשק המשפחתי על מנת להביא לייעול בניצולם, העלאת רמתם המקצועית והתאמתם ליצוא כלכלי ולתנאי שוק משתנים.
* פיתוח ושימוש בטכנולוגיות מתקדמות לייעול העבודה והקטנת התלות בעבודה שכירה.
* ארגון־מחדש של המערכות הארגוניות והפיננסיות התומכות ברמת המשק המשפחתי, הישוב וברמת האיזור.

הרחבת ייצור תחליפי יבוא — פיתוח ייצור עצמאי של גרעיני מאכל, גידולי שמן, גרעיני מספוא ובשר במרעה טבעי, אולם רק לאחר בחינת כדאיותם הכלכלית מחד, והגברת היעילות וניצול המזון של בעלי חיים, מאידך.

פיתוח ההתיישבות באזורים מועדפים — התאמת ופיתוח גידולים וזנים לאזורים המועדפים (שברובם הם "בעייתיים", אך בעלי יתרון אקלימי), תוך פיתוח מערכות מחקר כוללות בהן ישולבו כל ההיבטים האגרוטכניים, הטכנולוגיים והכלכליים־שיווקיים. הפיתוח האגרוטכני ילווה, בו־זמנית, בחקר שווקים.

באזורים המועדפים להתיישבות פועלים המו"פים האזוריים המופעלים ע"י הסוכנות היהודית מתמקדים במחקר בנושאים הבאים:

* התאמת גידולים וזנים למצעים מנותקים, כדי להתגבר על בעיות של אילוח בקרקעות, להבטחת יבול ואיכויות מוצר טובים יותר.
* טיפוח זנים חדשים בירקות ומטעים ייחודיים בהיותם מוקדמים או מאוחרים (בעיקר עגבניות, מלונים, ענבים ומטעים סובטרופיים).
* פיתוח טכנולוגיות המבוססות על ידע ומיכון.

העלאת תפוקת המים והתאמת החקלאות לשימוש במים באיכויות ירודות — התאמה אגרוטכנית של הגידולים והזנים להיצע היורד של מים שפירים ולשימוש במים באיכויות ירודות, ע"י שיפורים במערכות ההשקיה מחד, והתאמת הזנים מאידך.

שירות ההדרכה חי או מת

שירות ההדרכה (שה"ד), שבמשך שנים רבות נשא את הקידמה החקלאית, עומד לפני שינוי משמעותי. ראשי משרד החקלאות מתרצים את השינוי בהתייחסות לשה"ד בכך שמעבר לבעיה התקציבית ובעיית הידלדלות כוח האדם, עולות שאלות עקרוניות, לגבי תפקידו של המדריך — את מי הוא משרת, במה עליו למקד את עבודתו וכיצד יוכל הארגון לשמור את הרמה התפקודית הנדרשת לגביו.

לגבי ראשי משרד החקלאות קובע אם וכיצד תשמור מערכת ההדרכה על עצמאות וראייה ממלכתית, ועם זאת תענה על צרכים ספציפיים. בין אלה עשוי להיות ניגוד בשני מישורים: טובת קבוצת חקלאים מול כלל החקלאים (איזור מסויים, סקטור, ענף וכיו"ב), או טובת החקלאות לטווח הארוך מול צרכיה לטווח קצר.

— מה תהיה זיקת המדריך ומערכת ההדרכה למוסדות והארגונים העוסקים במחקר בסיסי;

— מה יהיו ההשלכות, הזיקות ויחסי גומלין בין שה"ד לבין היחידות המקצועיות האחרות, במשרד החקלאות ומחוצה לה;

— כיצד לשמור על הרמה המקצועית של המדריך;

— איזה ביטוי יקבל הקשר בין המחקר וההדרכה, קשר החייב להתהדק — איזו מערכת קשרים תיווצר בין התכנון, המחקר, הפיתוח והיישום, שיהוו תנאי בסיסי להצלחתה של החקלאות;

מול כל הדילמות הללו יש להביא בחשבון את הפיתרון הארגוני־מרחבי של מערכת ההדרכה והמו"פ, על כל רמותיה ודרגיה, ומיקומה בין המחקר ליישום (כאשר בתוך ניצבים שלבי הפיתוח השונים).

לדברי ראשי משרד החקלאות, ניתן למקד את השאלות הדורשות תשובות, לעתים מורכבות ומתוחכמות: האם ניתן לקיים את שה"ד כארגון מרכזי שיהיו לו יחידות־משנה ברמות, דרגים וענפים שונים, עם אוריינטציה גמישה ו/או משתנית לגבי יחידות־משנה שונות.

לדעתם, ההתארגנות העתידית חייבת להיות בעלת יכולת לגייס כוחות מקצועיים מעולים, להחזיקם ולשמור על רמתם המקצועית ועל מוטיבציה גבוהה לקידום ופיתוח. בכל צורת התארגנות ציבורית עתידית (ולא ממלכתית) על שה"ד ליצור מצב בו יישמר הקשר המשולב עם המחקר לכל סוגיו ורמותיו, כמו גם עם המגזר החקלאי על כל מרכיביו. יש לשמור על תפקידיה של ההדרכה במו"פ חקלאי ככוח מרכזי ומוביל בהנהלות ענפים ובייזום תצפיות ונסיונות שדה. זהו תפקיד מרכזי, התורם תרומה משמעותית לכל המערכת הארגונית העוסקת במדיניות ובמלאכת הפיתוח של החקלאות וההתיישבות.

בתחום המינהלי יש ליצור אמות־מידה חדשות לבחינת התפוקה של מערכות המידע וההדרכה. יש לדאוג לכך שמערכת ההדרכה, שהיא בבסיסה מערכת האמורה להוביל את הקידמה הטכנולוגית.

המיחשוב מאפשר שליטה ובקרה על מערך הגידולים והמוצרים. באמצעותו ניתן לבנות מערכות סימולציה כוללניות ומפורטות, כדי לאפשר שילוב מו"פ במוקדים החיוניים לפיתוח. על מנת שניתן יהיה להפיק את מירב התועלת מכלים אלה, יש ליצור מבנה ארגוני־תפקודי המלווה בהכשרה מתמדת של הכוח המקצועי הקיים, לרענן המערכת בכוחות צעירים ולהעמיד לארגון ואנשיו את המשאבים הנדרשים לביצוע המטלות הנ"ל על־ידי הקמת התאגיד להדרכה, שעליו להשיג שתי מטרות מרכזיות — שיפור תיפקודו של השירות והקטנת מעורבות הממשלה.

התאגיד שיוקם ירכז את המימון שיבוא מהחקלאים, ויאפשר להם להשתתף בקביעת יעדי ההדרכה. ההדרכה החקלאית תוסיף להיות באחריות הממשלה.

חיים מרגלית

האיטי

הגורם הכלכלי שמאחורי ההפיכה

קיצוץ דראסטי בסיוע האמריקני להאיטי פגע קשות, לדברי דיפלומאטים ופקידי ממשלה שם, במשק העני ביותר בחצי הכדור המערבי. פרוייקטים ממשלתיים הופסקו, פקידים לא קיבלו משכורת במשך שלושה חודשים ותוכניות בריאות חשובות נפגעו.

הסיוע האמריקני הופסק בעקבות ביטול הבחירות הכלליות בנובמבר 87 — הבחירות החופשיות הראשונות בהאיטי זה 30 שנה — בעקבות גל של אלימות, בו קיפחו את חייהם לפחות 34 בני־אדם. "המדינה משותקת; משרדי הממשלה פועלים בחלל ריק, ואם אין רואים את המצב כנואש, זה רק משום שהממשלה מעולם לא עשתה הרבה", אמר ימים ספורים לפני ההפיכה פקיד בכיר בבנק המשכנתאות של האיטי, בבעלות פרטית.

וושינגטון הקפיאה סיוע כלכלי בסך 70 מיליון דולר, אך היא ממשיכה להגיש את הסיוע ההומניטארי בסך 30 מיליון דולר ולשלם התחייבויות משנים קודמות בסך 7.5 מיליון דולר. ארה"ב היא המגישה העיקרית של סיוע כלכלי להאיטי.

התוכנית להדברת המלאריה, כמעט כולה במימון אמריקני, היתה אחד הפרוייקטים הראשונים שהיה הכרח לבטלם השנה. לדברי מקורות בסוכנויות הסיוע האמריקניות, קיצוץ הסיוע הטכני, כתוצאה מהקפאת הסיוע האמריקני הכולל, ייאלץ את ממשלת האיטי לבטל אפילו אותן תוכניות שלגביהן קיים מימון, ובכך יעבדו 4000־5000 מקומות עבודה.

נשיאה המודח של האיטי, לסלי מאניגאט, שנבחר ב־17 בינואר, שכלפי חוץ נראה כמועמד מועדף על־ידי הצבא, ניסה מאז ועד לנפילתו להסדיר את העניינים עם הקהילייה הבינלאומית. מצפים כי הקהילייה האירופית תגדיל את סיועה להאיטי בסך 7.2 מיליון דולר, צרפת חידשה באחרונה את התחייבותה לסייע ב־1.9 מיליון דולר. אולם הקפאת הסיוע האמריקני השנה פגעה קשות בתקציב הממשלה בסך 272 מיליון דולר כ־30 מיליון דולר מן הסיוע האמריקני נועדו לתמיכה בתקציב, לרבות סיוע לפיתוח.

לדברי מקורות בנקאיים, גם הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומית הקפיאו מלוות בסך 39 מיליון דולר להאיטי, וממשלתה העמודה לפני עזיבת מרח — סיוע החוץ הגיע ל־40 מיליון דולר בלבד.

ממשלת האיטי ניסתה לסתום את החור הפיננסי על־ידי הפסקת פרעון 10 אחוזים מחוב השנתי שלה, בסך 70 מיליון דולר, באמצעות קיצוץ בסך 25 מיליון דולר בהוצאות הפיתוח ונקיטת צעדים נגד הברחה.

ב־1985 קיבל מימשלו של ז'אן קלוד דיוואלייה ("בייבי דוק") מסי יבוא בסך 7.6 מיליון דולר, סכום שכעבור שנתיים, כאשר הממשלה הצבאית הזמנית של הגנראל אנרי נאמפי (מבצע ההפיכה הנוכחית) הקלה את הפיקוח — ירד ל־2 מיליון בלבד. בתגובה לנסיונותיו של מאניגאט לגבות יותר מיסי יבוא, ולהפסיק את הסחר הבלתי חוקי, התקיים מצעד מחאה של 8,000 איש בעיר הנמל סיינט מארק. אך גם לו הצליחו הצעדים הללו, הם לא היו מהווים פיצוי על הקפאת הסיוע האמריקני, שלא היה סיכוי לחידושו לפני חודש ספטמבר.

כ־60 אחוז מהוצאותיה של ממשלת האיטי מכוסים ע"י סיוע החוץ. אולם פקידים במימשל המודח לא ייחסו חשיבות יתירה לאובדן הסיוע האמריקני. "חלק רב מן הסיוע הזה מוצא, ממילא על משכורות למומחים האמריקניים", אמר באחרונה שר החוץ בממשלה שבינתיים הודחה.

אהרון בלומנסקי, רויטר

הפסדי "הסנה" — תגובת גרשון וילן יו"ר הדירקטוריון:

הכל בגלל ביטוח הרכב

המגמה השלילית שהסתמנה בתוצאות העסקיות של ענפי ביטוח כללי בשנת 1986 החריפה בשנת 1987. עיקר הרעה היתה בביטוחי הרכב. העלאת תעריף בענף רכב רכוש, שאושרה באמצע השנה, לא היה בה כדי לפצות במידה מספקת על הרעה בתוצאות העסקיות של ענף זה.

התפתחות שלילית במיוחד נרשמה בביטוח רכב חובה. העלאת התעריף בענף זה, שאושרה לקראת סוף השנה, וכן העלאה נוספת הצפויה למחצית השנייה של שנת 1988 — אין בהן לא כדי לכסות את מלוא הפסדי העבר ולא להביא לרווחיות שוטפת בענף זה.

התוצאות העסקיות של "הסנה" נפגעו כתוצאה ממגמות אלו, יחסית קשה יותר מאשר חברות אחרות, על רקע חלק השוק הגבוה של קבוצת "הסנה" בביטוח כללי ובמיוחד בביטוח רכב חובה.

לכיסוי הפסדי העבר בביטוח רכב חובה קיימת התחייבות של משרד האוצר כלפי "אבנר" וחברות הביטוח, להתאמת התעריף בשנים שלאחר מכן. לעניין זה בידי "הסנה" שתי חוות דעת משפטיות: האחת, שנוסחה לגבי "אבנר", (ולכן גם לגבי חברות הביטוח), הקובעת כי "קיימת התחייבות עניינית מפורשת של המדינה לקבוע דמי ביטוח ל"אבנר" אשר יכסו הפסדים בעבר ו/או ימנעו הפסדים בעתיד"; והשנייה, המתייחסת לשני היבטים של עניין זה: "אין לפסול את הסתמכותן של חברות הביטוח על מחוייבות מצידה של המדינה לגבות דמי הביטוח בקשר לרכב מנועי באופן שהפסדיהן יכוסו ולראות את שיעור הפרמיות המתאים למובטח".

ולעניין חובת הדיווח במאזן: "בעניין זה יש משמעות לעמדתכם, שהתעלמות מהמחוייבות של הממשלה לכיסוי ההפסדים בדו"חות הכספיים תביא לעיוות שלילי מטריאלי של המאזן".

בהתבסס על התחייבות זאת הוחלט לרשום כהכנסה נוספת בשנת החשבון פרמיה צפויה בסכום כולל של כ־12 מיליון דולר, שתופחת מהפרמיה שתתקבל בחלקים שווים במשך ארבע השנים הבאות. הכנסה נוספת זאת הינה בגבולות מחצית ההפסדים שנצברו בקבוצה בענף זה והיא מוצגת בסעיף נפרד בדו"ח עסקי ביטוח כלליים ובדו"ח רווח־והפסד.

עלייה בשיעור התביעות נרשמה גם בענפים אחרים בביטוח כללי. הרעה בולטת נרשמה בביטוחי החבויות. עלות ביטוח המשנה, ובמיוחד עלות ההגנה לנגד סיכוני רעידת אדמה המשיכה להעיק על הרווחיות גם בשנה זאת.

בדו"ח הכספי לשנת 1987 נרשם הפסד של כ־23 מיליון דולר, לעומת הפסד של כ־5 מיליון דולר בשנת 1986. ההפסד נובע בעיקרו מעסקיה של החברה־הבת "רותם", אשר השתקפו בדו"ח הכספי המאוחד של "הסנה" לשנת 1987 בהפסד של כ־20 מיליון דולר. חלק הארי מהפסד זה של "רותם" נבע מעסקיה עם "אושיות" חברה לביטוח, במסגרת הסכם מיתום שהיה קיים בין שתי החברות. ההפסד הנ"ל ב"רותם", אשר בא לידי ביטוי במחצית השנייה של 1987, הביא להרעה הניכרת בתוצאות העסקיות של "הסנה" בשנה זו, בהשוואה לשנת 1986 ולמחצית הראשונה של שנת 1987. סכום ההפסד של "רותם" כולל הפרשה מלאה בגין חוב בלתי מכוסה של "אושיות". הסכם המיתום עם "אושיות" בוטל לקראת סוף שנת 1987, והחברה והדירקטוריון לומדים את הממצאים כדי להסיק מסקנות.

גם בשנת הדו"ח רשמה "הסנה" הפסד בגין עסקי ביטוח משנה שנתקבלו מחו"ל בשנים קודמות, בסך כ־7 מיליון דולר.

בשנת החשבון סוכמו הדיונים עם רשויות המס בקשר למס הכנסה, מס שכר ומס מעסיקים בגין הטבות לעובדים, ונעשו הפרשות מלאות כמתחייב מההסכם עם שלטונות המס. ההוצאה שנרשמה בשנת 1987 בגין סעיף זה מסתכמת בכ־2 מיליון דולר.

בהוצאות הנהלה וכלליות המאוחדות נרשם בשנת הדו"ח גידול ריאלי של 19%, אשר השפיע על התוצאות העסקיות המאוחדות בכ־13 מיליון דולר.

ערמון: הבראה כואבת

[illegible]

מבין החברות־הבנות, בנוסף ל"רותם" נרשם הפסד גם בחברת "צור". כל החברות־הבנות הביטוחיות העיקריות האחרות הציגו רווח.

בעסקי ביטוח חיים נמשכה גם בשנת הדו"ח מגמת הגידול בהיקף העסקים. מחזור הפרמיות המאוחד הסתכם בכ־135 מיליון דולר. הגידול הריאלי לעומת 1986, הגיע כ־16%. הרווח המאוחד בביטוח חיים הגיע לכ־12 מיליון דולר, לעומת כ־3 מיליון דולר ב־1986. רוב הרווח בעסקי ביטוח חיים בשנת הדו"ח נבע משינויים במדיניות החברה לגבי הפחתת הוצאות רכישה ובעתודה לסיכונים יוצאים מן הכלל.

המאזן המאוחד גדל ריאלית ב־7% והסתכם בכ־850 מיליון דולר.

בקרנות ביטוח חיים וביטוח כללי נרשם גידול ניכר. עתודות ביטוח ותביעות תלויות גדלו ריאלית ב־11% והסתכמו בכ־744 מיליון דולר.

בעקבות ההפסד נוצר גרעון בהון החברה, לעומת ההון הנדרש על־פי תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח בסך כ־4 מיליון דולר. הגרעון בניכוי נכסים לא מוכרים מסתכם בכ־28 מיליון דולר.

כדי לעמוד בדרישות שבתקנות ההון הנדרש המינימלי של מבטח, המליצה מועצת המנהלים להעביר לקרן לחלוקת מניות הטבה בסך 39,428,690 ש"ח, המהווה 225% מההון הנפרע. סכום זה יועבר מהפרמיה על מניות, מקרן להערכה מחדש וקרנות הון אחרות.

לנוכח ההפסד הגבוה בשנת 1987, והגרעון שנוצר בהון, מקיימת מועצת המנהלים, ותמשיך לקיים, דיונים מפורטים עם ההנהלה לגבי התוצאות העסקיות ופרטי הדו"ח הכספי. כן נערכו דיונים עם חברת העובדים השיתופית הכללית בארץ־ישראל בע"מ (החברה־האם). בעקבות דיונים אלה הודיע מזכיר חברת העובדים, כי חברת העובדים תפעל לגרום לכך שבעלי המניות העיקריים של "הסנה", הנמנים עם קבוצת חברת העובדים, יזרימו הון נוסף ל"הסנה", עפ"י הצורך, כחלק מתוכנית הבראה מקיפה שהחברה ועובדיה יטלו על עצמם.

ערך לוי מורב

רי רוז (במרכז) ב„משחקים בחורף". תמונה מרשימה של כפר קטן

פסטורליה של קשיי יומיום

כמו לרבים אחרים, גם לי היו ציפיות רבות מסרטו של רם לוי „משחקים בחורף". בעיקר, בזכות הזכרון של סרט קודם שלו „לחם". הסרט שראינו השבוע אינו דומה כמעט בשום דבר ל„לחם". לא בנושא, לא בזמן, ולא בדמויות.

יחד עם זאת יש בו קווים חיצוניים משותפים כמו למשל דמויות וסצינות אמינות, דבר שקשור בבחירת השחקנים הנכונים לכל אחד מהתפקידים. גם בסרט זה היתה בחירה מוצלחת ביותר שהעניקה לו את אחד הממדים האיכותיים החשובים. אך גם בחירת מקום הצילומים, ומה שחשוב עוד יותר הצילומים עצמם, תרמו לאווירה האותנטית, הכמעט אמיתית של הסרט, ולאיכותו.

רם לוי ביסס את סרטו על סיפור של יצחק בן־נר, אך נתן בו רוח וחיים, ובעיקר אווירה, משלו. הרקע של סיפור העלילה הוא שלטון הבריטים בארץ (1946), והמירדף אחרי אנשי המחתרת היהודית, לא רק על־ידי הבריטים, אלא גם על־ידי חלק מהאוכלוסיה היהודית, שראתה בהם טירוריסטים, וכאלה המשבשים את חיי היום יום.

הסיפור, המובא מנקודת מבטו של ילד מתבגר, נעדר אמירות נחרצות, אך מבטא עם זאת הלכי רוח, שהילד קלט סביבו. בסרט יש הרבה מסתורין או לפחות עירפול. אנחנו לא יודעים על מה ולמה הסתתר היאמני בכפר הקטן. אנחנו גם לא יודעים כיצד נפצע לאחר מכן. איננו יודעים גם כיצד והיכן בדיוק נפצע שטרקמן, שמפקיד את חברו למות, מתוך חשש שיגלו את הקשר ביניהם.

רם לוי יצר תמונה מרשימה של כפר קטן ושל אנשים, פסטורליה עם מצוקת קשיי היומיום. הצד ההירואי, אם בכלל הוא נמצא בסרט, נדחק הצידה בשיגרת החיים והאנשים. השחקנים בעזרת הבמאי והתסריטאים הצליחו ליצור איזו מסכת חיים שלמה. ראינו מערכות יחסים רבות ומגוונות, כמו בין הגברת שטרקמן ובנה הרווק, דן איש המחתרת. מר וייס ושני בניו יגאל ואלי. הילד אלי ועדינה, הנערה המוזרה. גברת דבש ומר וייס. רקמות רקמות, שיחד יצרו פסיפס אנושי מגוון ואמיתי. והיו כמובן הבריטים, ברוטאליים ומצחיקים. מצד אחד מאוסים ובלתי רצויים, אך מצד שני מהווים איזה מחסום, לפחות בעיני אחרים, מפני ההתחככות הישירה עם הערבים.

גם הערבים הם משהו מעורפל מעט בסרט. אנו רואים את בנו של וייס החוזר חבול ממכות שחטף, כנראה מערבים. אנו שומעים על הפיצוץ בבתי הזיקוק בחיפה, שומעים התבטאות של הילד בנגשא ושל אביו, שמבין את רוגזם של הערבים שפרנסתם אבדה, ומכעיס בכך את הילד הקטן. אם אינני טועה יש גם תמונה אחת, חולפת, של ערבי הנוסע בעגלה עם בתו.

מי שמחפש אנלוגיות לזמננו צריך להתאמץ יותר מדי, וגם אז ספק אם ימצא. הסרט בעיקרו מתאר תמונת מצב וזמן מוגדרים, על רקע אירועים שהיו. כוחו העיקרי של הסרט לאו דווקא בסיפור שלו, אלא במשחק המעולה של רוב־רובם של השחקנים. נזכיר רק את הילד גל יחס, את משה איבגי כיאמני, את קונסטנטין אנטול, שהוא עבורי ממש תגלית, כמר וייס. את רב נבון כיגאל, את רי רוז היפה כעדינה, רות גלר כגברת שטרקמן, ורדה אלבז בן־חור בתפקיד גברת דבש, ואוריה אליאס בתפקיד אפיוורי. גם השחקנים האחרים היו טובים.

שורשים קצרים

אינני מבינה הרבה בחקלאות, ולכן אין לי מושג מה עדיף: שורשים ארוכים, גם אם הם רקובים למשל, או שורשים קצרים, אבל חסונים ובריאים. ברור לגמרי, גם בלי להבין דבר בחקלאות, שבשורש קצר ורקוב אין תועלת רבה. כל „האגרונומיה בגרושי" התעוררה אצלי למראה חלקו הראשון של הסרט על היורדים שהוקרן ביום ראשון.

אצלנו עדיין לא הגדירו מיהו בדיוק יורד, ואולי מוטב כך. סטיגמות אין מועילות בדרך כלל. קל להדביק אותן על מישהו, אך קשה יותר להשתחרר מהן אחר־כך. נושא הירידה מורכב ביותר, והסרט „שורשים קצרים" ניסה לעמוד קצת על הפרובלמטיות שלו. האם רופא שנסע ללמוד בארה"ב ונשאר שם כדי לעבוד ולפתח קריירה, אך שומר על קשר קבוע עם הארץ ומקווה למעשה לחזור לכאן, הוא יורד שמבחינתנו אבד לנו?

הבעיה העיקרית היא כמובן הדור השני של היורדים, הילדים שעזבו את הארץ עם הוריהם בגיל צעיר מאוד, והתחנכו בארץ זרה והפכו לאורחיה, או אלה שכבר נולדו שם. להם חסר כמובן אותו קשר ישיר, אותו סנטימנט עמוק שיש להורים, וספק אם הם יכולים להעבירו לילדיהם. אמנם ההיסטוריה היהודית מלאה תיאורי געגועים לישראל של אנשים שמעולם לא היו בה קודם־לכן, אך אין הדבר דומה לגעגועים שחש ישראלי שעזב והלך לארץ אחרת. אלה תחושות ייחודיות, אשר לעתים קרובות אינן מביאות אמנם את היורדים חזרה לארץ, אך לפחות משמרות אצלם געגוע עמוק, שספק אם הוא ניתן לכיבוש.

האימפריה הבריטית שוקעת

נכון שנבחרות הכדורגל של אוסטרליה ניוזילנד וכמובן ישראל אינן בנות השוואה לנבחרות הכדורגל של בריטניה אירלנד או אנגליה. אבל המספר הוא המספר ואנחנו זוכרים את טעמו המר.

הבריטים, למרות קהל האוהדים הרעשני וההולגני שלהם, חזרו הביתה מאליפות אירופה חפויי ראש, ללא ניצחון אחד לנחמה. אז זה קורה גם לאימפריות גדולות, של כדורגל כמובן. הזמנים משתנים ואיתם גם נעלמת תהילת עבר. על כתרים צריכים לשמור, אחרת הם עוברים לראשיהם של אחרים.

אשר לרוסים, קשה לומר אם זו הפרסטרויקה או רק הגלסנוסט, או אולי שניהם גם יחד. אבל משהו קורה להם. הם משחקים משחק קליל, רצים במהירות (עם הכדור) מצדו האחד של המגרש לצדו האחר, והעיקר, הם מנצחים.

לאוהדי הכדורגל יש חגיגה, זו עדיין בעיצומה, עם חצאי גמר כמנה עיקרית וכמובן הגמר עצמו, כפרפרת.

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

שיחזור של להיט

נפתלי עירוני

„דודתו של צ'רלי" מאת: ברנדון תומס; תרגום: ניסים אלוני; בימוי: רוג'ר סמית; תפאורה: דוד שריר; תלבושות: יוסי בן־ארי; מוסיקה: יוסי מר־חיים; תאורה: יחיאל אורגל; בתיאטרון העירוני באר־שבע.

ההפקה של „דודתו של צ'רלי" עשויה על־פי כל הכללים הידועים והמקובלים כדי לזכות במעמד של להיט. כז'אנר הקלאסי של פארסה מנצלים את הסיטואציות הבלתי־צפויות, את הפגישות בין הדמויות המוזרות, וכל זה בידיעה שהבלתי־צפוי הוא בעצם צפוי, והקהל רוצה בו ומחכה לו. המיוחד בפארסה של ברנדון תומס הוא, שהדודה ב„טראבסטי" פוגשת את הדודה הריאלית המופיעה בעילום־שם. אבל עד הפגישה והפתרון שבסוף המחזה, הדודה הפיקטיבית משתוללת על הבמה ויש לה הזדמנות להפעיל ולנצל כל האפשרויות להצחיק את הקהל. משה בקר (לורד פנקורט בברלי) משחק את התפקיד על־פי הכללים וזוכה להצלחה. לרשותו, מחוץ לכישורים הטבעיים, גם מבנה פיזי מאוד מתאים לתפקיד — הגובה וצורת הפנים — אשר מאפשרים לו להבליט את המוזרות של טראבסטי. מולו, הרמות של ספטיגיו (הוגו ירדן), נמור ויודע להתפתל ולעקוב בהתמדה אחר הדודה הפיקטיבית. רוברט הניג (בראסט) בונה בכשרון ובסגנון יפה דמות של משרת קלאסי. הבמאי (רוג'ר סמית) הקפיד על הכללים המקצועיים של הלהיט בתוספת מודרניזציה מסוימת. מרגישים שמרחק ואירוניה נשמרים תוך־כדי הפעלת האמצעים הידועים המיועדים להצלחה המסחרית. הקצב נמרץ יותר והתפאורה (דוד שריר) מסתמכת על אלמנטים של התקופה, אבל על־ידי תוספות מודרנית. שפת התרגום (ניסים אלוני) צבעונית, מפתיעה, יעילה. כל השחקנים עושים את מלאכתם בצורה מקצועית.

„דודתו של צ'רלי" – משחק ובימוי מקצועיים

תיאטרון | שעתו האחרונה של השחקן

„המלביש" — בתיאטרון „הבימה"

אדם אחר צומח מתוך האיפור – שמעון פינקל (משמאל) ושלמה בר־שביט בשעת חזרה

חנה רוזנטל

רץ ברחוב הגשום והמוצפץ של לונדון. זועק ומתפשט מבגדיו, כאילו היה הוא סר (שמעון פינקל), השחקן השקספירי בסצינת הסערה של „המלך ליר". לתיאטרון הגיע לאחר שברח מבית־החולים בו אושפז. חושיו היו עדיין מעורפלים והוא ניהל איזה דיאלוג נואש עם רוחות מתוך מחזות שהעלה. אשתו ליידי (אהובה יובל) החליטה לבטל את הצגת הערב שעמדה להתקיים בעבור שעה, ובעצם להפסיק בכך סופית את הקריירה שלו כשחקן. אלא שנורמן (שלמה בר־שביט), המלביש שלו, נאבק על החזרתו לשפיות, אל הטקסט של ליר ואל הבמה.

„המלביש" מאת רונאלד הארווד (תרגום — ערן בניאל, בימוי — היי קיילוס, בתיאטרון „הבימה") עוסק בשעתו האחרונה של סר, שהיא גם השעה האחרונה, שיש בה עדיין שמץ של טעם, בקיומו של נורמן.

נורמן

על השחקנים במחזה העוסק בשחקנים מספר היי קיילוס הבמאי:

„נורמן המלביש הוא איש בודד. החברה של שנות ה־40 הסתייגה מיוצאי דופן. נורמן הוא הומו. לא יודעים אם מבחינת יחסי מין, אך ברור שהוא נשוי, רך, שברירי, פגיע ועדין. חייו הם זרם של מכאוב, של חוסר בטחון. רק בתיאטרון, בעולם החלומות והאשליות, הוא יכול להיות יותר חופשי, יותר בטוח. בצד התלות של נורמן בסר, יש לו גם כוח הנובע מאהבתו אליו. מן הידיעה את חולשותיו. הוא לסר אבא ואמא וילדה, ואחות, ואשה וידיד. הוא לא רק מלביש עליו בגדים, אלא גם מצב־רוח טוב. לכל זה יש קיום כל עוד סר חי. במותו תתפרק הלהקה וחייו של נורמן יתפרקו אף הם".

רכילות

„התופעה הזאת של להקות שחקנים, אומר קיילוס, היתה שכיחה באנגליה ובאמריקה של תחילת המאה, עד שנות ה־20. היה להן שחקן־מנהל. אקטור־מנג'ר שהקימו וניהלו להקה משלהם כדי שיוכלו לשחק את כל התפקידים הראשיים כגון ליר, ריצ'ארד השלישי, הנרי החמישי. הם נדדו ושיחקו בכל חור אפשרי.

„בדרך־כלל — אומר קיילוס משועשע — היה להם, כפי שיש להרבה אנשי תיאטרון, אגו ענק. או אם הם היו שחקני ליגה א', הקיפו עצמם בשחקני ליגה ב'. אם היו שחקני ליגה ב', היו כל השחקנים סביבם — ליגה ג'. הכל על מנת לבלוט. אבל רק עד גבול מסויים כדי לא להרוג את ההצגה... יש אומרים — אף כי המחזאי מכחיש זאת — שהמחזה מבוסס על שחקן מאוד ידוע, דונלד וולפיט, שניהל שנים רבות להקה כזאת, והמחזאי רונאלד הארווד היה המלביש שלו, ואפילו כתב את הביוגרפיה של השחקן הזה.

שחקנים כמו גילגוד, ריצ'רדסון ואוליביה, כינו אותו שחקן השחקנים — נפלא. הרכילות אומרת, שהקיף עצמו בשחקנים מדרגה שניה, כאילו היה בו הרוח לשחק את כל המחזה, לא רק את התפקיד הראשי.

סר

ממשיך קיילוס: „אנחנו מוצאים את סר במצב של טירוף. בדימוי שלי הוא ממש שומע את הקולות של שקספיר, של ליר, של אותלו — ועונה להן. יש רגע שהוא חש כליל מאויים, שהוא קם מן הכסא עליו ישב לפני הראי והתאפר, לוקח את כובעו ומנסה לברוח. הוא צועק לרוחות שאינו יכול לתת יותר, שאין לו יותר מה לתת, שלאף אחד לא אכפת שהוא מקצר את חייו ערב ערב על הבמה.

„הבריחה הזאת היא דבר שקורה לכל אחד מן היושבים באולם, בריחה מפני מלאך המוות — שאין ממנו מנוס. בורחים מפחד הבדידות שאף בה יש טעם מוות. אני לא מכיר מחזה טוב אחר, שהפחד הזה, איננו מרכזו — אם זו קומדיה דרמה או טראגדיה — זה הדבר שמעסיק את האמנים, בעיקר את הגדולים שבהם".

להיות כאלהים

„זהו מחזה לירי", הוא מרגיש, „תקיים זאת בתוך הטקסט, גם תאיטרלי. היות שזה מחזה על תיאטרון, הרגשתי שאני רוצה להבליט את הקסם שבו.

„כשפינקל (סר) נכנס לבמה, הוא קודר מן הצל של עצמו. הידיים רועדות לו. כשהוא מתיישב לשולחן ומתחיל להתאפר — זוהי טרנספורמציה. אדם אחר צומח מן האיפור, הנפלאים של איפור, שפם, זקן, פאה, מלבוש אחר — קורה נס. יש בכך משום קסם שאותו אחר לשחקנים, שכדרך מטורפת הם צריכים להיות צנועים אל מול הבוה האלוהי... בידיהם ליצור חיים, הקהל מרגיש את סר כאילו חי, חרש, שלא ראו בחייהם. מבחינה מרכזית החיים נוצרו במשך מיליוני שנים. אצלו מסוגלים ליצור משהו חי תוך כ־6 שבועות של חזרות מפחידה.

„לא, ההצגה אינה הולכת לגלות קרשצ'נדו, לקראת המוות. להיפך, זה מוקיר לחיים וליופי שלהם. עם הומור וגם עם קטנוניות של תפיסת פוזות ומרכזיות על הבמה, השתלטות על רפליקות.

„התפאורה של אריאן נוקס מדגישה את היות המקום תיאטרון, כריאליזם, כסמלגה כהתמציתות של מסרים. צריך היה להיות — אבל על הקירות צוותרים. אלא שהייתי מעדיף במה יותר גדולה מזו שיש לנו כאן בבימרתף. המושג אילוזיה לא הכל עלי..."

בעריכת יואב אביב

מאסיה לאירופה דרך סיביר

הגענו לזמנים טובים ● סיביר הופכת אט־אט לדרך המלך להובלת מטענים מאסיה לאירופה בחמש־עשרה השנים האחרונות משקיעים הרוסים כסף רב בפיתוח מסילות הברזל בערבות האין סופיות, והיפאנים מעבירים דרכן סחורות לאירופה ● זה התחיל לפני הגלסנוסט, ועכשיו החזון הרוסי מתממש

כשאומרים סיביר, נדמה שמדברים על ערבות־שלג אינסופיות שרגל אדם שוב אינה דורכת עליהם. ואולי ערבות אלה שמורות רק לחוקרי ק.ג.ב. ואסירי השלטון ברוסיה. אלא שהאמת היא, שהרוסים מבקשים לנצל את סיביר ולהפוך את הערבות הענקיות האלה לנתיב תחבורה יבשתי המקשר בין אסיה לאירופה. והנתונים מראים שהם בדרך הנכונה.

עד לפני מספר שנים הסתכלו סוכני ההובלה מיפאן ומארצות אסיה האחרות על מערכת ההובלה באמצעות הגשר היבשתי הטראנס־סיבירי (S.L.B) כעל אמצעי הובלה אלטרנטיבי להובלת סחורותיהם בעיקר במכולות, וזאת במטרה להגיע לערים אירופאיות. היה זה, כאמור, אמצעי. אף אחד לא חשב מעולם שיהפוך לנתיב תובלה ממשי. לא כך הרוסים.

במרוצת השנים האחרונות הפך הגשר היבשתי הטראנס־סיבירי לאמצעי בן־תחרות. בשנים האחרונות חל שיפור ניכר בהובלת המכולות דרך גשר יבשתי זה. למובילים רבים הוכח לפתע, כי במספר לא מועט של מקרים נתיב זה עדיף על נתיבים שהיו מקובלים עד כה, ובעיקר על נתיבים שעברו דרך הים.

בין שנת 1980 ל־1986 נבנו שני מסופי מכולות ענקיים בתחילת הגשר ובסופו. כמו כן החל לפעול בעיר ברסט שעל גבול פולין ורוסיה, מסוף מודרני ביותר עם מתקנים לטיפול במכולות. נקודה זו הנמצאת ליד ברסט, מקשרת למעשה את הגשר הטראנס־סיבירי עם מערכת הרכבות הענפה של אירופה כולה.

את הדברים האלה מוסר הבטאון של המכון לחקר הספנות והתעופה, והוא מוסיף כי בהתאם לרשויות הגשר היבשתי הטראנס־סיבירי, עבודות הבנייה שהתבצעו במעבר ביקל־אמור הסתיימו והם הוסיפו 2170 מיל נוספים לגשר עם ארבע מסילות רכבת נוספות. בנייה זו היא אחת הסיבות העיקריות להתפתחות נתיב העברת סחורות זה והיא הסיבה שהגדילה בצורה משמעותית את יכולת ההובלה של הגשר היבשתי.

עבודות אלה ועבודות נוספות שבוצעו לאורך הנתיב המכונה „הגשר היבשתי" הביאו לחסכון ניכר ומשמעותי מאוד בהמשך ההובלה בין נמלי אסיה הגדולים לבין היעדים של הסחורות באירופה.

מרחק ההובלה באמצעות הגשר קצר היום בכ־30 אחוז לעומת ההובלה בים. משך ההובלה בין הנמלים לבין היעדים עשוי להימשך בין 25 ל־20 יום. בין 80־90 אחוז ממרחקי ההובלה לאורך הגשר היבשתי מבוצעים כיום באמצעות רכבות שמהירותן גדולה פי־שניים ממהירות האוניות החדישות והטובות ביותר.

בחמש־עשרה השנים האחרונות התרחב השימוש בגשר באורח דרסטי מ־232 TEV ב־1971 ועד ליותר מ־10 אלף TEV בשנה כיום. מפעילי הגשר הטראנס־סיבירי צופים שעד סוף העשור הנוכחי יהפוך הגשר ממערכת הובלה משנית למערכת ההובלה הדומיננטית מאסיה למערב.

לטוס, לנהוג — ולהשתכנע

מי שלא טס מימיו ואינו מתכוון לטוס הקיץ, יוכל בכל זאת לחוות „טיסה" שבסופה נחיתה רכה ובטוחה. זאת תהיה אחת האטרקציות בתצוגת הישגי התחבורה האווירית, הימית והיבשתית של ישראל בתערוכת ה־40.

„הטיסה" תתקיים בתצוגת ביתן רשות שרות התעופה שעוצב בטכנולוגיות הדמייה המאפשרות לחוות את כל תהליך הטיסה מרגע העליה למטוס עד הירידה ממנו, כולל האזנה לשיחות קברניט המטוס.

עוד בתצוגת התחבורה, שתשתרע על פני יותר מ־1000 מ"ר, אפשרות למבקרים לבדוק את מצבם כ„עברייני תנועה" במחשבי משרד הרישוי שיותקנו בביתן.

בתצוגת המינהל לבטיחות בדרכים יוכלו המבקרים לבצע בדיקת עיניים לנהגים ולפני הבדיקה יחוו הליכה בטוחה בכביש שכולו מכשולים והפתעות. מתקן ה„משכנע" שיופעל בתצוגה יאפשר התנסות אישית במצבים שונים הקשורים בשימוש בחגורות הבטיחות.

בתצוגת השרות המטאורולוגי ניתן יהיה לקבל במקום, בנגיעה על חיישני מגע, מידע על מזג האוויר בימים שונים.

חברת „אגד" תציג בובות ודמויות נוסעים מ־1948 ועד היום, וכל זאת על רקע האוטובוסים של החברה שהיו בשימוש עם קום המדינה.

מצא לו איפה לנחות

● זה קרה ליד האוטוסטרדה בעיר מנצ'סטר באנגליה, בשבוע שעבר. מטוס קל ביצע נחיתת אונס על הכביש ופגע בסיטרואן דה־שבו, בה נסעו מבקרים שבאו לביקור מאוניברסיטה אמריקנית. שלושה מנוסעי הדה־שבו נפצעו קל; הנהג נפצע קשה ושני טייסי המטוס נפצעו קל (צילום: איי.פי)

סופר־פולקסווגן: קוראדו

פולקסווגן עומדת להציג בסוף אוגוסט מכונית ספורט חדשה לחלוטין: פולקסווגן קוראדו. מנוע הקוראדו חדש אף הוא ויהיה בנפח 1.8 ליטר עם מגדש טורבו G 60, הספקו 160 כוח־סוס. בניגוד לשמועות לא תפסיק פולקסווגן את ייצור דגם שירוקו. הקוראדו יהווה דגם ספורט־על בחברה ואמור להתחרות בשוק מכוניות הספורט ובעיקר עם פורשה. פולקסווגן מקווה למכור כ־20 אלף יחידות מדגם זה בשנה.

סובארו — מייצרים פחות

כמויות הייצור של יצרן הרכב היפאני פוג'י, המייצר את דגמי „סובארו", ירדו בשנת 1987 ל־605,257 מכוניות, לאחר שבשנת 1986 ייצר, יצרן הרכב השביעי בגודלו ביפאן, 628,303 מכוניות.

פרטים אלה מופיעים בשנתון הסטטיסטי 1988, שהוציא לאור איגוד יצרני הרכב ביפאן.

הירידה בייצור „סובארו" חלה בעיקר בייצור מכוניות נוסעים: מ־287,039 ב־1986 ל־266,755 מכוניות. גם ביצוא סובארו חלה ירידה: מ־307,533 מכוניות מיוצאות בשנת 1986 ל־296,706 ב־1987.

בשנתון נמסר עוד כי כלל ייצוא הרכב מיפאן לישראל בשנת 1987 הגיע ל־20,067 מכוניות (18,525 מתוכן — מכוניות נוסעים).

סך ייצור הרכב ביפאן בשנת 1987 הגיע ל־12,250,000 מכוניות — ירידה קלה ביחס ל־1986 (12,260,000). כלל היצוא הגיע ל־6,305,000 מכוניות — ירידה ביחס ל־1986 (6,605,000) וירידה ניכרת ביחס לשנת 1985 — שנת השיא בייצוא רכב מיפאן (6,730,000).

השנתון מגלה כי בשנת 1987 עמד יבוא הרכב ליפאן, המטילה מגבלות רבות על יבוא רכב לתחומיה, על 110,771 מכוניות.

אל הנגב בדרך לא דרך

בעוד שבועיים, ב־5 ביולי, ייצא לדרך מסע המטורה „אל הנגב" שהוא אינו אלא תחרות ראלי מיוחדת במינה לג'יפים ואופנועי שטח הנערכת במסגרת חגיגות ה־40 למדינה.

המסע יזנק, כמובן, מירושלים. במהלכו יסעו כלי הרכב בנוגות במשך שלושה ימים אל הנגב. המסע ייערך בחלקו הגדול בדרכים בעלות עבירות קשה וביום הראשון יצטרכו המתחרים לנווט בעזרת מפות ועל־פי כתב חידה שיהיה ברשותם ולעבור במספר נקודות דרך שני צירי תחרות בלתי־זהים.

בלילה הראשון ייהנו המשתתפים מערבי שירה בחיק הטבע, וביום השני והשלישי יסעו המתחרים דרך מצפה רמון ולאחר שיקיפו אותה, ישובו לבאר־שבע שם ליד אנדרטת הנגב, ייערך טקס הסיום.

ממארגני האירוע נמסר כי קיימת היענות רבה וכי עשרות כלי רכב ואופנועים יטלו חלק במסע.

היה בטוח

לך על בטוח, לפחות תבדוק

רבות נכתב ונאמר על השיטה והמוזות של ביקורות הרכב, הנעשות בדרך־כלל במוסך בעת הביקורת התקופתית. הבדיקות במערכות הרכב השונות חיוניות לגילוי מוקדם של הליקויים ולתיקון מוקדם של ליקויים קיימים, המסכנים — לעתים — את הנהג.

אין להסתמך על בעל המקצוע בלבד או על הביקורת התקופתית, שתדירותה לעתים נמוכה מאוד. ניתן לבצע בדיקות חשובות גם בשיטת „עשה זאת בעצמך". להלן מספר דוגמאות.

● בדיקת נזילות: לעתים מרגיש הנהג בירידת מפלס השמן במנוע. המחשבה המיידית היא שהמנוע „אוכל" שמן. אולי זאת נזילה? בערב, עם החניית המכונית למשך הלילה, פורשים כמה עיתונים מתחתיה ובעיקר מתחת למנוע, לתיבת ההילוכים ולציר האחורי. בבוקר יתגלה אם אמנם יש נזילה ומאין.

● בדיקת צמיגים: לשם עריכת הבדיקה יש להצטייד במד לחץ אוויר ומברג. המברג מיועד לניקוי החריצים מחצץ ואבנים קטנות שחדרו לתוכם. בודקים בכל צמיג אם לחץ האוויר תואם את הוראות היצרן. יש לדאוג ללחץ שווה בכל שני צמיגים שעל ציר אחד. אם חסר אוויר יש לזכור למלא בהקדם. עם בדיקת לחץ האוויר רצוי לבחון אותם במבט כדי לראות את מצבם וצורת בלייתם. אם מתעוררים ספקות, רצוי להיוועץ עם בעל מקצוע.

● בדיקת בולמי הזעזועים: לשם בדיקת הבולמים צריך לעלות על המגרש הקדמי ולקפוץ עליהם בקלות. אם הרכב יורד תחילה, ומיד חוזר למקומו הרי הכל תקין. אם הרכב, עקב הלחיצה, עולה ויורד מספר פעמים בצורה מחזורית, הבולמים פגומים ואינם מסוגלים לבלום את הזעזועים. במקרה זה יש להיכנס למוסך להמשך הטיפול.

● בדיקת מלאי: הכוונה למלאי הנוזלים והשמנים בכל המערכות. בדיקה זו טוב שתיעשה לפחות אחת לשבוע. בבדיקה זו בודקים את גובה מפלס השמן במנוע, מפלס המים במצנן, מפלס המים במצבר וכן בתיבת ההילוכים הרגילה והאוטומטית. אם חסר, יש למלא מייד וכן לבדוק את סיבת המחסור. באותה הזדמנות של בדיקת גובה המים המוחזקים במצבר, רצוי גם לבדוק את המגעים, לנקותם ולמרוח מעט משחת סיכה על הקטבים.

י. מושקוביץ

ה"קייזר" ההולנדי ואן־בסטן

יואל כץ
גרמניה

אחרי שתי בעיטות־11 רומניות, וכשנראה היה שהולנד וגרמניה זקוקות להארכה, הגיח מלך שערי אליפות אירופה, מארקו ואן־בסטן, בדקה ה־89, וכבש שער נצחון מצוין ★ גרמניה שסולקה מהגמר בשבת במינכן נותרה אבלה ושחקניה הסתגרו בחדר־ההלבשה ★ נצחון הולנדי ראשון על גרמניה מאז 32 שנה

השער היקר של הולנד: מארקו ואן־בסטן (שוכב עם הבלם קולר) כובש את שער הנצחון להולנד לרשת גרמנית אמש (1:2) (תצלום איי.פי.)

הדקה ה־89: יאן ווטרס חודרין מנבחרת הולנד שיגר כדור מדוייק למלך־השערים ההולנדי, מארקו ואן־בסטן, ברחבת שער גרמניה; לידו צילו, הבלם הגרמני קולר, חלוצת התולנדי של מילאן האיטלקית, בתנועה אומיינית, היטעה את הבלם ואת השוער אימל, והכדור שכן ברשת — 1:2 להולנד, בחצי־הגמר באליפות אירופה, במשחק מרתק שהתנהל לעיני 61 אלף צופים בהמבורג.

נבחרת גרמניה, שהוליכה 0:1, נותרה המומה. גם הדגלים הגרמנים נעלמו ביציעים. הכתום ההולנדי השתלט. שחקני גרמניה ניסו אמנם לתקוף בשלוש הדקות שהוסיף השופט הרומני יון איגנה, אבל ללא הועיל. גרמניה המארחת בחוץ. הולנד תתמודד בשבת אחה"צ במינכן עם המנצחת הערב בין איטליה וברית־המועצות.

הכדורגלנים הגרמנים מיאנו להתנחם. כמה מהם ישבו על הדשא, מורכני ראש. אחרים הורידו את נעליהם. הם סיימו את הטורניר בצורה דרמטית. ה"קייזר" פרנץ בקנבאואר נעלם. המאמן ההולנדי ריינוס מיכאלס צהל עם חניכיו. נקמה מתוקה להפסד ההולנדי לפני 14 שנה בגמר הגביע העולמי לגרמניה — 2:1.

שתי בעיטות־11 מפוקפקות

מעניין, גם הפעם הובקעו שני השערים הראשונים בבעיטות־11, כמו אז אך בצורה הפוכה. אז כבשה הולנד ראשונה וגרמניה השוותה וניצחה. הפעם הבקיעה גרמניה ראשונה והולנד השוותה וניצחה.

אין ספק, הנבחרת הטובה במגרש היא שזכתה בנצחון. אחרי שספגו את השער הראשון, בבעיטת־11 מפוקפקת, השתלטו ההולנדים על כר־הדשא ותקפו ללא הרף את השער הגרמני. בהגנת־הברזל של גרמניה ניבער פירצות, אבל ההולנדים לא ניצלו זאת. המאכזב הגדול בנבחרת הולנד היה כוכבה, רוד חוליט, שנשמר היטב ולא עשה מאומה.

המאמן מיכאלס לא חשב הרבה ואחרי שהולנד ספגה את השער הכניס במהירות חלוץ נוסף, את קיפט, מבקיע שער־הנצחון מול אירלנד, במקום הותיק מיורן. ואכן, המהלך היה נכון. ואן־בסטן וחבריו הלכו על כל הקופה — ולקחו אותה, בצדק רב.

ההגנות היו החלק החזק בשתי הקבוצות. ההגנה הגרמנית הנוקשה הסתדרה היטב עם הכדורים הגבוהים של ההולנדים. גם ההגנה ההולנדית, עם שחקן העודף ריימונד קומאן, שעלה מדי פעם לעזרת ההתקפה ושיגר פגזים שהחטיאו את השער הגרמני, היתה איתנה.

שתי הנבחרות לא שמו דגש על קישור. הם שיגרו פעמים רבות כדורים ארוכים מההגנה להתקפה, בעיקר במחצית הראשונה.

השופט הרומני איגנה פסק בפזיזות על כדור ה־11 לטובת גרמניה. זאת אחרי שקיפח לא פעם את נבחרת הולנד. גם בעיטת ה־11 להולנד, כשואן־באסטן הוכשל, היתה מפוקפקת. אילו לא שרק קודם על פגדל גרמני — לא היה שורק על בעיטת־11 הולנדית.

גרמניה ויתרה ברגע האחרון על חלוצה המצטיין ליטברסקי, שחש כאבים בבטנו. במקומו עלה לשחק פרנק מיל. רק בדקה ה־84 "החלים" ליטברסקי והצטרף לחבריו.

מחצית מלהיבה

הדקה ה־5 היתה היפה היחידה של חוליט כשתיעתע באגף ימין, אולם הכדור שהרים למרכז לא מצא את הכתובת הנכונה. שתי בעיטות ארוכות־טווח של ריימונד קומאן החטיאו. ההתקפות היו הדדיות. הכדור הועבר במהירות משער לשער. בדקה ה־15 מישגה הולנדי: ריימונד קומאן מסר כדור קצר לשוער ואן־ברויקלן, מיל פרץ והשוער הרחיק.

בשלהי המחצית הראשונה השתלטו ההולנדים, הירבו לתקוף אך בדקה ה־36 היתה דווקא לגרמניה הזדמנות להבקיע כשקולר נגח מעל לשער ההולנדי. בדקה ה־44 תיקול בין ואן־בסטן ואימל וידו של השוער הגרמני היתה על העליונה. פציעתו של שחקן־העודף הגרמני המצטיין הרגט גרמה להחלפתו בפליגלר.

הדקה ה־55 פתחה את הדרמה הגדולה: פריצה של הגרמני קלינסמן ורייקארד הכשילו. נדמה היה כי השופט יפסוק על כדור מ־16 מטר, אך זה הורה לעבר הנקודה הלבנה: הקפטן הגרמני מאתאוס בעט חזק, השוער ההולנדי זינק לפינה הנכונה ולא הצליח לעצור את הכדור — 0:1 לגרמניה.

ההולנדים כעסו על השופט והשוער ואן־ברויקלן אף ספג כרטיס צהוב. הולנד השתלטה על המגרש; גרמניה נסוגה להגנה ומדי פעם יצאה להתקפות מתפרצות.

נסיונות הולנד לכבוש שער־שוויון נשאו פרי בדקה ה־74: פריצה של ואן־בסטן; קולר הכשילו והשופט הורה שוב: בבעיטת־ה11 ריימונד בעט חזק פנימה — 1:1.

שער נצחון

ההולנדים נרגעו מעט, והגרמנים ניסו לפרוץ קדימה. ליטברסקי נכנס במקום מיל, אבל בדקה ה־89 הוכרע גורל המשחק: ווטרס מסר לואן־בסטן ברחבה, קולר ניסה למנוע ממנו לבעוט לשער, לא הצליח בכך והחלוץ ההולנדי, שזה היה שערו הרביעי בטורניר, שיגר שטוח פנימה ממרחק של כ־12 מטר — 1:2.

המתח היה בשיאו. הגרמנים ניסו להשיג שוויון בשלוש הדקות שהוסיף השופט הרומני אך ללא הועיל.

גרמניה ספגה נוק־אאוט. הולנד בגמר.

● הולנד: ואן־ברויקלן, ואן־טיחלה, רייקארד, ריימונד קומאן, ואן־ארלה, ווטרס, חוליט, ארנולד קומאן (סוכרין), מיורן (קיפט), ואנגבורג, ואן־בסטן.

● גרמניה: אימל, ברמה, קולר, הרגט (פליגלר) בורובקה, רולף, טון, מאתאוס, פלר, קלינסמן, מיל (ליטברסקי).

● מלך השערים

1. ואן־בסטן (הולנד) 4
2. פלר (גרמניה) 2

בקנבאואר מודה: לא שיחקנו מספיק התקפי

יואל כץ

נבחרת גרמניה הסתגרה בחדר ההלבשה אחרי המשחק ועד סגירת הגיליון לא יצא ממנו איש. כולם היו המומים. מנגד בחדרי ההלבשה של ההולנדים שמחה וששון. ביציעים תזמורת שהגיעה מהולנד וניגנה מנגינות עליזות.

בקנבאואר הספיק לומר לעיתונאים: אנו לא שיחקנו מספיק משחק התקפי ואין זו בעיה של הנבחרת הלאומית אלא של הכדורגל הגרמני. כל הכבוד לנבחרת ההולנדית אשר ידעה בדקות הקובעות להשיג את הנצחון.

אכן ההולנדים נקמו את ההפסדים הרבים שספגו מהנבחרת הגרמנית. לראשונה מאז 24 במרץ 1956 בדיסלדורף ידעו ההולנדים לנצח את היריב הנוקשה בביתו הוא ולעלות לגמר.

אמת — הנצחון של ההולנדים לא היה קל בכלל. אמנם לא היה לנו ספק מי הנבחרת הטובה בשדה. ההולנדים נטלו מן הדקה הראשונה את רסן המשחק ולא הוציאו אותו מידיהם עד הסוף. הם תקפו, כבשו שטח, במסירות ארוכות, ותוך גילוי משחק קבוצתי נהדר ידעו להתקרב חיש מהר אל השטח של השער הגרמני אבל לא יותר מזה.

עובדה שבמשך כל 90 הדקות לא הוטרד אימל בשער הגרמני אף לא פעם אחת. התקפות ההולנדים נסתיימו בדרך כלל ברגלי המגינים הגרמנים אשר ידעו לשמור היטב שמירה אישית לוחצת. הגרמנים לא יזמו הרבה הם נאלצו להסתפק — נוכח היתרון הטכני של ההולנדים ומשחק מרכז שדה נהדר של ואטרס, ונגנברג וקומן, ושורת חלוצים נהדרת — בפריצות מן האגפים שאחדות מהן אף היו מסוכנות אלא שגם ון ברויקלן לא הוטרד רבות. גם ריקארד וגם המגינים היו מצויינים.

במחצית השניה חזרה התמונה על עצמה. אבל אז באו שתי החלטות של השופט הרומני איגנה אשר אמנם לא הצליח לקלקל את ההצגה הנפלאה במגרש שכמותה לא ראינו מזמן, אבל אין כל ספק ששתי החלטותיו לגבי בעיטות ה־11 לא היו נכונות. שתי הפגיעות כביכול בקלינסמן ובואן בסטן שגרמו לבעיטות 11 מטרים לא היו לדעתי ולדעת רבים מוצדקות.

את הצדק עשה ואן בסטן כשהשתחרר מפיקוחו של קולר וכאשר קיבל מסירה שטוחה מצויינת מואוטרס, הכניע בבעיטה שטוחה את אימל וזה היה הסוף.

אכן, היתה זו הצגת כדורגל נפלאה של שתי נבחרות מצויינות, קרב של כדור כדורגל ראוי לשמו כאשר הנבחרת שידעה יותר להציג כדורגל התקפי, מאורגן ומשולב זכתה — וכולנו סבורים שגם הפעם הצדק נעשה.

והמומחים סבורים: איטליה תהיה היריבה בגמר

יואל כין, גרמניה

העיתון השווייצי המפורסם "ספורט" כינה את אזגליו ויצ'יני, מאמנה הלאומי של איטליה, "גורבצ'וב של הכדורגל". זאת משום שבאחד הראיונות הרבים שהיו למאמן האיטלקי הוא הביע פליאה מגורבצ'וב על הרפורמות שלו וטען כי גם הוא גורם לשינויים מרחיקי לכת בכדורגל האיטלקי, "הרהמהי" — כך אמר — "הנבחרת האיטלקית לאליפות אירופה זו".

ואכן, אין כל ספק שאיטליה באליפות זו היא נבחרת אחרת מכפי שהיינו רגילים לראות אותה. היא נבחרת לוחמת המייצגת כדורגל מודרני, ללא שמץ של הקטנצ'יו המפורסם שלה, (משחק בונקר). נבחרת תוססת, צעירה, המשחקת גם 90 דקות תמימות ונהנית מאד משירותיו הטובים של ויאלי בתור חותקפה. ואמנם אמר המאמן ויצ'יני: "טוב שיש לנו ויאלי. ללא שעריו לא היינו מגיעים לחצי הגמר".

העיתונות האיטלקית מתייחסת ליריב הסובייטי בחשדנות רבה. היא אינה מתלהבת מהכדורגל הסובייטי ומזכירה שוב ושוב את התבוסה הרוסית בבארי לפני מספר חודשים כאשר ברית המועצות הובסה בסיום מחנה האימונים שקיימה באיטליה, 4:1. אבל גם האיטלקים יודעים שהמשחק ההוא היה בלתי מחייב והנבחרת הרוסית היתה רחוקה אז מכושרה של היום. האיטלקים חוששים מאוד כמובן מהמהירות של החלוצים הסובייטיים, בפרט כאשר הידיעות באות מהמחנה הרוסי כי בילנוב יהיה מוכן למשחק. לעומת זאת חיג'אמולין לא ישחק כנראה אלא אם הרופאים הסובייטיים יחוללו נס. "ראסייב אינו יאשין" אומרים באיטליה ואינו פנומן, ניתן לנצחו.

האיטלקים נמצאים כמובן כבר בסביבות שטוטגארט והתאמנו אמש באיצטדיון נאקר בו ייערך המשחק. לעומת זאת הרוסים ויתרו על אימון פומבי באיצטדיון, חזרו לבית ספר רואיש ובשמירה על סודיות מוחלטת מתכוננים למשחק. האיטלקים מודאגים כאמור מכושרו המצויין של פרוטאסוב ואינם מסתירים את החשש מפני חלוץ המחוץ הזה.

המשחק הרשמי בין שתי הנבחרות נערך לפני 20 שנה ואז הן נפרדו בתיקו אפס בשלב חצי הגמר בנאפולי והאיטלקים עלו לגמר עם ניצחון את יוגוסלביה והיו לאלופי אירופה. כפי שנמסר מיועד פרי לשמור על פרוטאסוב ומלדיני בן ה־19 על בילנוב. פציעתו של חידג'אמולין יוצרת במידה מסויימת בעיה.

העיתונאים המקורבים ללובנובסקי סבורים שבמקרה זה במנוע יחזור לתפקיד ליברו וסולאקבלידזה ישחק בצד ימין של ההגנה.

דעות מומחים הם לטובת איטליה. ברית המועצות היא נבחרת טובה, מסוכנת אך לא גדולה, סבורים יודעי העניין.

הרכבים משוערים להיום בשטוטגארט, שיהיה קרוב לוודאי מלא על 71 אלף מקומותיו (נמכרו עוד 4000 כרטיסים למכירה).

● איטליה: זנגה, ברגומי (משחקו ה־50 בנבחרת הלאומית), פרי, רונגרוני, אנצ'לוטי, דה נאפולי, ג'יאניני, מלדיני, ויאלי, מנציני.

● ברית המועצות: דאסייב, חידג'אמולין (בסונובג), כסונוב (סולאקבלידזה), קוזנצוב, ליטוי־בצ'נקו, סברוב, מיכאיליצ'נקו, אלייניקוב, רץ, בילנוב, פרוטאסוב.

ישפוט: פונה מבלגיה.

צ'סנוקוב מחוץ לוימבלדון. גם בלום

● טניס

קילש פרשה

המדורגת 11 בוימבלדון הגרמניה קלאודיה קילש, פרשה מן המשחקים עקב פציעה אתמול בברכה השמאלית.

הגרמניה בת ה־24 נאלצה לפרוש בשבוע שעבר מן הטורניר באיסטבורן, שהיווה הכנה לוימבלדון חזרה הביתה, ותאושפז בבית החולים בפרייבורג.

קילש ניסתה להתאושש, אולם באימון האחרון על משטח דשא בוימבלדון נפגעה בגיד הרגל ששם קץ להשתתפותה.

הטניסאי הישראלי השני בוימבלדון גלעד בלום נוצח בסיבוב הראשון על ידי הגרמני אריך יילן בארבע מערכות 6:3, 3:6, 6:4, 6:3.

יילן מדורג 46 בעולם והמדורג השני של מערב גרמניה אחרי בוריס בקר, בעוד שבלום אינו מדורג בין 100 הטניסאים בעולם.

מרטינה נאוורטילובה, המדורגת שנייה, שברה את שיאו של השבדי ביורן בורג, כשרשמה לזכותה נצחון 42 רצוף, כשהכניעה תוך 49 דקות, את היוגוסלבית סאבריגה גולש 6:1, 6:2.

המדורגת ראשונה שטפי גראף בת ה־19 מגרמניה, הכניעה תוך 46 דקות את המדורגת הסינית הו נא מארה"ב 6:0, 6:0, אבל המדורגת שלישית, פאם שרייבר מארה"ב נאלצה להיאבק קשה כדי לנצח את דינקי ואן רנסבורג מדרום אפריקה 6:2, 6:4, 8:6.

המדורגת עשירית, לורי מקניל מארה"ב, ניצחה את האוסטרלית ניקול פרוביס (הופיעה בחצי גמר הרולאן גארוס) 6:3, 7:5 ואלי האוקאמי מארה"ב ניצחה במפתיע את בת ארצה קייטי הורבאס 6:4, 6:4.

את ההפתעה עד כה חוללה הצרפתיה פסקל פאראדיס שניצחה את המדורגת שביעית מנואלה מאלייבה מבולגריה 6:4, 6:3.

המדורג הראשון בין הגברים שהודח, היה הסובייטי אנדריי צ'סנוקוב, המדורג 14. הוא הפסיד לגרמני אנגו ריגלבסקי 5:7, 4:6, 4:6.

המדורג 2 מאטס וילאנדר משבדיה, גבר על הארגנטיני המדורג 76 בעולם, אדוארדו מאסו (ניצח את מנסדורף בפאריס) 6:3, 6:4, 7:6 וג'ון מקנרו מדורג שמיני, הכניע את האוסטרי בן ה־19, הורסט סקוף 6:1, 7:5, 6:1.

קווין קארן, יליד דרום־אפריקה ואזרח ארה"ב, שלפני שלוש שנים ניצח את מקנרו בוימבלדון הפסיד לצ'יליאני ריקרדו אקונייה 6:7, 7:6, 6:4, 6:7.

קן פלאך מארה"ב ניצח את האוסטרלי פיטר דוהאן, שהדיח אשתקד בסיבוב השני את בקר 7:5, 6:7, 6:3.

אלוף הודו, ראמש קרישנאן, ניצח את הקנדי גראנט קונל 6:2, 6:4, 5:7, 6:1, 7:5. ווילי מאסור (אוסטרליה) — סטיב שאו (בריטניה) 6:3, 7:6, 4:6, 6:2.

האהובים והנעימים בעבר, ג'ימי קונורס וכריס אוורט מארה"ב המדורגים במקום החמישי העפילו לסיבוב השני.

קונורס בן ה־35 ניצח את בן־ארצו ליף שיירס 6:3, 7:6, 6:1. וכריס אוורט בת ה־33 הכניעה את הצרפתיה דה־שנה 6:1, 6:2.

נטליה זוורבה מברית־המועצות, המדורגת שמינית, גברה על האמריקנית רוני רייס 6:2, 6:3.

תוצאות בין הגברים: קלי אוורנדן (ניו זילנד) — ג'רום פוטייה (צרפת) 7:6, 6:4, 6:2. יונאס סוונדון (מדורג 12 משבדיה) — טים וילקינסון (ארה"ב) 6:1, 7:6, 6:3. מילוסלאב מאצ'ר (צ'כיה, 9) — אגוסטין מורנו מכסיקו 7:6, 7:6, 6:2. מאגנוס גוסטאפסון (שבדיה) — טאריק בנהאבילס (צרפת) 6:3, 6:4, 6:4. ג'יי ברגר (ארה"ב) — פרננדו לונה (ספרד) 6:1, 7:6, 6:0. סמי ג'יאמלבה (ארה"ב) — ריקי אוסטרטון (גרמניה) 6:7, 6:2, 6:1, 4:6, 6:4. מרק וודפורד (אוסטרליה) — יוהאן קריק (ארה"ב) 7:6, 6:3, 6:4. אנדריי אולקובסקי (בריה"מ) — תומאס שמיד (צ'כיה) 6:4, 6:4, 6:4. באדי מיור (דרום אפריקה) — סרג'יו קאסאל (ספרד) 6:2, 6:3, 4:6, 6:1. ריצ'י רנברג (ארה"ב) — קריסטיאן סאצ'אנו (גרמניה) 7:5, 2:6, 6:3, 7:5. ג'רמי דייטס (בריטניה) — קריסטו ואן רנסבורג (דרום אפריקה) 2:6, 1:6, 6:3, 7:5, 6:4. רוברט סגוסו (ארה"ב) — שיין באר (אוסטרליה) 6:2, 6:7, 6:4, 6:3. סלובודאן זיבוינוביץ' (יוגוסלביה, 16) — הוראסיו דה לה פנייה (ארגנטינה) 5:7, 7:6, 6:4, 6:4. אלכסנדר וולקוב (בריה"מ) — טיירי שאמפיון (צרפת) 4:6, 7:6, 3:6, 7:5, 6:4. רוריק רוסטאניו (ארה"ב) — חיימה איזאגה (פרו) 6:0, 6:3, 7:5. פטריק קנן (גרמניה) — הוב ואן בוקל (הולנד) 6:3, 6:2, 6:4.

נשים: גבריאלה סאבאטיני (ארגנטינה, 5) — קארלינג באסט סגוסו (קנדה־ארה"ב) 6:2, 6:2.

השער של לותר מאתאוס בבעיטת־11 שלא הציל את גרמניה נגד הולנד (1:2). (תצלום: איי.פי.)

הרב פיגלי מצרפת

יואב אביב

אליפות העולם בשייט בגלשני מפרש בחופה הוכרעה אתמול לאחר שהשייט הצרפתי הרב פיגלי מצרפת סיים בשני השיוטים שנערכו במקום הראשון ובסך־הכל הוא סיים שלושה מתוך ארבעת השיוטים שנערכו עד כה במקום הראשון.

אתמול נערכו באליפות העולם בחופה השיוטים השלישי והרביעי. בשיוט השלישי סיים במקום השני מישל קנטה מצרפת ובמקום השלישי ג'ונס דווידסון משבדיה. בשיוט הרביעי הגיעו אחרי פיגלי עט, פורסטר מגורבגיה ואריק בלו מצרפת.

הרב פיגלי הותיר הרחק מאחוריו את הפייבוריטים בני ארצו ז'אן קלוד, אריק בלו ואת מי שיטע לסואל לייצג את צרפת רוברט נאגלי.

הישראלים המשיכו לאכזב גם אתמול ואמיר ארד דורג במקום הטוב מביניהם, המקום ה־26.

בין הנשים ניטש קרב עז על המקום הראשון בין פסל ז'ינו משווייץ לבין ולרי קפר מצרפת.

אתמול ביקש סגן נשיא הוועד האולימפי אהרון בוצר, המאושפז בבית החולים "רמבם" מאז החלה האליפות, כי מארגני האליפות יביאו לו מכשיר קשר למיטת חוליו כדי שיוכל לעקוב אחר התחרות. הטוטו הוסיף אתמול עוד 15 אלף שקלים סיוע לתחרות כדי שאפשר יהיה לצלם סרט וידיאו תיעודי.

האחים טורטן במקום השישי בתחרות בגרמניה

צמד השייטים דן ורן טורטן מדורג במקום השישי בתום הזינוק השלישי במפרשיות מדגם 470 בשבת, קיל שבמערב גרמניה.

אתמול סיימו הישראלים במקום ה־12 ושלשום במקום השלישי.

משתתפות 70 מפרשיות מ־21 מדינות. הישראלים מנסים בתחרות זו סירה חדשה ולדבריהם הסירה והאביזרים שלה מעולים.

הקפאת תקנון התשלומים בארצית

● כדורסל

יצחק ויטהוף

התאחדות הכדורסל הפולנית שיגרה לישראל מברק ובו היא מזמינה את נבחרת הכדורסל שלנו לטורניר בין לאומי בוורשה שיתקיים בין ה־6 ל־7 בינואר 1989.

הפולנים ציינו כי בנוסף לישראל תוזמן נבחרת מערבית נוספת, כנראה פינלנד. עוד יטלו חלק בטורניר נבחרות מהגוש המזרחי.

בשנה שעברה שיחקו בטורניר זה נבחרות רומניה, בולגריה, צ'כוסלובקיה וקבוצה מכבית הפועלים.

הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל אמורה להחליט בעניין זה ויו"ר הועדה איתן חפר אמר אמש כי הטורניר בפולין נופל בדיוק כאשר יערך המחזור השני בגביעי אירופה. "האיגוד רואה בחיוב את בקשת פולין לבוא אליה עם נבחרת. נעשה הכל כדי לשגר לשם נבחרת ואם לא נוכל לשלוח את הבוגרים תצא אולי נבחרת העתודה" אמר חפר.

לאיגוד הכדורסל הגיעה פניה טלפונית ממאמנה הצ'כי של נבחרת הולנד בכדורסל ולדימיר האגר המזמין את נבחרת ישראל לסדרת משחקי אימון נגד נבחרת הולנד בסוף השבוע הנוכחי. מאמן רלף קליין ויו"ר הועדה המקצועית איתן חפר החליטו לדחות את בקשת מאמן הולנד מתוך מחשבה כי לנבחרת עדיף להתאמן בארץ.

רמת־השרון — הנפלד היום בביהמ"ש

בית המשפט המחוזי ידון הבוקר בבקשתו של הכדורסלן נרב הנפלד להצהיר עליו כבעל שחקן חופשי.

בפניו של השופט שאול אלוני יבקש הנפלד להשתחרר מאגודת ספורט רמת השרון "הסוחרת" לפי דבריו בכרטיס השחקן שלו בכל שנה.

הזמנה מההתאחדות הפולנית

יצחק ויטהוף

נשיאות איגוד הכדורסל דנה בישיבתה אתמול בהצעה להקפיא מענה הקבוצה את תקנון התשלומים לקבוצות הליגה הארצית ומטה (בלאומית לא קיים תקנון מעין זה). ההחלטה על כך תיפול בהנהלת האיגוד שתתכנס בשבוע הבא.

בנשיאות נאמר כי ניסיון השנתיים האחרונות הראה כי קשה לכפות את התקנון על הקבוצות והוכחה הטובה לכך היא העמדתן לדין של 44 קבוצות שהורשעו ולפיכך אין הצדקה להמשיך כך.

כך בכך עם ההחלטה לביטול תקנון התשלומים תאשר הנהלת האיגוד כי בליגה הארצית מחוז הצפון ישחקו בעונה הבאה 13 קבוצות ולא 12 כפי שהיה בעבר.

הפועל עפולה יזרעאל תהיה הקבוצה ה־13, זאת לאחר שהורשעה בחריגה מהתקנון ובעקבות כך העפילה תחתיה מכבי ימק"א נצרת.

ואם אמנם כך אז מכבי ראשון לציון שעלתה לליגה הלאומית עם שתי נקודות ליגה פחות תתחיל את העונה ככל הקבוצות ללא נקודות שליליות.

נבחרת הכדורסל מתכנסת שוב

נבחרת ישראל בכדורסל תשוב ותתכנס היום למחנה אימון במכון וינגייט שימשך עד ליציאה להולנד ביום רביעי הבא.

14 השחקנים שנטלו חלק במסע לאיטליה יפגשו היום להמשך האימונים לקראת המשימה הקדם אולימפית.

הישג השנה להייקה דרקסלר

השותפה לשיא העולמי בריצת 200 מטר, המזרח־גרמניה הייקה דרקסלר, קבעה בדיסלדורף את הישג השנה למרחק זה — 21.94 שניות.

השיא העולמי שלה ושל בת־ארצה מאריטה קוך, עומד על 21.74 שניות.

ההישג נקבע ביום האחרון של התחרות הבין־ארצית בין שתי הגרמניות, בה הכניע המזרח את המערב בהפרש ניכר, הן בין הגברים והן בין הנשים.

קלאודיה אושקנאט עברה 100 מטר משוכות ב־12.58 שניות.

במאבק בין שני שיאני עולם בעבר ובהווה, ניצח השיאן הנוכחי אלף טימרמאן, שהדף כדור־ברזל למרחק 21.78 מטר לפני אנדרו־באייר 21.48 מטר.

מזל וברכה לליגת הקיץ

יצחק ויטהוף

נשיאות איגוד הכדורסל נתנה אתמול את ברכתה לליגת הקיץ שתחל בחודש הבא, אך לא תתן חסות למפעל זה שיופעל ע"י גורם פרטי.

אתמול דנה הנשיאות בהצעתו של המאמן אריה מליניאק, מפעיל ליגת הקיץ, אך ההחלטה שנפלה אומרת כי כל שחקן או גורם אחר הקשור לאיגוד ורוצה לקחת חלק בליגת הקיץ יעשה זאת על דעת עצמו ורצונו החופשי.

עוד הוחלט כי נבחרת הנוער לא תיטול חלק בליגת הקיץ כפי שתוכנן בתחילה.

הישג נאה ליעל סגל

הטניסאית יעל סגל רשמה הישג נאה ביותר כשניצחה בלא פחות מארבעה משחקים בבית התגוששות של תחרות רבת המשתתפים שנערכה בסרביטון שליד לונדון.

התחרות היתה מיועדת לנערות וסגל זכתה כבכורה בבית התגוששות. היא ניצחה בגמר את ברטיאל מבריה"מ 6:3, 6:3. בחצי הגמר היא גברה על טופל מאנגליה 6:4, 6:1 וקודם לכן בשמינית הגמר היא ניצחה את מונסיה מארגנטינה 7:5, 6:7.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

(כ) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה.

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 ארץ מולדת, ממורה ומים למולדת (כ). 08.40 אנגלית ר'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי) לאן עפות האנפות. 09.20 אנגלית ו'. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע (ה', ו') זהירות רעל (כ). 10.30 פרפר נחמד, משחקים וצעצועים. 11.00 חשבון ו', חילוק בשברים עשרוניים. 11.30 קשת רענן, אור החיים ור' חיים בן־עטר (כ). 12.00 אנגלית ח'. 13.30 גיאוגרפיה כללית. ברזיל: חבל האמזונס. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 היווצרות המין האנושי: צעד אחד קטן... 15.00 טוב טוב הגמד. 15.35 שעת כושר. 15.45 מאתיים שניות, הדסה נעורים. 15.50 גברת פלפלת, משחק השחמט (כ). 16.00 שביל באמצע שביל בצר. טיול השבוע: יבנה. 16.15 פיצוחים. התמודדות בין אלופי פיצוחים של השנה האחרונה לתואר אלוף האלופים. 17.00 ערב חדש, מנחה: גדעון רייכר. 17.30 שמיניות באוויר. מגזין שבועי לנוער בשידור ישיר מנחה: דליק ווליניץ. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 חקלאות היום (ערבית). 19.00 כתו הבריאות. 20.00 עד פופ. מגזין לפופ ולבידור, התכנית תיוחד הפעם למוסיקה מהעולם השלישי, אמני רגיי, ומוסיקה שחורה. מנחה: אברי גלעד. 20.30 מבט לחדשות. 21.05 אליפות אירופה לאומות בכדורגל: משחק חצי הגמר (המשחק השני) שידור ישיר משטוטגארט. 23.05 סרט קולנוע, מונקי ביזנס, ארבעת האחים מארקס מסתננים לאניית פאר, המפליגה באוקיאנוס, ומסתתרים מפני הצות בדרכים המטורפות והמשונות ביותר שאפשר להעלות על הדעת. הסרט צולם בשנת 1931. 00.20 פסוקי של יום, חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.33 סרט מצויר, ציפור שאינה ככל האחרות. 18.40 סרט טבע, האנפה הגדולה הכחולה. 18.23 רגע לפני... על פעלולן קולות בסרטים ועל תערוכת פרחים. 18.30 סדרה קומית, חופשי חופשי. 20.00 סדרת מתח, כותרות לוהטות. פרק שני: המשחק המסוכן מכולם. 21.00 סיפורי הרלם (חלק א').

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטור (קומפקטדיסק). 02.00 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה — במהוכן: רביעיה אופ. 59 מס' 2 במי מינור "רזומובסקי"; צ'ייקובסקי: סמפוניה מס' 3, "הפולנית"; דביוסי: "הים". 09.00 קונצרט בקר — בואמורטייה: "התסיר", וויואלדי: קונצ'רטו מס' 5 לכנור ולתזמורת; שופן: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת; דביוסי (התזמור קיסר): סוויטה זעירה; ברליוז: "ילדותו של הנוצרי", אורטוריה. 11.57 פינת השיר — שירי אהבה יהודיים ממארוקו. 12.00 אמנים באולפן — ורדה חן ואירית אבניטנו: מבחר קטעים לשתי גיטרות. 13.05 בהאזנה נינוחה — גלוק: מוסיקה מתוך "אורפאוס ואאורידיקה"; מתיאס שייבר (מעבד): 4 שירי־עם צרפתיים; בן־חיים: וריאציות על נעימה עברית; ליסט: שישה אטיודים לפי פגניני; בהאזנה מנואטים. 15.00 מוסיקה ויוה. 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסמפונית ירושלים רשה"ש. 18.00 קונצרט מיוחד בשידור חי מגני התערוכה בת"א. 19.00 מוסיקה אהובה עליכם. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה אופנבך חיי פאריס. 23.00 מחוזרי יצירות — תמונות של הינרמיה: השירים של מנדלסון.

רשת א'

08.05 תוגה עם כני חגיל. 09.05 טלרדיו, שירות מידע למאזינים. 10.05 סניני בוקר מגיש: גדעון הוז. 11.05 ירוק ירוק שירים עבריים. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 כראש צעיר מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת — "חיי בוא נדבר אנגלית", סדרה למתחילים. (שעור 4). 16.05 הטור השבועי, עם אלי ויזל. 17.10 צבעי הקשת: "שירי עמים". 18.06 מינחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 הבר מאחו כוכב. תכנית הכרזות רדיופונית בשידור חי עם מילכה למרין.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 ביקור ביה, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.05 אלי־אלף בבית עם חיים קינן. 13.05 בחצי היום, חדשות ומוזמנים. 14.06 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק ואחר והומר. 15.05 מדרום לסטבטיון, עם יהודית ועל יהודים: בדרום־אמריקה. "מזרחית דרומית", הקהילות הספרדיות והתפתחותן בדרום־אמריקה (ש"ח). 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגע קסם. 17.55 קראתי ספר קוראים ממליצים. 18.06 יש שאלות עם איתן אלמוג. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 מגסף לעניני צבא ובטחון. 20.05 מבחר שירים צימוקים ושקדים. ביידיש: שירים על בעלי־מלאכה. 22.05 מחפשים את המטמון. 00.15 ג'אז ועוד עם לאה ליאור.

גלי־צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. הרפובליקה השניה ומלחמת האזרחים בספרד מן המהפיכה הסוציאליסטית אל החזית העממית. מרצה: ד"ר יצחק אביב. 06.30 פוקחים עין החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב בישראל. 09.05 אדלה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש, שירים ומערכונים בשרשרת. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עוז. 14.05 אני מנגן המוסיקה והאירועים הנפלאים של קיץ 88. 15.05 סייסטה, עם דורי בן זאב. 16.05 ארבע אחה"צ. 16.54 באופן מילולי. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 יער משודר מגזין לעניני צבא ובטחון. 18.45 מעבר לגבול, מגאזין לעניני ערבים. 00.05 צפורי לילה עם משה בקר. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 שירים מכאן, שירים עבריים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, הגשש החיוור (שרים). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. הרפובליקה השניה ומלחמת האזרחים בספרד, מן המהפיכה הסוציאליסטית אל החזית העממית. מרצה: ד"ר יצחק אביב. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה. 23.55 שיחת חצות, עם ד"ר גופרי ויגדור, עורך אנציקלופדיה יודאיקה.

שידורי צה"ל 2

19.05 הדרייב הישן עם דני קרפל. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים הממוחשב. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר, להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 08.05 גימלים, עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.06 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 הצעקה האחרונה, עם יגאל רביד. 20.05 כטוב באוזניכם, שירי הסינה לשיפוטכם. 21.05 גימל חי שידור חי מתערוכת הי"ס. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30
אסתר: אשליה גורלית 5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30
בדיזנגוף: לילה מסתור 4.30, 7.00, 9.10
בית ציוני אמריקה:
גברת מס הכנסה 7.15, 9.30
גת: ביטל ג'וס 6.00, 9.00
גורדון: יופיו של החטא 7.00, 9.30
דקל: משדרים חדשות 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: תקועים בדרך 7.45
סקס 12.00
הוד: קיץ 1987 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: סמטאות הפשע 4.30, 7.15, 9.30
טיילת 1: עדות במבחן 7.25, 9.40
טיילת 2: שם המשחק 7.20, 9.40
טיילת 3: (סגור)
פאר: חולת אהבה 5, 7.30, 9.30
פאריס: ליידי איב 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: וול סטריט 5, 7.30, 9.50
חן 2: פעמיים אשתי 5, 7.25, 9.45
חן 3: הקיסר האחרון 6.40, 9.45
חן 4: שלושה גברים ותינוקת 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: מחפשים את אודרי 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: זרוק אותה מהרכבת 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: מציצים בחוף 5, 7.15, 9.30
תכלת: שנת התבגרות שלי 6.30, 9.35
לב:
לב 1: חופשה בכפר 2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: אהבנו כל כך 2, 5, 8, 10.00
לב 4: שלושה סיפורים 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.30

רמת־גן

אואזיס: שלושה גברים ותינוקת 4, 6.40, 9.30
לילי: שם המשחק 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: ביטל ג'וס 5, 7.20, 9.40
גן 2: פעמיים אשתי 6, 9
גן 3: מחפשים את אודרי 5, 7.30, 9.40
גן 4: החשוד 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: ללא מיסתור 9.30
אורנע: ביטל ג'וס 9.15
רון: משדרים חדשות 9.00
בית אגרון:
ריקוד מושחת 18.15
בית החיות 20.00
עכבר הכארים 22.00
כפיר: אהבנו כל כך 4.30, 7.15, 9.15
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 8.30
מיטשל: שם המשחק 9.15
סמדר: סיפור בזיג זג 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: מציצים בחוף 9.00
תיאטרון ירושלים:
פוריס 9.10

חיפה

אורה: להב משונן 7.00, 9.15
חן: התפוז המכני 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: סערת רגשות 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: תשוקה באפריקה 6.00, 9.15
רון: קיץ 1987 4, 6.30, 9.00
רב־אור:
רב־אור 1: 3 גברים ותינוקת 6.45, 9.15
רב־אור 2: חיזור גורלי 6.00, 9.15
רב־אור 3: תקועים בדרך 6.30, 9.15
אורלי: חופשה בכפר 7.00, 9.15
קרן אור המדרש:
בשם העם 4.30, 7.00, 9.15
פאר: ביטל ג'וס 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: יופיו של חטא 5, 7, 9.15

חולון

סבוי: הקיסר האחרון 5, 7.15, 9.30
מגדל: 3 גברים ותינוקת 7.00, 9.00
ארמון: חולת אהבה 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: נשואה לשניים 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: (סגור)

פתח־תקוה

היכל 1: החשוד 7.00, 9.15
היכל 2: שם המשחק 6.15, 9.30
היכל 3: מוכת ירח 6.15, 9.30

עפולה

מטמרון: עדות במבחן 9.00

ראשון־לציון

רון 1: כדאורוק—3 6.00, 9.40
רון 2: נשואה לשניים 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב, יום ד', 22.6
סאלח שבתי: 20.30
הדיבוק: 20.30
מירלה אפרת — קרית־גת

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייק 30

חולון
אהרון — הוסיין 52; עין יהב — עין יהב 2

ירושלים
אליסון — ישעיהו 10

נתניה
הנשיא — שדי וייצמן

פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר

רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151

תל־אביב
בני — דיזנגוף 174
קופ"ח — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

רעננה־כ"ס
השרון — דרך השרון 55, הודהשרון

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים - ילדים
הדסה ע"כ - פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים, אא"ג.
הדסה ה"צ - אורטופדית

מוקד קופת חולים

המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00. טלפונים: 03-633500.

יד ביד - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנער — קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.

"קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03-321680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00-24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טלפון 03-285822, 294669.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ומזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

מילוט מסוממים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; אשדוד — טלפון 065-95534. טבריה — 101, טלפון 04-931401. נהריה — טל' 04-823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שו"ל בגוש דן, טל' 03-530846.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'–ה': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

המעצבים הגראפיים שוכנעו:

אין מקום לכרזות עם דגל אש"ף וערפאת בתערוכת ה־40 למדינה

ורד לוי

אגודת המעצבים הגראפיים, שפנתה אתמול במכתב מחאה למנכ"ל תערוכת ה־40, תת־אלוף יעקב אבן, על פסילת שתי כרזות מטעמה — בהן מופיעים דגל אש"ף ויאסר ערפאת — שהיו מיועדות להצגה בתערוכה, שוכנעה מתשובתו, כי אין מקום לכרזות מסוג זה בתערוכת ה־40.

באחת הכרזות בהן מדובר מופיע דגל ישראל כאשר המגן־דוד שבו מוחלף בדגל אש"ף ובכרזה האחרת נראית המרפסת הידועה בבאזל כאשר הרצל נעדר ממנה ובמקומו עומד יאסר ערפאת.

הוועד של אגודת המעצבים הגראפיים תבע מאבן להחזיר לתערוכה את שתי הכרזות אשר נבחרו על־ידי הוועדה שהיתה מופקדת על כך. בנוסף לכך דרשו ממנכ"ל התערוכה הסבר על עצם הפסילה.

במכתב תשובה קבע תת־אלוף אבן, כי שתי הכרזות הינן אנטי־ישראליות וכי לא יעלה על הדעת להציגן בתערוכה ממלכתית אשר תכניה לאומיים.

„הנסיון להחזיר כרזות אלו לתערוכת ה־40 מעיד על אטימות לרחשי הלב של הציבור ויש בו גסות רוח", ציין אבן. הוא הוסיף, כי פעל על־פי סמכותו וכי ההחלטה נבעה משיקוליו כמנכ"ל ואין היא מעניינה של אגודת המעצבים הגראפיים.

בתגובה על מכתב התשובה של יעקב אבן אמר אתמול יו"ר ועד אגודת המעצבים הגראפיים, דרור בן־דוד, כי מקובל על הוועד ששתי הכרזות האלה לא תוצגנה בתערוכת ה־40, כי מכתבו של אבן היה משכנע וכי הוועד רואה את העניין כסגור.

מאות שוטרים איבטחו הריסת 5 בתים בעיירה הבדואית חורה

עתים

פקחי מינהל מקרקעי ישראל הרסו אתמול חמישה מבנים לא חוקיים בעיירה הבדואית חורה שבנגב. את המבצע איבטחו יותר מ־400 שוטרים וחיילי משמר הגבול, שהסתייעו במסוק, בפיקודו של מפקד המחוז הדרומי במשטרה, ניצב רחמים קומפורט.

כוחות אבטחה גדולים של המשטרה ומשמר הגבול התרכזו ליד ישוב הזוילות עומר ומבצע ההריסה התחיל בשעה 08.00 בבוקר והסתיים בתוך שעה, בלא שהיו הפרעות.

טרקטורים של מינהל מקרקעי ישראל הגיעו לחמישה מוקדים שונים בעיירה חורה והרסו את הבתים לאחר פינויים. כל הבתים שנהרסו היו שייכים לבני שבט אל־סייד. פעולות ההריסה בוצעו בשעה שמרבית הגברים לא היו בכפר ונותרו בו בעיקר נשים וילדים.

תוך כדי פעולות ההריסה אמר אחד מבני שבט אל־סייד: „הם יהרסו ואנחנו נבנה מחדש. אנחנו יושבים מדורי דורות על אדמות חורה כבר יותר מ־150 שנים ובונים בתים בלי רישיון, כי לא נותנים כאן רשיונות בניה. זהו ביתנו וכאן נבנה אותו מחדש".

האגודה להגנה על זכויות הבדואים גינתה אתמול בחריפות את מדיניות השלטונות ותבעה להפסיק להרוס את בתיהם של הבדואים ולאפשר להם להקים כפרים חקלאיים כדוגמת המושבים החקלאיים בנגב.

יו"ר האגודה, נורי אל־עוקבי, שלח אתמול בבוקר, בטרם נהרסו הבתים, מברק לשר־החקלאות אריק נחמקין, ובו דרש למנוע את הריסת הבתים ולחדול ממדיניות ההריסה בכלל. הוא יצא נגד נישול הבדואים מאדמותיהם וריכוזם בעיירות ללא כל בסיס כלכלי ותבע להקים כפרים חקלאיים ולהכיר בישובים הקיימים.

לבני הקיבוצים שיניים בריאות יותר

יוסף שמי

בבדיקות שנערכות לצעירים לפני גיוסם לצה"ל מתברר, כי בני קיבוצים כמעט שאינם סובלים מעששת שיניים, לעומת שמונה חורים בממוצע שמתגלים בשיניהם של נבדקים ממגזרים אחרים. ההבדל נובע מרמת הטיפול השונה במגזרים אלה.

דברים אלה אמר אתמול פרופ' מיכאל סלע, יו"ר הוועדה המארגנת של הכינוס הבינלאומי לרפואת שיניים, במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית סוקולוב בתל־אביב.

בכינוס שיתקיים בשבוע הבא בירושלים ישתתפו כ־100 רופאים מארצות שונות.

בין המרצים פרופ' בבוש מארה"ב שישא דברים בנושא החידושים בהשתלות שיניים ושיקום הפה, פרופ' נובק, אף הוא מארה"ב, שתחום התמחותו טיפול בשיני ילדים מוגבלים, פרופ' מסקין מארה"ב, שירצה על הטיפול בחולים גריאטריים, ופרופ' רונאלד גולדשטיין מארה"ב, שיציג בפני משתתפי הכינוס את הישגי רפואת השיניים בתחום האסתטיקה של הפה.

קבוצת רופאי שיניים מ„הדסה" ירושלים תציג תרופה בצורת „שבב" חלבוני קטן, הכולל חומר אנטיבקטריאלי והמוכנס לתוך כיס החניכיים, מקום הצטברות החיידקים הפוגעים בפה ובשיניים. זו המצאה ישראלית מקורית שזכתה לתפוצה בעולם.

כן יעלה על סדר היום נושא התגוננות של רופאי שיניים ושיננות ממחלות מגיפות מדבקות, כמו איידס וצהבת זיהומית, ושימוש אמצעי בקרני לייזר לטיפול בחלל הפה.

מגמה מעורבת במניות

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־0.08%. ערך השוק של המניות החופשיות ירד ב־0.28% ושל מניות המדגם עלה ב־0.03%. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־1.97% במניות חברות ביטוח והעלייה הגדולה ביותר — ב־1.45% במניות חיפושי נפט וגז.

מגמת הירידה מימי המסחר האחרונים כמעט נעצרה אתמול כבר במסחר הרב־צדדי לפני הצהריים, על אף השער „מוכרים בלבד" שנרשם להסנה. מלבדה ירדו 4 שערים ועלו 4 שערים. כל השערים האחרים נשארו בלי שינוי. במסחר בשערים משתנים עלו 7 שערים,

גלגלי הבורסה

לעומת 9 שירדו ו־14 שנשארו בלי שינוי. הביקוש להן הסתכם ב־81 אלף ש"ח. בעוד שההיצע בהן לא הגיע אף ל־46 אלף ש"ח. המחזור בהן התקרב ל־1.4 מיליון ש"ח (847 אלף דולר). שער הסנה ירד ב־12%, ב„מאקסימום אפשרי ביום מסחר אחד".

בכל המניות החופשיות הסתכמו הביקושים ב־1.2 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־1.0 מיליון ש"ח. אך יחסית היו יותר היצעים במניות הנסחרות רק פעם אחת בשבוע, ביום ג'. בגלל זה היו אתמול יותר ירידות שערים, מאשר עליות שערים, על אף עודף־הביקוש בכל המניות החופשיות.

● מגדלי הבקר מקיימים מגעים עם הגוש המזרחי למכירת עגלות. זאת מסר אתמול מזכיר התאחדות מגדלי הבקר בישראל, דניאל פרי, במסיבת עתונאים במחלבת תנובה ברחובות.

● משרד־החינוך־והתרבות העניק את פרס החינוך לצוות המורים ולמנהל בית־הספר התיכון המקיף על שם צימסבאום בערד, נסים מטלון.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומית
המרכז
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מקומית מס' ממ/4052.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6722, חלקה 184, רחוב הרצל, סביון.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קו בניין לבריכת שחיה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3456 מיום 5.6.87 ובעתון בוקר חדשות מתאריך: 7.5.87, ובעיתון ערב דבר מתאריך: 7.5.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 7.5.87 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
תאריך: 7.6.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
ירושלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז ירושלים ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: „תכנית מספר 3096 א', שינוי מס' 1/87 לתכנית מס' 3096.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ירושלים, שכ' רמות, השטח שמדרום לצומת כביש גולדה מאיר ורח' צנרת, מתחם ח'ן שעפ"י תכנית מס' 3096. שטח בין קואורדינטות אורך — 135200 — 135525 ובין קואורדינטות רוחב — 169125 — 169375. הכל עפ"י הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.
עיקרי הוראות התכנית: א. שינוי יעוד שטח המיועד למלונאות ולנופש: 1. לאזור מגורים 5 מיוחד. 2. לשטח פתוח ציבורי. 3. לשטח לבניני ציבור.
ב. שינוי יעוד שטח משטח פתוח פרטי ל: 1. לאזור מגורים 5 מיוחד. 2. לשטח לבניני ציבור. 3. לשטח פתוח ציבורי.
ג. קביעת הוראות בינוי, כולל שטח בניה מירבי, גובה בניה מירבי של הבנינים, סוג האבן, גגות וכיוצא באלה וקביעת קוי בנין.
ה. ביטול דרכים קיימות והתויית דרכים חדשות ומעברים ציבוריים להולכי רגל.
ו. ביטול זכות מעבר לביוב שעפ"י תכנית מס' 3096 וקביעת הוראות בנין ופיתוח.
ז. קביעת שטח לתחנת טרנספורמציה.
ח. חלוקה חדשה.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן תוגשה בכתב בפירוט הנימוקים וכלוד תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
אליהו פרידמן, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה ירושלים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לתוספת לאחוז בניה 11% לפרגולות ובריכת ג'קוזי על הגג ובקומה ט"ג, ברחוב טרומפלדור פינת הרברט סמואל 76 מס' 3־1 גוש 6907 חלקה 14.
תיק בנין 3/0084־001
בקשה מס' 880170
כעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנית תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת מרתף לתקופה של 10 שנים, ברחוב גנסין מס' 5, גוש 7091, חלקה 35, תיק בניין 4/322־005, בקשה מס' 880476.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בתל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

המועצה המקומית טורעאן
מכרז מס' 8/88 לבנית מקלט
תאריך: 20.6.1988
המועצה המקומית טורעאן מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים רשומים כחוק לבנית מקלט 125 מטר מרובע.
את טפסי המכרז ניתן לקבל במשרדי המועצה המקומית טורעאן בזמן שעות העבודה הרגילות, תמורת 200 ש"ח שלא יוחזרו.
את ההצעות יש להגיש כאמור במעטפה סגורה בצירוף ערבות בנקאית בשער 5% מערך ההצעה (לא כולל מע"מ) למזכיר המועצה המקומית עד 9.7.1988, שעה 12.00.
סיור קבלנים יתקיים בשעה 16.00 ביום 28.6.1988 במשרדי המועצה המקומית טורעאן.
פרטים נוספים ניתן לקבל במשרד המתכנן ד"ר מחמוד טבעוני — נצרת.
המועצה המקומית אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה אחרת.
יונס נסאר, ראש המועצה המקומית

מתח בין חיילי מילואים לסדירים הסתיים בהטלת רימון גז לחדר הטבח

כתבנו הצבאי

חיילים בפלוגת מילואים מובחרת, ששירתו בחודש מארס השנה באיזור דהריה שליד חברון, השתוללו במסיבת הסיום של תקופת המילואים במתקן הכליאה שם והטילו רימון גז מדמיע לחדרו של טבח היחידה המתחזקת את המקום, בעקבות תיגרה שהתפתחה בינם לבינו.

מפקד הפלוגה, רס"ן במילואים, עומד עתה למשפט בבית־דין צבאי בגין אלימות נגד חייל והתנהגות שאינה הולמת קצין. אתמול פנה הקצין לבית־המשפט, באמצעות עורך־דינו, וביקש לבטל את ההאשמות נגדו על בסיס תצהיר שהגיש חייל מפלוגתו המודה כי הוא שביצע את העבירה.

בחודש מארס השנה עשתה פלוגת „עורב" של חטיבת חי"ר שירות מילואים באיזור דהריה. הפלוגה התמקמה במתקן הכליאה בדהריה בו מוחזקים גם עצירים ערביים רבים מאז תחילת האינתיפאדה. במהלך ימי השירות שם נתקלו חיילי הפלוגה המובחרת בגילויים של התאכזרות והתעללות בעצירים שכללו הכרחת עצירים לשיר בציבור „ערפאת מת" ודברים דומים, החזקת ילדים רבים בחברת עצירים מבוגרים יותר ועוד. בין השאר התלוננו חיילי היחידה, כי מפקד המתקן בדרגת סא"ל איננו מגלה אחריות לנעשה שם, כולל נסיעותו הביתה בימים בהם סבלו יושבי המתקן, עצירים וחיילים, מתקלה באספקת המים.

היחסים בין חיילי הפלוגה לחיילים המחזיקים את המתקן היו מעורערים מאוד ולקראת סוף 30 ימי השירות חובר ע"י המ"פ דו"ח מפורט של ה„חריגים" בהתנהגות אנשי המתקן כלפי העצירים וכלפי חיילי המילואים.

בערב האחרון ערכו חיילי פלוגת המילואים מסיבת סיום. ככל הנראה נתנו פורקן קולני למתח ולזעזוע שאחזו בהם במהלך השירות שם. הטבח וחבורתו ביקשו להפסיק את המוסיקה ואילו המילואימניקים דרשו שיתאפשר להם להמשיך עד השעה 11 בלילה, שעת כיבוי אורות. הטבח המשיך להתסיס, המילואימניקים זרקו אותו מהמדרגות, ואז ניתק להם את זרם החשמל.

בכתב־האישום נטען, כי המ"פ אמר ש„את הטבח הזה יעזור אולי רק קצת גז מדמיע" והורה לאחד מפקודיו לירות רימון גז לחדרו של הטבח. על־פי כתב־האישום סגרו המילואימניקים את דלת חדרו של הטבח, כך שהיושבים שם לא הצליחו לצאת לשאוף אוויר.

בחקירת מצ"ח שנפתחה לאחר התקרית לקח על עצמו המ"פ את כל האחריות מבלי לגלות מי הטיל את הרימון. רק עתה, כשנקרא למשפט והובהרו לו סעיפי האישום שעלולים לעלות לו בדרגתו, פנה אל החייל וביקשו להזדהות בפני הרשויות. כאמור, אתמול הוגש תצהיר של החייל ובשבוע הבא יוחלט אם לשנות את סעיפי האישום של הרס"ן ולהאשים את החייל, או לנקוט אמצעים אחרים.

מתקן הכליאה בדהריה הוא נושא לתלונות רבות מצד גורמים שונים ודובר צה"ל כבר מסר בתשובה לשאלת האגודה לזכויות האזרח בעניין זה, כי „בצה"ל מודעים" לבעיות במתקן. בבירור משפטי נמצאות עתה תלונות קונקרטיות על התעללות והתנהגות חריגה של אנשי המתקן, בהם טבח, חיילת וחשודים נוספים.

אשת מזכיר בית־דין רבני חשודה בהתעללות בבתה

זהבה מוזס

חבטות, שפיכת מים רותחים, הרעבה וכליאה היו מנת חלקה של נערה בת 15 מראשון־לציון, בתו של מזכיר בית־הדין הרבני בעיר. אמה ואחיה הובאו אתמול בפני שופט כחשודים בהתעללות בה ושוחררו בערבות. הנערה הפגועה הוצאה מביתה על־פי צו בית־משפט.

הנערה הגיעה ביום ג' שעבר בלוויית קרובת משפחתה לתחנת משטרת ראשון־לציון וגוללה בפני החוקרים סיפור מזעזע של התעללות בני משפחתה בה במשך תקופה ארוכה. הילדה הציגה בפני השוטרים את רגלה הפגועה וסיפרה כי אמה בת ה־45 זרקה עליה מסור שחתך את רגלה. כך הראתה את גבה עליו שפכו לטענתה אמה ואחיה מים רותחים שגרמו לה לכוויה מדרגה שנייה. בין היתר סיפרה, כי בני המשפחה נוהגים לכלוא אותה ולהרעיבה ופעם אף הרביצו לאחותה הקטנה שריחמה עליה וגנבה עבורה פיתה מהמקרר.

החוקרים המזועזעים מסיפור ההתעללות פנו לעובדים סוציאליים ואלה הוציאו את הנערה מביתה והכניסוה למוסד.

האם והאח בן ה־18 הובאו אתמול, כאמור, בפני שופט ושוחררו בערבות.

צו הבאה נגד מהנדס החשוד בהאזנת סתר

יואב אביב

שופט השלום החיפני, רפאל תרסונסקי, נענה אתמול לבקשת המשטרה להוציא צו הבאה נגד המהנדס אברהם גולדמן החשוד בהאזנת סתר.

גולדמן חשוד בהתקנת מכשיר להאזנת סתר בחדרו של מנהל מפעל הגומי „פרנץ לוי" באיזור חיפה לצורך ריגול תעשייתי.

בא כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי החשוד התקין מכשיר להאזנת סתר בחדרו של מנכ"ל המפעל. המכשיר, אשר כלל מקרופון שהוטמן בתקרה דקורטיבית בחדרו של המנכ"ל, איפשר באמצעות אנטנה קליטת שיחות בתדר אפ.אם. ברדיו.

בא־כוח המשטרה גילה, כי במהלך החקירה אותר אדם, שממנו רכש החשוד את מכשיר ההאזנה.

אברהם גולדמן פוטר לפני כחודשיים ממקום עבודתו לאחר שהועלה חשד שהוא נטל ממפעל הגומי „פרנץ לוי" ציוד בשווי של רבבות ש"ח. המשטרה חוקרת חשד כי המהנדס מסר מידע לאנשים בגרמניה.

לחנה ומיור, קורט והמשפחה
אתכם באבל על מות
ארנה זינגר
קיבוץ ניר עוז

ועדת השרים „הולידה" צוות שיגבש פתרון למשבר הבריאות

הצוות אמור להגיש עד מחר פתרון שיתבסס על תוכנית מנהלי בתי־החולים ● מרפאות החוץ בכל בתי־החולים סגורות היום ובחדרי הניתוח יבוצעו רק ניתוחים דחופים ● ראשי ששת הוועדים הגדולים במשק מאיימים בצעדים אם לא יימצא פתרון למשבר הבריאות

רונית מורגנשטרן

ועדת השרים המיוחדת לטיפול במשבר הבריאות החליטה אתמול על הקמת צוות מקצועי שישב ברציפות ויגבש שתוך 48 שעות (עד מחר בבוקר) פתרון למשבר, שיתבסס על תוכנית מנהלי בתי־החולים.

בראש הצוות עומד מנכ"ל משרד האוצר, ויקטור מדינה, וישתתפו בו גם מנכ"ל משרד־הבריאות, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, שלושה ממנהלי בתי־החולים שיבשו את התוכנית, נציגי ההסתדרות וקופת־חולים.

הצוות החל במלאכתו כבר אתמול. הוא ישים רגש על פתרון בעיית יחסי עובד־מעביד ועל כך שההסכם לא יגלוש למגזרים אחרים במשק.

ממשרד הבריאות נמסר, כי היועץ המשפטי לממשלה קבע בישיבה אתמול, שניתן באמצעות חקיקה להגביל את ההסכם למערכת הבריאות בלבד, בתנאי שעובדי המערכת יחתמו על כתב ויתור על זכויות המוקנות בדרך־כלל ביחסי עובד ומעביד.

ממלא־מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, הציע, כי לאחר שהצוות יסיים את עבודתו תוזמן „פגישת פיסגה" עם ראשי ההסתדרות, כי רק הם מסוגלים לערוב לכך שההסכם לקיצור תורים לא יגלוש למגזרים אחרים במשק.

אתמול נסגר גם עניין התקציב לשנת 1988/89 של משרד־הבריאות. המשרד יקבל 45 מיליון ש"ח ויגייס ממקורותיו עוד 53 מליון ש"ח. שרת־הבריאות אמרה, כי זה פחות ממה שזקוקים לו לטיפול בחולים, אך זהו תקציב סביר והמשרד יעמוד בו.

מה יוליד הצוות?

בתגובה על החלטת ועדת השרים להקים צוות מקצועי לטיפול במשבר יצאו רופאי בתי־החולים של קופת־חולים בהודעה הבאה. „הממשלה לא הצליחה להגיע להסכמה, לכן מינתה את ועדת השרים. ועדת השרים לא הגיעה להסכמה, לכן מונה צוות. הצוות ימנה ועדה וכך הלאה ולבסוף יגיעו למסקנה שהסכם הרופאים עם קופת־חולים הוא הפתרון הטוב ביותר והזול ביותר למשבר הבריאות. המאבק נסים־ארבלי־קיסר הוא מאבק פוליטי ואישי, שהחולים והרופאים משמשים בו בני ערובה. הרופאים המתוסכלים ימשיכו בעיצומים ואף יחריפו אותם עד שיופעל הסכם קופת־חולים או עד שיגיעו לפתרון אחר מוסכם על הרופאים".

עיצומים בכל בתי־ח"ח

רופאי המדינה שלחו מברק לראש הממשלה, ממלא־מקומו ושרת הבריאות ובו קבעו, כי לא יקבלו שום פתרון להפעלת המתקנים הרפואיים מעבר לשעות העבודה הרגילות מבלי שההצעה תידון ותוסכם עמם תחילה. הם תובעים גם זהות מוחלטת בין ההסכם של המערכת הממשלתית ושל קופת־חולים.

היום עיצומים בכל בתי החולים — מרפאות החוץ סגורות ובחדרי הניתוח יבוצעו רק ניתוחים דחופים. מחר מתכננים הרופאים השבתה כללית של כל בתי־החולים באיזור הצפון. מדובר ב־13 בתי־חולים.

במברק ששלח משה אבגוש, יו"ר הוועד הארצי של עובדי בתי־החולים הממשלתיים, לחברי ועדת השרים, הוא תובע לצרף נציגים של הוועד הארצי של עובדי בתי־החולים הממשלתיים כחברים בוועדת המשנה שמונתה אתמול לטפל במשבר הבריאות. „בלעדינו לא תוכל להתקבל כל החלטה המחייבת אותנו", נאמר במברק.

הוועדים הגדולים מאיימים

ראשי ששת הוועדים הגדולים התכנסו אמש לראשונה מאז 1981 לישיבה בה דנו במשבר הפוקד את מערכת הבריאות. בתום הפגישה הם שלחו מברק אל ראש הממשלה ושרת־הבריאות בו נאמר: „אנחנו פונים אליכם בדרישה להביא לפתרון המשבר במערכת הבריאות תוך שבוע ולהחזיר את בתי־החולים לעבודה רגילה. לא נסכים בשום פנים ואופן למצב הקיים. אם לא יימצא פתרון ניאלץ לנקוט בצעדים". על המברק חתומים ועדי העובדים של בנק־לאומי, חברת החשמל, התעשיה הצבאית, התעשיה האוירית, „אל־על" ועובדי נמל אשדוד.

ראשי הוועדים יתכנסו ביום רביעי הבא לישיבה נוספת ואם עד אז לא יימצא פתרון למשבר הבריאות, יחליטו על הפגנות ואולי אף על שביתות מחאה.

„סיבוב שני" של עובדי „אליאנס": 5 פצועים למשטרה; 7 עצורים למפגינים

אבשלום קווה, זהבה מוזס

חמישה שוטרים פצועים קל, שבעה עובדים עצורים, דלתות זכוכית מנופצות ומסדרונות שחורים מאבקת פיח – זהו קציר ההפגנה הנוספת שקיימו אתמול עובדי מפעל הצמיגים „אליאנס" בחצר הוועד הפועל של ההסתדרות בתל־אביב.

הפגנת העובדים התקיימה בראשון. כ־500 איש, ביניהם נשות העובדים וילדיהם, התמקמו בשעות הבוקר בחצר הוועד הפועל. בכוונת המארגנים היתה לערוך שביתת שבת ממושכת ולא אלימה, ולשם כך הצטיידו בשמשיות, שש־בש ומכשירי רדיו. סמוך לשעה 11 החלה מהומה רבתי. לטענת העובדים האנדרלמוסיה החלה כאשר נזרק בקבוק לעבר קבוצת שוטרים, אך הזורק לטענתם היה מישהו לא מזוהה אשר אינו נמנה עם עובדי המפעל. המפגינים השליכו זוויתן ממתכת לעבר דלתות הזכוכית של בנין הוועד הפועל. כמו כן הושלכו לעבר השוטרים ואנשי מג"ב אבנים, ביצים וחפצים שונים.

העובדים פיזרו על מדרגות הבניין אבקת גומי שחורה המשמשת לייצור צמיגים. המים שהותזו לעבר המפגינים והאבקה יצרו עיסה שהתפזרה על פני המסדרונות והמעליות והפכה את הוועד הפועל לבניין שחור. היום יעסוק צוות התחזוקה של הבניין בניקוי האבקה.

לאחר דין ודברים התקבלו מספר נציגים מטעם הוועד לשיחה אצל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד וסגנו אפרים זילוני. העובדים הפיצו את תמונתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר תחת הכותרת: „מבוקש". הוא עצמו לא היה אותה עת בבניין. כמו כן הופצו כרוזים בהם נאמר: „אנו פועלי ,אליאנס' לא נעבוד תחת מפרק אשר מינויו נוגד את כל תפיסתה ודרכה של ההסתדרות והבסיס עליו היא מושתתת".

בשעות אחרי הצהרים החלו העובדים ובני משפחותיהם להתפזר. נציגות הוועדים תתכנס היום כדי להחליט על המשך צעדיה.

מנכ"ל „הסנה" החדש יגיש תוכנית הבראה שתדרוש „ויתורים מכאיבים"

כתב „על המשמר"

המנכ"ל החדש של חברת „הסנה", ריצ'ארד ערמון, יגיש תוך עשרה ימים למועצת המנהלים של החברה תוכנית הבראה.

אתמול קיים ערמון ישיבה ראשונה של הנהלת החברה ואמר, כי „על ההנהלה לתת דוגמה אישית ולהנהיג את ציבור העובדים בתקופה הקשה שלפנינו. צריך להיות ברור לכל אחד מהעובדים וחברי ההנהלה שידרשו ויתורים מכאיבים". הוא נמנע מלומר במפורש אם הכוונה היא לפיטורים שיהיו בכל הבראה בחברה.

עוד אמר, כי במסגרת התוכנית החדשה ישונה גם המבנה הארגוני והניהולי של החברה.

עם זאת ציין, כי המסר לסוכנים ולמבוטחים הוא שהחברה איתנה והביטוחים בטוחים.

פרשת הפסדי החברה ממשיכה בינתיים להכות גלים. אתמול פנה ח"כ יעקב שמאי, ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, למפקח על הביטוח באוצר, גר ארבל, בתביעה לחקור את פרשת „יפוי המאזן" של החברה. מדו"ח שמסר לבורסה יו"ר מועצת המנהלים של החברה, גרשון זילו, עולה, כי החברה זקפה לחשבון רווח והפסד סכום של 12 מיליון דולר על חשבון העלאה צפויה בעתיד של תעריפי ביטוח החובה לרכב. הדבר איפשר להקטין את ההפסדים מ־55 ל־36 מיליון שקל.

ח"כ שמאי טוען, כי יש לפטר את יו"ר מועצת המנהלים של החברה משום שהכללת סכום זה בחשבון רווח והפסד איננה כשרה, מנוגדת לתקנות וגובלת בפלילים. הוא אמר גם, כי חוק הפיקוח על עסקי ביטוח אוסר במפורש מסירת הודעה לא נכונה בכל מסמך, דבר שנעשה לטענתו בדיווח לבורסה.

לא היה ניתן לקבל אתמול את תגובתו של המפקח על הביטוח, גר ארבל, לפרשה זו, שכן הוא שוהה עתה בחו"ל.

לימוד השפה הערבית יונהג כמקצוע חובה בבתי־הספר

בצלאל עמיקם

לימוד השפה הערבית בבתי־הספר היהודיים יהיה למקצוע חובה. ההחלטה תבוצע בהדרגה במשך 6 שנים, החל משנת הלימודים הבאה (תשמ"ט). בשלב ראשון תבוצע ההחלטה בחטיבות הביניים ובשלב שני בחטיבות העליונות.

שר־החינוך, יצחק נבון, שבישר זאת אתמול בכנסת ציין, כי ר' יהודה הלוי, הציוני הגדול, שכתב את „ציון הלא תשאלי לשלום אסיריך", כתב את „הכוזרי" בערבית. והרמב"ם, הנשר הגדול, שחיבר את „היד החזקה", כתב את „מורה נבוכים" בערבית.

„נספר את מורשתנו היהודית, הציונית והלאומית, אך גם נלמד להכיר את לשון שכנינו ותרבותם. בעיני זהו אינטרס לאומי עליון. והחלטתי זו עולה בקנה אחד גם עם צרכיו של צה"ל", אמר השר.

השר נבון הוסיף, כי „אם לא ייעשה לקידום החינוך, נעמוד תוך מספר שנים לא גדול בפני הצורך להקים ועדת חקירה שתברר מה קרה למערכת החינוך, מה הביא להידרדרות, כיצד צמח בה חינוך אפור וכיצד הופכים אנו להיות אומה בינונית שאינה מטפחת את האדם, שהוא המשאב החשוב ביותר שלנו".

בהתייחסו לחינוך המדעי־והטכנולוגי אמר נבון, כי בהכנסו לתפקידו מצא עזובה לא מעטה בתחום זה וכדי לשפר את המצב הוכנה תוכנית־אב שכבר החל ביצועה. תוכנית זו כוללת הקמת מעבדות מדעיות בבתי־הספר, הגדלת תקציב והצטיידות והכשרת ואוכת לימוד מתמטיקה. הנושא החינוכי המרכזי בשנת הלימודים הבאה יהיה כיבוד החוק והמשפט. בשנת הלימודים המסתיימת בימים אלה היה הנושא המרכזי מגילת העצמאות, ההמנון הלאומי וסמלי המדינה.

ח"כ אמירה סרטני (מפ"ם) אמרה, כי בכנסת הנוכחית לא נחקק שום חוק בתחום החינוך. ושוב נדחה חוק חינוך חינם לגילאי 4—3.

ח"כ סרטני הוסיפה, שיש לשים רגש במערכת החינוך לתכנים ולערכים ולהקנות לתלמידים חשיבה פוליטית, כדי שלא יפלו לכל מיני רוחות עיוועים המחדרות לבתי הספר. למרות מאמצי המשרד בנושא האינטגרציה, הרי שהחינוך האפור משגשג — אמרה ח"כ סרטני — ויש לצמצם פערים בין יהודים ליהודים ובין יהודים לערבים.

נציג מפ"ם בעיריית ת"א: צפויה לנו פשיטת־רגל

כתב „על המשמר"

„בסוף שנת התקציב הנוכחית, תמצא עצמה עיריית ת"א עם גירעון תקציבי של יותר מ־100 מיליון ש"ח" — אמר אריה צוקר, נציג מפ"ם בעירייה.

בתחילת השבוע, העלה צוקר את הנושא לדיון דחוף במועצת העירייה, אך רוב הקואליציה הורידה הצעתו מסדר־היום. במסגרת רשות־הדיבור שניתנה לו, הציג נציג מפ"ם בעירייה נתונים מפורטים, שבסופם הוכיח את פשיטת־הרגל הצפויה לעיריית ת"א.

„צ'יץ', כהרגלו, התחמק מאחריות ולא היה מוכן להסתכל במראה, לבדוק את פעולותיו, כולל אלה שלא תמיד עומדות במבחן משפטי," אמר צוקר.

גם דו"ח שחיבר יו"ר ועדת הביקורת בעיריית ת"א, עו"ד אברהם פורר, קובע, כי בתוך חודשים אחדים, צפויה התמוטטות כלכלית לעיריית ת"א, אם לא תגובש מיד תוכנית הבראה חדשה, שתתאים למצבה הנוכחי של העירייה. בין היתר, קובע עו"ד פורר, כי הוצאות ההפעלה של מזרקת אגם מגיעות כיום לכ־600 אלף דולר בשנה.

דובר העירייה מסר בתגובה, כי העירייה אינה פושטת רגל ותעמוד, כמובן, בהוצאות הנקובות בתקציבה. נכון שהאיסור שהטיל שר האוצר להצמיד את הארנונה למדד הביא לחוסר של כ־50 מיליון שקל בתקציב העירייה, אך הדבר לא יגרום פשיטת־רגל. העירייה תקצץ בפרויקטים וכך לא יבוצעו השנה פרוייקטים כבתי־ספר, אמר הדובר.

את הוצאות האחזקה של המזרקה אומד הדובר ב־35 אלף שקל בחודש, לכנה.

מיכל זמורה־כהן חזרה בה מכוונתה להתפטר מהרדיו

טוביה בסקינד

מיכל זמורה־כהן, מנהלת חטיבת המוסיקה ב„קול־ישראל", הודיעה אמש, כי חזרה בה מכוונתה לפרוש מהרדיו. „אין זה הרגע הנכון לקום וללכת," אמרה מיכל זמורה־כהן, בישיבה שנערכה אמש בהשתתפות מנכ"ל רשות־השידור, ארי פורת, ובכירי „קול־ישראל".

מנכ"ל הרשות בירך על ההחלטה ואמר: „הצטערתי לשמוע על כוונתך לפרוש, הערכתי אותך תמיד כאדם הגון, ישר ומסור. החלטתך להישאר מעידה על כך".

פורת איתן בדעתו, כי מנהל „קול ישראל" המתפטר, גדעון לב־ארי, אינו יכול להמשיך לעבוד ברשות־השידור והוא תובע את הפסקת עבודתו בה לאלתר. בוועד המנהל אין עדיין רוב לדרישתו של פורת. שני עובדי חטיבת החדשות ברדיו, שלום קיטל ודוד מרגלית, לא יפוטרו מרשות־השידור, אך ישובצו בתפקידים אחרים ולא ימשיכו בתפקידיהם הקודמים, שמהם התפטרו. מנכ"ל רשות־השידור מעוניין להעמיד אותם לדין־משמעתי, בגין התבטאויותיהם באמצעי־התקשורת.

החוב החיצוני פחת ברבע מיליארד דולר

כתבנו הכלכלי בירושלים

החוב החיצוני של ישראל פחת ב־264 מיליון דולר בשלושת החודשים הראשונים של 1988. בסוף מארס הסתכם החוב ב־26,121 מיליון דולר.

בנק ישראל הודיע, שעיקר הירידה בחוב החיצוני — כ־183 מיליון דולר — נבעה מהתחזקות הדולר לעומת המטבעות האירופיים. עליית שער הדולר גרמה לכך, שהערך הדולרי של החוב הנקוב במטבעות האירופיים פחת.

הבנק המרכזי הוסיף, שהחוב של הממשלה לחו"ל פחת ב־154 מיליון דולר והחוב של הבנקים פחת ב־210 מיליון דולר. לעומת־זאת, נרשמה עלייה בחוב של המגזר הפרטי הלא־פיננסי בכ־100 מיליון דולר. במשך המחצית השנייה של 1988, יפרע המשק לחו"ל הלוואות לזמן בינוני וארוך בסך של 1.3 מיליארד דולר בגין תשלומי ריבית. בשנה הבאה צפויים החזרי קרן וריבית בסך 3.7 מיליארד דולר.

זילוני: קיצור שבוע העבודה יושג בהסכם או בחוק

אבשלום קווה

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני, הזהיר אתמול, כי אם לא יושג המעבר לחמישה ימי־עבודה באמצעות הסכמה בין ההסתדרות לבין המעסיקים, לא יהיה מנוס מלהיעזר בכנסת כדי לשנות את החוק.

זילוני, שדיבר בכנס ועדי־עובדים, אמר, כי ההסתדרות מנסה להגיע להבנה עם התעשיינים בנושא זה, אולם הם מגלים עקשנות ונאחזים בנימוקים שלא היו מביישים את תעשייני המאה ה־19.

בחברת „כוק" הושגה הסכמה בין העובדים לבין ההנהלה בדבר המעבר לחמישה ימי־עבודה. יו"ר הוועד, יחזקאל שפר, הודיע אמש, כי העובדים יעבדו תשע שעות ביום, דבר שישפר את השירותים הניתנים לציבור. בימי שישי תונהג תורנות קבועה, כך שהשירותים ביום זה לא ייפגעו.

יום עיון על מעצרים מנהליים באוניברסיטת ת"א

שלמה סלוצקי

יום־עיון בנושא המעצרים המנהליים יערך היום ב־5 אחה"צ באוניברסיטת תל־אביב, ביוזמת האגודה לזכויות האזרח בישראל.

האגודה, שהצהירה על התנגדותה העקרונית לשימוש במכשיר המעצר המנהלי, הביעה את מחאתה הנמרצת נגד תופעה זו בחודשים האחרונים, שבהם נהפכה לתופעה המונית בשטחים. לפי נתונים שמסר משרד הבטחון, נמצאים כיום במעצר מנהלי יותר מאלפיים תושבים מהשטחים, לעומת כמה עשרות לפני תחילת ההתקוממות.

בעקבות פניית האגודה לזכויות האזרח, ב־19 באפריל התקיימה ישיבה של הועד המרכזי של לשכת עורכי־הדין בישראל ובה הוחלט לתמוך בהחלת עיקרון הפיקוח השיפוטי על המעצרים המנהליים.

למשפחת אבו־טעומה
אתכם באבלכם הכבד על מות
האב
קיבוץ מצר